

VALIK KORRAKAITSELISI KAASUSEID JA ÜLESANDEID

Annika Nigul
Tuuli Härson
Pille Vennikas
Siiri Pars
Karla Kilk
Merli Klein
Oliver Purik
Riho Tänäak
Tarmo Roosaar
Ants Kalev
Annika Lall
Veiko Randlaine
Ülle Vanaisak
Peeter Moora
Marko Ild
Andres Kutser
Tiina Maripuu

Koostaja: **Pille Vennikas**

© Sisekaitseakadeemia 2009

Sisekaitseakadeemia
Kase 61, 12012, Tallinn
juuli 2009

Sisukord

1.	Juhtimise- ja kommunikatsioonialased juhtumid _____	lk 3
2.	Juhi ja meeskonnaliikmete rollid probleemi lahendamisel _____	lk 7
2.1.	Rollimängud _____	lk 7
2.2.	Probleemide lahendamine, otsustamine _____	lk 7
2.3.	Ülesanne: tulemusjuhtimine, strateegia _____	lk 8
3.	Politsei tegevus: (sunnit kasutamine, järelevalve jm _____	lk 9
3.1.	Avalik koosolek _____	lk 9
3.2.	Politsei õigused kainenema paigutamisel _____	lk 10
3.3.	Tegevuslubadealane tegevus _____	lk 10
3.4.	Alkoholiseadus _____	lk 11
3.5.	Tubakaseadus _____	lk 12
3.6.	Kaubandustegevuse seadus _____	lk 12
3.7.	Liiklusjärelevalve _____	lk 12
3.8.	Muud kaasused _____	lk 13
4.	Kaasused kinnipidamise ja saatmise valdkonnas _____	lk 14
5.	Väljakutsete teenindamine _____	lk 16
6.	Politseitaktika ja patrulltoimkondade tegevus sündmuskohal _____	lk 18
7.	Politsei tegevus kriisiolukorras _____	lk 24
8.	Probleemanalüüsi koostamine SARA mõttemalli abil _____	lk 25
8.1.	Probleemanalüüsi koostamise meetoodika _____	lk 25
8.2.	Ülesanne: tuvastage probleem ja koostage probleemanalüüs _____	lk 28
8.3.	Probleemanalüüsi koostamiseks kaasused _____	lk 30
	Kasutatud allikad _____	lk 31
9.	Politsei tegevus alaealistega (Ülle Vanaisak) _____	lk 33
10.	Välitöö operatiiv-taktikaline korraldamine _____	lk 36
11.	Valik politseisse saabunud avaldustest _____	lk 46

SISSEJUHATUS

Sisekaitseakadeemia politsei rakenduskõrghariduse kompetentsipõhise õppekava eesmärk on võimaldada õppuritel omandada ja täiendada teadmisi-oskusi ja pädevusi igapäevaseks praktiliseks politseitööks.

Idee koondada politsei korrakaitsevaldkonnaga seotud kaasused, ülesanded ja analüüsid ühte raamatusse, tekkis paar aastat tagasi, kui meie head koostööpartnerid - lepingulised õppejõud - küsisid, kas mul on neile tundidesse abimaterjalina lahendamiseks anda kaasusi, näidisülesandeid, analüüse jmt. Seetõttu kogusimegi politsei korrakaitsevaldkonnas ette tulevad kaasused n-ö ühe kaane vahele. Ekspertide-praktikute pikaajalisele kogemusele tuginevat materjali saavad õppetöös kasutada akadeemia õppurid ja õppejõud nii kutse-, kõrghariduse- kui ka magistriõppe tasemel ning ka ametnike täiendusõppes.

Kaasustes toodud struktuuriüksuste nimetused jms on kooskõlas 01.01.2010. a jõustuva politsei- ja piirivalve seadusega. Kogus kirjeldatud näidislahendustest võib malli võtta, kuid neid ei saa n-ö automaatselt üle kanda kõigile antud jaos esitatud ülesannetele. Iga lugeja peaks kaasuste lahendamiseks leidma oma tee, lähtudes kehtivatest õigusaktidest, ohust ja muudest asjaoludest. Kuna politsei roll, töö eesmärgid ja ülesanded ning õigusruum aja jooksul muutuvad, olen tänulik tähelepanekute, kommentaaride ja täienduste eest.

Suur tänu hea koostöö eest raamatu autoritele Annika Nigulile, Tuuli Härsonile, Siiri Parsile, Peeter Moorale, Ants Kalevile, Merli Kleinile ja Riho Tänäkulale Politseiametist; Veiko Randlaisele, Karla Kilgile, Marko Ildile, Andres Kutserile ja Tarmo Roossaarele Põhja Politseiprefektuurist; Oliver Purikule, Tiina Maripuule, Annika Lallile ja Ülle Vanaisakule Sisekaitseakadeemiast. Aitäh Eda Sieberkile Sisekaitseakadeemiast käsikirja keelelise toimetamise eest, tänud Risto Pullatile struktuuriüksuste nimetuste üle vaatamise eest.

Pille Vennikas,
koostaja ja kaasautor

juuni 2009

1. JUHTIMISE JA KOMMUNIKATSIOONIALASED JUHTUMID

Annika Nigul ja Tuuli Härson

1. JUHTUM

Korrakaitsebüroo ühe talituse juhataja Kevin Lehtpuu käis nädalalõppu veetmas Amsterdumis ja pani puhkusepildid üles oma Orkuti kontole. Ühe pildi peal on näha meeleolukat õhtut kohalikus *coffees-hop*'is, kus Kevin Lehtpuu suitsetab kanepit, mis on kohalikus õigusruumis lubatud.

Pildi all on neli kommentaari:

Tuttav – Haha Eesti Politsei :)

Töökaaslane – Kordusetendus jõulupeol!

Sõber – Kas meile ka jagatakse?

Kevin ise – Tööl näeme :p

Sellise pildi Kevin Lehtpuu kontol avastab Peeter Võsa ja tahab sellest oma saatesse klippi. Peeter Võsa pöördub kommentaari saamiseks politseiasutuse poole. Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised on võimalikud ohu/konflikti kohad?
- ▶ Millised on organisatsiooni edasised võimalikud tegevused?
- ▶ Millised on organisatsiooni edasised võimalikud sõnumid asutusest sisse ja välja?

2. JUHTUM

Kriminaalbüroo ühe talituse juhataja Bruno Alamets veetis jaanipäeva oma noore abikaasa vanemate juures Küla külas kohalikul jaanitulel. Bruno abikaasal tekkis peo edenedes väike tüli oma kunagise austaja Danieliga. Olles veidi alkoholi tarvitanud, läks Bruno rüütellikult oma abikaasat kaitsma ja seejärel tekkis kaklus. Danieli sõbrad filmisid kaklust mobiiltelefoniga ja panid klipi hiljem *youtube*'i üles pealkirjaga „Ment saab jaanitulel peksa“. Klipist on kuulda politseiniku väljendeid „selliseid sitakotte panen ma iga päev kinni“, „ma lähen toon varsti oma relva ja siis te veel näete“ jmt. Klipp lõpeb kohal, kus Bruno Alamets tuigerdab oma auto poole ja pole täpselt aru saada, kas tuigerdamine tuleneb kaklusest või tarvitatud alkoholist.

Videoklipi avaldab Õhtuleht oma veebilehel ja pöördub politsei poole kommentaari saamiseks. Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised on võimalikud ohu/konflikti kohad?
- ▶ Millised on organisatsiooni edasised võimalikud tegevused?
- ▶ Millised on organisatsiooni edasised võimalikud sõnumid asutusest sisse ja välja?

3. JUHTUM

Kükametsa politseijaoskonna juht vanemkomissar Siim Sipelgas põhjustas oma isikliku sõidukiga tööst vabal ajal liiklusõnnetuse, mõlkides kohaliku poe parklas seisnud sõiduauto. Väikeses plekimõlkimises keegi viga ei saanud ning osapooled jõudsid süülisuse küsimuses kokkuleppele. Kohale kutsutud politseipatrull tuvastas aga Sipelgal nn jääknähud ja koostas talle väärteoprotokollid jääknähtudega sõiduki juhtimise eest. Seejärel esitas Sipelgas prefektile lahkumisavalduse, kes selle ka rahuldaski.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Millised on prefekti edasised tegevused?
- ▶ Millised on organisatsioonipoolsed võimalikud sõnumid asutusest sisse ja välja?
- ▶ Millise sõnumi annab ühiskonnale ja organisatsioonile kogenud politseitöötaja vallandamine ning millise annab vallandamata jätmise?

4. JUHTUM

Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) sisekontrolli büroo juhile komissar Aivar Kukele esitatakse kahtlustus ametiseisundi kuritarvitamises. Kriminaalmenetluse käigus ei leita Kuke süüd kinnitavaid tõendeid ning kriminaalmenetlus lõpetatakse. Kogu menetluse ajal on Kukk töötanud oma senisel ametikohal. Kuna

Kuke süü tõestust ei leia, siis puudub ka menetluse lõppedes alus tema ametist vabastamiseks.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised on Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori edasised tegevused?
- ▶ Millised on organisatsiooni võimalikud sõnumid asutusest sisse ja välja?

5. JUHTUM

Prefektuuri kriminaalbüroo narkokuritegude talituse juht läheb Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori tungival soovitusel juhtima teise prefektuuri kriminaalbürood. Selle ametivahetuse tõttu esitab kaheksa narkokuritegude talituse töötajat lahkumisavalduse, kuna vaatamata sellele, et talituses on töötajate hinnangul väga hea kandidaat olemas, tuuakse talituse uus juht väljastpoolt prefektuuri.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Millised on juhi esmased tegevused olukorra lahendamisel?
- ▶ Mida ja kellele peaks kommunikeerima organisatsiooni sissepoole PPA peadirektor, prefekt, endine narkokuritegude talituse juht ja tulevane narkokuritegude talituse juht?
- ▶ Millised on sõnumid organisatsioonist välja?
- ▶ Kes peaks olema kõneisik avalikkusega suhtlemisel?
- ▶ Millised on ohukohad avalikkusega suhtlemisel?

6. JUHTUM

Prefektuuris on liitmisel Tapa-Tohila ja Kapa-Kohila politseijaoskonnad. Sellega seoses laieneb jaoskonna teeninduspiirkond ning juhi kohti jääb vähemaks. Ühendatud jaoskonna keskus hakkab paiknema Tapa-Tohilas. Kapa-Kohilas töötab 158 inimest, Tapa-Tohilas 277 inimest. Uues jaoskonnas on ametikohti 393. Kohti jääb vähemaks eelkõige juhtide ning tugiteenuste töötajate võrra, kuid töö kaotab ka 18 politseinikku.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Milline tähendus on ühiskonna jaoks politseinike koondamisel tänases Eestis?
- ▶ Kes peaks selliseid muutusi kommunikeerima avalikkusele, kes organisatsiooni sisse?
- ▶ Millised on kommunikatsiooni sihtrühmad organisatsiooni sees ja väljas?
- ▶ Millised on põhisõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

7. JUHTUM

Prefektil on salasuhe tuntud seltskonnadaamiga, kes sageli ajakirjanduses oma liiklusrikkumiste ja piisihuligaansustega uhkustab. Suhe saab avalikuks jõulueelsel ajal, kui Kroonika avaldab esikaanel pealtnägija tehtud fotod paari lembestseenist lennujaamas.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Kas ja kuidas on vajalik antud juhtumi kommunikeerimine organisatsiooni sisse ja väljapoole? Miks?
- ▶ Kui jah, siis mis on antud juhul see, mis riivab inimeste õiglustunnet? Miks? kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole? millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
- ▶ Millised on prefekti tegevused olukorra lahendamisel?

8. JUHTUM

Kodakondsus- ja migratsioonibüroo töötaja Lembit Särk sooritab tööst vabal ajal enesetapu sõites isikliku autoga Türi salu pangalt alla. Särki leiab pealtnägijate teate peale sõitnud politseipatrull. Prefektuuris töötab ka Lembit Särki poeg ja teavitab kurvast sündmusest prefekti. Samal päeval on info juhtunust jõudnud Reporterite ajakirjanikuni, kes küsib juhtunu kohta kommentaari Lembit Särki otseselt juhilt.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Millised on prefekti esmased tegevused?
- ▶ Millised võiksid olla ajakirjanikku huvitavad küsimused?
- ▶ Kas ja kuidas on vajalik antud juhtumi kommunikatsioon organisatsiooni sisse- ja väljapoole? Miks?
- ▶ Kui jah, siis
 - kuidas seda peaks tegema? Milliseid kanaleid kasutama?
 - kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
 - millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

9. JUHTUM

Piirivalvekordoni piirivalvurid Ethel Soriste ja Albert Kuuseväli kontrollivad öisel ajal Peipsi järvel ebaseaduslikku piirületust. Albert Kuuseväli kukub paadi mootorit kontrollides vette ning kaob lainetes. Ethel Soriste teavitab juhtunust päästeametit ja politseid ning alustatakse otsinguid. Kuusevälja surnukeha leitakse järgmise päeva lõuna ajal. Päästeoperatsiooni jälgivad koha peal ka ajakirjanikud.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Millised on Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori esmased tegevused?
- ▶ Kuidas lahendada olukord, kus sündmuskohal on nii ajakirjanikud kui ka Kuusevälja töökaaslased ja lähedased ning päästeoperatsioon käib?
- ▶ Kas ja kuidas peaks organisatsioon kaitsma teenistuskohustuste täitmisel hukkunud Albert Kuusevälja lähedasi?
- ▶ Kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
- ▶ Millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

10. JUHTUM

Vaneminspektor Maret Lainsoo osaleb telesaates Tõehetk, kus ta muu hulgas räägib sellest, et on juhtinud alkoholihoobes olles autot ning seksinud töö ajal töökohas oma töökaaslasega, kes on abielus. Samuti kirjeldab ta kolleegidega korraldatud hoogsaid pidusid, kus samuti ei puudunud alkohol. Peale saadet pöörduvad ajakirjanikud prefektuuri poole kommentaaride saamiseks.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised võiksid olla ajakirjanikke huvitavad küsimused?
- ▶ Millised on prefekti esmased tegevused?
- ▶ Kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
- ▶ Millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

11. JUHTUM

Politsei- ja Piirivalveameti finantsbüroo juhataja Aksel Vesipüks kasutab organisatsiooni krediitkaarti kasiinos mängimiseks, kulutades kokku 236 000 krooni. Selle asjaolu avastab finantsbüroo vanemraamatupidaja Aleksandra Siredik, kes teavitab toimumust Vesipüksi ülemust. Lugu jõuab ka Postimehe ajakirjanikuni, kellel on fotod kilavate silmadega Vesipüksist kasiinos.

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna, sh organisatsiooni liikmete õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised võiksid olla ajakirjanikku huvitavad küsimused?
- ▶ Millised on PPA peadirektori esmased tegevused?
- ▶ Kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
- ▶ Millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

12. JUHTUM

Politsei- ja Piirivalveameti kommunikatsioonibüroo juhataja Liilia Pune peab avalikku blogi vommitibisaladused.blogspot.com, kus ta kirjeldab detailselt nii kolleegidevahelisi suhteid kui ka organisatsioonis toimuvat. Samuti on blogis koos piltidega kajastatud tema eraelu, sh alkoholitarmutamised, hommikuni kestvad peod, aktiivne suguelu jne. Eesti Ekspress soovib avaldada pikantsemad väljavõtted

ajaveebist ja pöördub kommentaari saamiseks politsei- ja piirivalveameti peadirektori poole?

Püüdke leida vastused järgmistele küsimustele:

- ▶ Mis on antud juhul see, mis riivab ühiskonna, sh organisatsiooni liikmete õiglustunnet? Miks?
- ▶ Millised võiksid olla ajakirjanikku huvitavad küsimused?
- ▶ Millised on PPA peadirektori esmased tegevused?
- ▶ Kes peaks olema kõneisik organisatsiooni sisse- ja väljapoole?
- ▶ Millised on sõnumid organisatsiooni sisse- ja väljapoole?

2. JUHI JA MEESKONNALIIKMETE ROLLID PROBLEEMI LAHENDAMISEL

Pille Vennikas

2.1. ROLLIMÄNGUD

MÄRKSONAD: juhi ja alluvate rollid, probleemi lahendamine, otsustamine, meeskonnatöö, organisatsiooni põhiväärtused

Eesmärk: õppida tundma juhi ja alluvate rolle ning probleemi lahendamise käigu mõju rühma omavahelistele suhetele ja meeskonnatööle, kinnistada organisatsiooni põhiväärtusi.

Ülesanne: Moodustage 4-5liikmelised rühmad. Valige juht ja üks rühma liige, kes toetab juhti ja on iga juhi otsusega nõus. Otsustage, kes mängib rühma liiget, kes on vastu igale juhi otsusele. Ülejäänud rühma liikmed võivad oma käitumisviisi ise valida. Valige üks olukorra kirjeldus, mida hakake improviseerides lahendama. Mängige, kuni jõuate lahendini, kuid mitte kauem, kui 10 minutit.

Kõikide teiste - kes jälgivad rollimängu - ülesanne on tähele panna, kuidas juht olukorda lahendab. Uurige, millised on rühmaliikmete omavahelised suhted ja kuidas juhi käitumine seda mõjutab. Analüüsige lahenduskäiku organisatsiooni põhiväärtustest lähtuvalt. Mõelge, kuidas võiksid juht ja rühma liikmed veel käituda ning milline oleks selle mõju olukorra lahendamisele ja meeskonnatööle.

Kui rollimäng lõpeb, saate järgemööda sõna (juht ja kõik rühma liikmed), et selgitada, miks nad käitusid ühel või teisel viisil ja mis tundeid see neis tekitas. Pealtvaatajad: analüüsige nähtut organisatsiooni põhiväärtuste võtmes. Te võite pakkuda uusi lahendusi, juhi ja meeskonnaliikmete käitumisviise ja prognoosida nende mõju.

Juhtumid:

1. Ookeanitorim lõhkus laeva. Sattusite rühmaga üksikule saarele. Teise päeva õhtul, kui olite janust ja näljast nõrkemas, leiate kahekohalise kanuu. Kes sõidavad?
2. Kiirustate lennujaama, kuna reisijate pealeminek lennukile on juba alanud. Järvevana teel sõidab auto teelt välja. Juht saab raskelt vigastada. Üks teie hulgast hakkab jooksmas lennujaama poole. Mida teete?
3. Käisite töö ajal rokk-kontserdil. Lõbutsesite ja jõite õlut. „Pealtnägija“ soovib sellest teha kuuma lugu. Mida teete?
4. Saate poolaasta heade töötulemuste eest jagamiseks 40 000 kr. Kuidas jagate tulemustasu?
5. Teie rühma käsutuses on kolm sõidukit, millest ühe saate vahetada uuema vastu. Millise valite välja vahetamiseks?
6. Meediasse on imbinud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud info, mis on teada üksnes teie rühma liikmetele. Mida teete?
7. Teieni jõuab info, et rühma juhile meeldib teises seltskonnas rühma liikmeid taga rääkida ja halvustada. Mida teete?
8. Töölähetuses selgub, et rühma käsutusse antakse üks kolmene luksus-sviit ja üks kahekordse nariga mugavusteta tuba. Kuidas jagate hotellitoad?
9. Kaks rühma liiget tuleb aasta lõpus koondada. Kes jäävad tööle edasi? Miks?
10. Kolm rühma liiget peavad tööle tulema jõuluõhtul, kolm aastavahetusel. Kuidas teete töögraafiku?
11. Peate aasta jooksul kokku hoidma 250 000 kr kulusid. Mis valdkonnas kulutusi kärbite? Miks?

2.2. PROBLEEMIDE LAHENDAMINE, OTSUSTAMINE

Lahendage kaasused, kujutades ette, et olete väikese üksuse juht. Kuidas Te lahendate olukorra? Milliste lahendusvariantide vahel kaalute, miks? Mille alusel teete lõpliku otsuse? Mõelge, kas Teie otsus on eetilise?

12. Saate teada, et üks Teie kolleeg, kauaaegne hea töötaja, on võltsinud tööaruannet, et saada suuremat tulemustasu. Mida Te teete?

13. Üks Teie alluvatest tankis asutuse kütusekaardiga isiklikku sõidukisse 10 liitrit bensiini. Ta põhjendas oma teguviisi sellega, et täitis läinud nädalal oma isikliku autoga tööülesannet. Mida Te teete?

14. Üks kolleeg esitas valeandmeid tööaja arvestuse tabelis, mistõttu üksuse töötajatele maksti põhjendamatult poole aasta jooksul kokku 25 n-ö olematu töövahetuse eest töötasu. Tabeli koostaja väitis, et raha on riigi oma ja nagunii ei saa keegi teada. Mida Te teete?

15. Öues sadas nagu oavarrest. Üks Teie kolleeg võttis õhtul töölt koju minnes kaasa leiuna politseisse toimetatud vihmavarju. Juhtum tuli ilmsiks, kui vihmavarju omanik märkas juhuslikult tänaval Teie kolleegi koos võõra vihmavarjuga. Ta tundis oma vihmavarju ära, kuna sel oli ainulaadne, nikerdatud, monogrammiga luust käepide. Mida Te teete?

16. Liikvele on pääsenud kuulujutt, et üks abielus kolleeg käis puhkuseraisil koos oma töökaaslasest armukesega. Mida Te teete?

17. Lähe te töökaaslase pulma. Autosse istudes selgub, et ainus juhiloa omanik on veidi napsitanud. Mida Te teete?

18. Prokurör on esitanud n-ö mitteametliku kaebuse, et sündmuskohal, kus viibis ainult teie üksus, on muudetud tehioalusid. Mida Te teete?

19. Ühel Teie kolleegil on füüsiliste katsete arvestuse saamisest puudu kolm punkti. Ta ähvardab töölt lahkuda, kui talle arvestust ära ei panda, kuna see tõmbab n-ö kriipsu peale ametikõrgendusele ja sellega kaasnevale suuremale palgale. Mida Te teete?

20. Üksuse käsutuses oleval asutuse kütusekaardil lõppes kuu kütuselimiit 14ndal kuupäeval. Uue kuu alguseni on aega üle kahe nädala. Mida Te teete?

21. Ühe Teie kolleegiga toimus kerge tööõnnetus. Ta viibib murtud käeluuga kodusel ravil. Asutuse tippjuht üritab tööõnnetust n-ö kinni mätsida, kuna tema sõnul kannataks asutuse maine. Mida Te teete?

22. Saate teada, et kooli alguses viib üks Teie kolleeg töö juurest kontoritarbeid ja valget paberit koju oma kooli minevatele lastele. Mida Te teete?

23. Nädalavahetusel toimub operatsioon „Kõik puhuvad“. Üksuse osalemine on väga vajalik. Üks Teie kolleeg keeldub tööle tulemast - ta põhjendab, et usk ei luba. Mida Te teete?

24. Üks Teie kolleeg, kes elab töökohast 60 km kaugusel, keeldub hommikul vara ametilähetusse minemast, kui talle isikliku sõiduauto kasutamise kulud ei hüvitata. Ta väidab, et ühistransport nii vara ei liigu. Mida Te teete?

25. Üks Teie kolleeg, kes tuli tööle kuu aega tagasi, ei sobi ülejäänud töötajaskonnaga, kuna on liiga vaikse loomuga. Mida Te teete?

26. Tippjuht õpib kahe Teie kolleegiga ühel kursusel. Ta palub ühel neist minna oma nime all eksamit tegema. Pettus tuleb juhuslikult ilmsiks ja jõuab Delfi uudisteportaali. Mida Te teete?

27. Ühele Teie kolleegile meeldib teha kahemõttelist nalja. Teine kolleeg, kelle arvates üks nali on väga diskrimineeriv, esitab avalduse soolise võrdõiguslikkuse volinikule. Mida Te teete?

2.3. ÜLESANNE: TULEMUSJUHTIMINE, STRATEEGIA

Selgitage, milline on asutuse tulemusjuhtimise süsteem, millised on tulemuslepingute eesmärgid ja kuidas hinnatakse tulemuslepingute täitmist. Analüüsige tulemuslepinguid riiklike poliitika- ja strateegiadokumentide baasil.

3. POLITSEI TEGEVUS (SUNNI KASUTAMINE, JÄRELEVALVE JM)

Siiri Pars

Ülesannete lahendamisel näidata alati õiguslik alus, millest politsei lähtub.

Näidisülesanded

A. Politsei teostas järelevalvet relvaseaduse alusel ning avastas, et relvade hoidmine ei vasta relvaseaduses sätestatud nõuetele. Politseiametnik koostas ettekirjutuse, milles nõudis relvade hoidmist nõuetekohaselt. Relvakaupmees ettekirjutust ei vaidlustanud. Eesti Ekspressi ajakirjanik tegi politseile avaliku teabe nõude, milles soovis lähtuvalt avalikust huvist ettekirjutuse väljastamist. Kas politsei keeldub või väljastab ettekirjutuse?

VASTUS: *Politseil on kohustus lähtuda avaliku teabe seaduse § 36 lg 1 p 12, mis kohustab avalikustama riikliku järelevalve korras tehtud jõustunud ettekirjutusel.*

B. Politsei saab kaebuse selle kohta, et politseiametnikud on rikkunud isiku põhiseadusest tulenevat isikupuutumatus, mis seisnes selles, et politseiametnikud kasutasid tema suhtes ülemäärast sundi, kuna toimetades teda kohtumääruse alusel sundtoomise korras tsiviilasjas kohtusse, paigaldasid talle käeraudad ning hoidsid teda käeraudades kogu kohtuprotsessi kestel, mis solvas tema inimväärikust ja oli põhjendamatu. Politsei selline jõu kasutamine muutis ta agressiivseks. Kuidas politsei lahendab kaebuse?

VASTUS: *Käeraudad on PoIS § 14¹ lg 3 p 1 kohaselt politsei aktiivse kaitse vahendid. Sama seaduse § 14² lg 2 on käeraudade kasutamise alusena isiku kinnipidamine, tema toimetamine politseisse või teenistusruumi ja konvoeerimisel, kui isik ei allu või osutab vastupanu politseiametnikule. Seega oli politseiametnikul õigus kasutada käeraudu konvoeerimisel eelnimetatud tingimuse esinemisel. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 43 tagab kohtuistungil korra kohtunik, millest tulenevalt oli tal võimalus esitada taotlus käeraudade äravõtmiseks kohtunikule.*

3.1. AVALIK KOOSOLEK

1. Rühmitus „Notšnoi Dozor“ esitas 20. aprillil politseile avaliku koosoleku teate, mille märkis, et soovib korraldada miitingu demokraatia propageerimise eesmärgil Tallinnas Tõnismäel 26. aprillil 50-le osavõtjale ning kasutab seejuures helivõimendit. Milline on prefektuuri tegevus teatele reageerimisel?

2. Kaks Venemaa 19-aastast noormeest on turismiviisaga Eestis. Neil on soov korraldada pikett Tõnismäel pronkssõduri mälestuseks, seistes sõdurisinelis ja hoides käes plakati „Tooge pronkssõdur tagasi“. Kuna viisa on vaid kaheks päevaks, esitavad nad politseile koosoleku teate koosoleku läbiviimise kohta järgmisel päeval. Milline on politsei tegevus?

3. Tallinna linnavalitsus registreeris *skinhead* ide rühmituse esitatud avaliku koosoleku teate koosoleku korraldamiseks Tammsaare pargis. Koosoleku eesmärgina oli teates kirjutatud „*skinhead* ide liikumise propageerimine“. Mõned päevad enne koosolekut saab politsei teabe, et koosoleku korraldaja on internetis kutsunud koosolekule kõiki, keda häirib omasooliste seksuaalsuhe, et avalikkuses propageerida vihkamist sellise seksuaalse sättumuse osas. Milline on politsei tegevus?

4. Politsei registreeris omasooliste seksuaalsuhteid pooldavate isikute rongkäigu, millest avaldati ka artikkel ajalehes. Selle peale sai politsei mitu märgukirja, milles nõuti, et politsei keelaks rongkäigu, kuna selles osalejad rikuvad avalikku korda, kuna osavõtjad liiguvad poolalasti ning teevad siivutuid liigutusi, andes sellega noortele halba eeskujuga. Politseijaoskonna juht võtab aluseks saadud märgukirjad ning teeb koosoleku keelamise otsuse. Kommenteerige otsuse õiguspärasust.

5. Üliõpilased korraldasid üliõpilaspäevade puhul ülikooli ees miitingu, mis oli politsei poolt registreeritud eeldatava osavõtjate arvuga 100 inimest. Teate registreerimisel politsei hoiatas korraldajat, et

koosoleku koha kõrval on alkoholiga kauplev välikohvik ning korraldaja peab tagama, et osavõtjad ei liialdaks alkoholiga ega rikuks muul viisil avalikku korda. Hoiatusele vaatamata kaks noormeest, kellel oli ilmselged joobe tunnused, laulsid "Õllepruulijat" ning häirisid möödakäijaid, mille peale politsei otsustas koosoleku lõpetada ning andis läbi mikrofoni teate laiali minna, vastasel korral kasutatakse sundi. Kommenteerige.

3.2. POLITSEI ÕIGUSED KAINENEMA PAIGUTAMISEL

6. Politseile helistab õpetaja ning teatab, et tal on kahtlus, et kooli direktor on tööl purjus ning palub, et politsei tuleks ja tuvastaks. Politsei tuleb kooli ning visuaalselt hinnates arvab, et direktoril on tõesti alkoholi tarvitamise jääknähud. Kuna direktor vabatahtlikult alkomeetrisse ei puhu, kasutab politsei tema suhtes sundi ja toimetab ta vere võtmiseks arsti juurde. Kommenteerige politsei tegevust.

7. Politsei saab väljakutse avalikus kohas magava joodiku kohta. Raputamise peale purjus mees ärkab ning tahab koju minna, kuna naine ootab teda juba ammu. Mees elab kõrvaltänaval. Politseiametnikud kahtlevad, kas lasta mehel koju minna või viia kainenema, kuid teevad siiski otsuse arestmaja kasuks, kuna kodanikud tegid väljakutse. Kommenteerige politsei tegevust.

8. Naine teeb politseile väljakutse – tema mees on täiesti täis, karjub, häirib pereliikmete rahu. Politsei saabudes juhatab naine politseinikud tuppa, kus mees magab, kuid tunda on alkoholihaisu. Naine ütleb, et mees oli nii täis, et kukkus voodisse ja nõuab, et politsei ta sellele vaatamata kainenema viiks. Kuidas on õiguspärane käituda?

9. Turvatöötajad peavad poes kinni isiku, kes oli poes ära joonud pudeli õlut. Isik antakse politseinikele üle, kes nõuavad, et isik näitaks, mis tal taskus on. Kuna nõuet vabatahtlikult ei täideta, kasutab politseiametnik sundi, mille peale kinnipeetav muutub agressiivseks. Politseiametnik paneb talle käeraud ning toimetab arestimajja kainenema. Kommenteerige kainenemisele panemise õiguspärasust.

10. Avalikust kohast kainenemisele paigutatud isikult võeti kainenemise ajaks ära püksirihm, rahakott ja viinapudel. Kainenemisel politsei tagastas püksirihma ja rahakoti, kuid keeldus viinapudeli tagastamisest, et isik ei paneks jätkuvalt toime avaliku korra rikkumisi. Kommenteerige politsei tegevuse õiguspärasust.

11. Raskes joobes isik paigutati kainenemisele arestimajja samasse kambrisse, milles asus sundtoomisega toodud kaine kinnipeetav. Kuna arestimaja töötajad kartsid, et joobes isik võib muutuda teise kinnipeetava osas agressiivseks, otsustasid nad joobes isikut hoida käeraudades kuni tema kainenemiseni. Kommenteerige politsei tegevust.

12. Politsei peab kinni kerges joobes alaealise ning toimetab ta politseisse, et koostada talle väärteoprotokoll ning anda ta üle vanematele. Vanematele helistades on alust arvata, et vanemad on raskes joobes. Kuidas politsei peaks toimima?

3.3. TEGEVUSLUBADEALANE TEGEVUS

13. Politseiametnik kontrollib turvafirma lepingualast tegevust. Dokumentidest nähtub, et naine on sõlminud turvafirmaga turvateenuse lepingu, mille kohaselt ta tellis oma abikaasale isikukaitse. Lepingus mehe allkiri puudub, samuti ei ole turvafirmal esitada muud dokumenti mehe nõusoleku kinnituseks tema suhtes turvateenuse osutamise kohta. Kuidas peaks politseiametnik käituma?

14. Lauluväljakul tagab õllesummeril avalikku korda firma M, kellega on sõlmitud turvaleping "Turvateenuse osutamine korra tagamiseks üritusel". Lepingus on kirjas, et korra tagab üksteist turvatöötajat. Dokumentide kontrollimisel nähtub, et neist kolm turvatöötajat on 18-aastased, kaks on 19-aastast ning kuus üle 21-aastased. Neljal turvatöötajal oli turvatöötaja kvalifikatsioon. Kuna osad turvatöötajad oli

alles hiljuti asunud selles firmas tööle, ei olnud neile veel väljastatud turvafirma vormirietust. Mis on õige, mis on vale, milline on rikkumise korral politseiametniku tegevus?

15. Firma esitas taotluse turvateenuse tegevusloa saamiseks. Taotlusele lisas ta turvaseaduses nõutud dokumendid ning veendus, et ta vastab turvafirma nõuetele, mis on seaduses sätestatud. Järgmisel päeval peale taotluse esitamist sõlmib firma lepingu ehitusplatsi valveks ja kaitseks. Kommenteerige turvafirma tegevuse õiguspärasust.

16. Turvatöötaja näeb kaupluses, kuidas mees paneb taskusse veinipudeli. Mees tasub kassas ainult ostukorvis olnud kauba eest, veinipudeli eest tasumata läbib kassa. Turvatöötaja peab mehe varguse kahtlusega kinni. Kuna mees veinipudelit vabatahtlikult põuetaskust välja ei võta, haarab turvatöötaja ta kinni. Juhtumile reageerib teinegi turvatöötaja ning mees otsitakse läbi, mille tulemusena võetakse veinipudel ära. Kuna kaup on rikkumata, lastakse mehel minna. Kommenteerige turvatöötajate käitumise õiguspärasust.

17. Turvatöötajad peavad varguse kahtlusega kinni noormehe. Viimane on neile juba tuttav, kuna on varemgi sellest poest varastanud. Enne kui kohale kutsutakse politsei, fotografeerivad turvatöötajad poevarast, tuvastavad kaasas olnud ID-kaarti alusel varga nime. Turvafirma lisab varga pildi ja nime albumisse, kuhu kogutakse vargusega kinnipeetud isikute fotod. Firma kasutab albumit ainult oma turvatöötajate ja poeetöötajate informeerimiseks võimalikest varastest poes. Kas on õiguslikult korrektselt tegutsenud?

18. Politseiametnik kontrollib turvafirmat, kes teostab vara valve ja kaitse turvateenust Lauluväljakul. Turvafirmal on tegevusluba vara valveks ja kaitseks. Turvalepinguid kontrollides nähtub, et lepingu järgi on turvatöötajate kohustuseks esinejate lava valve ja kaitse, ansambli pillide valve, välismaalt saabunud esinejate isikukaitse ning piletite kontrollimine lauluväljaku kahe sissepääsu juures. Kommenteerige lepingu objekte turvaseadusest tulenevalt.

3.4. ALKOHOLISEADUS

19. Politseiametnikul on kahtlus, et kioskis müüakse alkohoolseid jooke. Müüjaga vesteldes on näha tooli kõrval kandekott, millest paistavad kaks viinapudelit. Politseinik küsib müüjalt, kas viin on müügiks, mille peale saab vastuse, et need on müüja isiklikud viinapudelikud, mille ta ostis lõunavaheajal kõrvalpoest oma tarbeks ja viib õhtul koju. Milline on politseiametniku tegevus?

20. Kaupluse Viru Valge müüjat on kahel korral karistatud alkoholi müümise eest alaealisele. Enne jaanipäeva müüakse samas poes alkoholi peale kella 22. Prefektuur on seisukohal, et kauplusel ei tohiks olla luba alkoholiga kauplemiseks. Millised on politsei haldustegevused?

21. Kaupluse alumisel letil on viinapudelikud, mille suhtes on kahtlus, et tegemist ei ole käitlemiseks lubatud alkoholiga. Millised on politsei tegevused, et tuvastada, kas tegemist on käitlemiseks lubatud alkoholiga või mitte?

22. Lauluväljakul oleval õhtusel avalikul üritusel müüakse alkoholi müügiletidel ja kandekaubandusena. Firma, kes alkoholi müüb, on Majandustegevuse Registris alkoholsete jookide jaemüügi registreering. Kommenteerige firma tegevust.

23. Kassiir küsib noormehelt isikut tõendavat dokumenti, et veenduda, kas tal on õigus osta kanget alkoholi. Noormees on 19-aastane ning kassiir ei tee takistusi ostu sooritamisel. Kas müüja käitus õiguspäraselt?

24. Politsei sai vihje, et baaris kaubeldakse käitlemiseks mittelubatud alkoholiga. Baari uksele on silt: "Reserveeritud". Millised on politsei õigused?

25. Järelevalve käigus avastati sõidukist ca 25-30 kasti alkoholset jooki, mille pudelitel puudus mak-

sumärgis. Politseiametnik pidas vajalikuks alkohol ära võtta ning selgitada välja, kes tegemist on konfiskeerimisele kuuluva alkoholiga. Paraku ei olnud sellist alkoholikogust võimalik ladustada prefektuuri asitõendite hoidlas. Kuidas toimida?

3.5. TUBAKASEADUS

26. Ühistranspordi ootekojas on 3-liikmeline suitsetajate seltskond. Politsei patrulltoimkond nõuab, et nad lõpetaksid ootepaviljonis suitsetamise. Kaks neist täidavad nõudmise, kuid kolmas eirab, kuna väidab, et tõmbab elektroonilist sigarit. Politseinikud nõuavad suitsetamise lõpetamist ning hoiatavad sunni kasutamisega. Kommenteerige.

27. Politseile esitab kaebuse kodanik, kelle korter asub kohviku ruumide peal. Kodanik ei ole rahul kohviku tegevusega, kuna tema korterisse imbub kohvikust suitsuving. Kaebuses nõutakse, et politsei teostaks järelevalvet selle üle, kas kohviku suitsetamisruum vastab seaduse nõuetele või mitte. Milline on politsei tegevus?

28. Politsei teostab järelevalvet kaupluses, kus müüakse muuhulgas ka tubakatooteid. Tubakatoote müügipakendil on märgitud toote liik, mark ja sigarettide arv pakendis – 15. Kas sellist teavet nähes peaks politseiametnikul tekkima kahtlus, kas tegemist on käitlemiseks lubatud tubakatoodetega või mitte? Millisest allikast kontrollitakse, kas kauplusel on tubatoodete jaemüügi õigus? Milliseid dokumente tuleks nõuda tubakatoote kohta?

29. Kodanikul on kaasas mitu ploki maksumärgistamata tubakatooteid, mille kohta ta annab selgitusi, et tõi need Venemaalt oma tarbeks. Millises õigusaktis on sätestatud kogus, mida võib tuua Eestisse väljapoolt Euroopa Liitu?

3.6. KAUBANDUSTEGEVUSE SEADUS

30. Firma müüb suupisteid Lauluväljakul, kus ta on avanud müügiletid kolme sissepääsu läheduses. Järelevalvet teostav politseiametnik leiab, et firmal peaks olema registreering kaubandustegevuseks iga müügileti kohta eraldi ning teeb ettekirjutuse õigusrikkumise lõpetamiseks. Kommenteerige.

31. Bussijaama ees müüb naine pirukaid. Politseiametnik kontrollib, kas müük on õiguspärane. Milliseid dokumente tuleks selleks nõuda?

3.7. LIIKLUSJÄRELEVALVE

32. Politseiametnik, juhtides alarmsõidukit, millele on paigaldatud sinine ja punane vilkur, annab punase märgutulega peatumismärguande eesliikuvale sõidukile, mis aga jätkab liikumist. Politsei sõidab eesliikujale lähemale ning annab veelkord peatumismärguande punase tule ja helisignaaliga. Kuna sõiduk ikkagi ei peatu, peab politseiametnik vajalikuks kasutada sõiduki peatamiseks relva. Kommenteerige, kas relva kasutamine on seaduspärane.

33. Politsei saab teabe selle kohta, et X marki Y värvi sõiduki, mis liigub Tallinnast Maardu suunas, juht on joores. Liikumistihedus on minimaalne ning politsei näeb vastuliikuvat nimetatud tundemärkidele vastavat sõidukit ning annab sellele punase ja sinise vilkuriga märguande peatumiseks. Sõiduk läheneb politseisõidukile kiirust vähendamata, mistõttu politsei otsustab sõiduki sundpeatada, kasutada peatamiseks relva, sihtides läheneva sõiduki esikummidesse. Kommenteerige politsei tegevuse õiguspärasust.

3.8. MUUD KAASUSED

34. Kodanik esitab 24.02. politsei juhtimiskeskusele märgukirja, milles teatab, et Spordi tänava majadel nr 2, 5, 6, 12 ja 17 ei ole välja pandud riigilippu. Politsei tuvastab kontrolli tagajärjel, et nimetatud numbritest kolm on eramajad ning kaks on riigiasutused. Millisest seadusest politsei lähtub? Milline on politsei edasine tegevus ning milline on vastus märgukirja koostajale.

35. Rahvusraamatukogu ei ole isadepäeval heisanud riigilippu. Politseipatrull märkab seda, kuid kahtleb, kas see on kohustuslik. Milline seadus sätestab riigilipu kasutamise ning rahvusraamatukogul oli kohustus lipp välja panna?

36. Kanal 2 soovib teha politseiga koostööd ning filmida politsei argipäeva. Politsei teavitab reportereid politseioperatsiooni läbiviimise ajast ja kohast. Kui politseioperatsiooni käigus avastati roolist joobes juht, kutsus politseinik reporterit, kes võtab roolijoodikult intervjuu ja filmib teada. Kommenteerige politsei tegevust.

37. Krimiuudised sõidavad koos politseiga väljakutsele – peretülile. Politsei laseb uksekella, mille peale avab ukse korteriperenaine, kes tegi väljakutse. Naisel on silm sinine ning ta viitab teisele toale, kus asub agressiivne joobes abikaasa. Politseiga koos sisenevad korterisse kaameraga saatetegijad ning filmivad. Purjus mees näeb kaamerat ning muutub veelgi agressiivsemaks, nõudes filmimise lõpetamist. Politseiametnik nõuab, et mees oleks vait. Kommenteeri ajakirjaliku ja politsei käitumist. Millisest seadusest politsei peab lähtuma?

38. Poliitikud propageerivad erinevaid ameteid telesaates. Tuntud poliitik soovib näidata politseiametniku tööd liiklusjärelvalves, millesse suhtub soosivalt ka politsei. Politsei annab poliitikule politseivormiriietuse, eemaldades sellelt vaid politseiametniku rinnasildi. Muud vormielemendid jäävad. Politseivormis poliitik peatab sauaga sõidukid, mille juhil on turvavöö kinnitamata ning nõuab juhilt dokumentide esitamist. Seejärel noomib juhti, palub kinnitada turvavöö ning soovib head reisi. Kommenteerige juhtumit erinevatest seadustest tulenevalt.

39. Poliitikud propageerivad erinevaid ameteid telesaates. Tuntud poliitik soovib näidata politseiametniku tööd, millesse suhtub soosivalt ka politsei. Politsei annab poliitikule politseivormiriietuse, eemaldades sellelt vaid politseiametniku rinnasildi. Poliitik osaleb politseitegevuses päris politseiametnikuga. Politsei saab väljakutse avalikus kohas purupurjus mehele, kes politseivormis poliitiku nõudmisele istuda politseiautosse, muutub agressiivseks, mille peale poliitik kasutab jõudu, paigaldab mehele käeraud ning kasutades füüsilist jõudu paigutab mehe politseiautosse. Kommenteerige juhtumit erinevatest seadustest tulenevalt.

40. Liiklusõnnetuses saab kannatada ühe sõiduki juht, kes on tuntud Riigikogu liige ja kes toimetatakse kehavigastustega haiglasse. Ta jäetakse ravile. Ajakirjanik pöördub politsei poole ja küsib, milliseid vigastusi juht sai. Kas politseil on õigus anda välja teavet vigastuste asukohtade ja raskusastme kohta?

41. Politseiametniku suhtes alustati distsiplinaarjuurdlust ning tuvastati tema süü. Politseiametnikule määrati karistus. Õhtuleht esitab teabenõude, milles soovib teavet politseiametnikule määratud karistuse kohta. Kas politsei rahuldab teabenõude või mitte ja miks?

42. Keskkonnainspektor teostab järelvalvet kemikaaliseaduse üle ning tal on teave looduse reostamisest. Keskkonnainspektoril on põhjust kahtlustada, et reostus on saanud alguse firma K territooriumilt. Firma ametnik, kes kella helistamise peale keskkonnainspektorile vastab, ei lase inspektorit territooriumile proove võtma, mille peale inspektor helistab politsei juhtimiskeskusele ja palub politsei sekkumist. Mida saab politsei soovitada või teha?

43. Prefektuur paigaldab asula peatänavale turvakaamera, et jälgida avalikku korda. Kuidas peaks üldsus teavitama turvakaamera vaatluspiirkonnas asumisest? Millisest seadusest tuleneb kohustus?

4. KAASUSED KINNIPIDAMISE JA SAATMISE VALDKONNAS

Karla Kilk

1. Kinnipeetul A on arestimajas lõppemas vääртеoaresti kandmine, kui selgub, et ta on grupikuriteos osalenu ja kaks päeva enne aresti kandmise lõppemist toimetatakse A arestimajast kohtusse ja kohtunik allkirjastab vahistamismääruse. Kas A-d saab üle viia vangla eeluurimisosakonda ja milliste nõutavate dokumentide alusel?

2. Kriminaalkaristuse ärakandmisel vanglast vabaneval isikul B on kümne päeva pärast aegumas kohtu poolt temale määratud 20-päevane vääртеoarest. Millised nõutavad dokumendid arestimajja vastuvõtmiseks peavad vanglast konvoeerijal kaasas olema ja kui kauaks B arestimajja paigutatakse?

3. Patrulltoimkond peab kinni punase fooritulega vöötrada ületanud naise, kellel ei ole kaasas isiku tuvastamiseks dokumenti. Politsei infosüsteem näitab isiku tuvastamisel, et naisel on kandmata pisivarguse eest 20 päeva vääртеoaresti, mis ei ole aegunud. Naise käitumine viitab dementsusele, kuna isik ei orienteeru selgelt ajas/olukorras. Millised toimingud tehakse ja/või dokumendid täidetakse?

4. Ülesanne patrulltoimkonnale juhtimiskeskuselt - kontrollida avaldust naabritelt, et joores vanaema on koos sülelapsel korteris. Politsei antud uksekella peale avab ukse ilmsete alkoholijoores tunnustega (alkoholilõhn, nägu pundunud, tumepunane, tasakaaluraskused, ebaselge kõne) vanem naine, kes keeldub kohapealsest jooreskontrollist. Korteris on tavapäratult külm, sest köögiaken on avatud, laual poolik viinapudel. Korteris on ka 2-aastane laps, kelle vanemad on aasta tagasi hukkunud. Millised toimingud või dokumendid täidetakse?

5. Arestimajja ühes kambris karjub vahistatu kuue tunni jooksul pidevalt ja lõhub jalgadega kambriust. See häirib oluliselt teisi kinnipeetavaid ja ka arestimajja ainsat valves olevat töötajat - koosseisulist spetsialisti, kelleks on eripensionile jäänud endine politseiametnik. Kambriühkuja ei allu teenistusülesandeid täitva arestimajja spetsialisti keeldudele-korraldustele häiriv tegevus lõpetada. Kes ja millist menetlusliiki on pädev rakendada sellises olukorras?

6. Vääртеoaresti kandva isiku karistusaeg arestimajas on lõppemas kolme päeva pärast laupäeval. Äsja käidi arestialusega kohtus, kus temale määrati kiirmenetluse raames veel vangistus neli kuud, vahistamismäärust süüteo menetleja ega kohus ei teinud, määrates vangistuse kandmise alguseks kandmisele asumise. Kuidas arestimajja õiguspäraselt kinnipeetuga toimib?

7. Vangla esitas pretensioone arestimajadest ületoodud isikute kohta kinnipeeturegistrisse kantud fotode tegemisreeglite rikkumistele: fotodel on isiku näiline, mitte tõeline kasv taustskaala järgi, esinevad poolalasti isikute pildid ja erinevates arestimajades tehtud piltide foon eri värvidega. Kas pretensioonid on põhjendatud ja miks?

8. Pikaajase aresti kandjal arestimajas haigusseisund ägenes, kohalekutsutud kiirabi arsti otsusel viidi arestialune üle Merimetsa haiglasse patrulltoimkonna valve all ja haigusseisund nädala jooksul vaid halvenes. Millised olid saatmise õiguslikud alused ja mida oli võimalik teha kehtiva õiguse raames patrulltoimkondade vabastamiseks valvamiskohustusest haiglas?

9. Territoriaalsest politseijaoskonnast toimetati isik, kelle kohta kohus tegi tagaselja vahistamise otsuse arestimajja kinnipidamiseks, kuid kinnipeetu tõukas arestimajja ees politseisõidukist väljumisel teda toimetanud politseiametniku teelt kõrvale ja jooksis tänavale majade vahele peitu. Politseiametnik tulistas tema suunas teenistusrelvast, kuid tabas vaid esimese korruse aknalaase ja tekitas kõrvaliste isikutele lõhkumisega varalise kahju. Milliste õigusaktide alusel saab politseiametniku tegevust hinnata?

10. Vanglast toimetati arestimajja neli isikut. Konvoibussis kukkus ühe kinnipeetu käest põlev suitsuots teise kinnipeetu spordikotile. Selles olid pesu ja raamatud, mis läksid põlema. Kas ja millistel alustel ning tingimustel saab süüdlasele vastutust kohaldada?

11. Vahistatu saadeti arestimajast vanglasse koos teiste vahistatutega. Mõni päev hiljem esitab ta politseile avalduse, et vanglasse üleviimise käigus varastati temalt 2000 krooni maksnud tulemasin Zippo. Milliste eelnevalt dokumenteeritud toimingute abil saate kontrollida väidetud kuriteosündmuse võimalust või selle puudumist?

5. VÄLJAKUTSETE TEENINDAMINE

Merli Klein

Igas olukorras peab patrulltoimkond oma tegevusest (ka enda turvalisuse tagamiseks) informeerima juhtimiskeskust ja välijuhti, samuti edastama kahtlustatava tundemärgid, andmed võimaliku liikumissuuna kohta jm. Vajadusel tuleb paluda lisajõude – patrulltoimkonna vanem peab olukorda pädevalt hindama.

1. Politsei saab väljakutse, et ööklubis New York ründas noor mees füüsilist jõudu kasutades alaealist Kätlini, astudes temaga tahte vastaselt suguühtesse. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb klubisse ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatava tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kui kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustatava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

2. Politsei saab väljakutse, et Õuna bussipeatuses sai avaldaja tuttavaks viie meesterahvaga (vanuses u 30-40. a) ja läks koos nendega ühe meesterahva poole külla. Too elas Tuulemaa 5-11 korteris. Samas korteris avaldajat vägistati, ähvardati noaga, kägistati ning võeti ära kaks mobiiltelefoni, ID- kaart ja ehted. Umbes kl 13.00 paiku õnnestus avaldajal korteri aknast välja hüpata ning sõbranna juurest politseist abi paluda. Mehed jäid Tuulemaa korterisse magama. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: väljakutsutud patrulltoimkond suundub sõbranna juurde ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Samal ajal teine patrulltoimkond läheb Tuulemaa korterisse (välistamaks kahtlustatavate lahkumist, kuid ei sisene esialgu korterisse) ning ootab korraldusi. Kui politsei veendub, et on olemas alus isikute kinnipidamiseks, siis esialgu palutakse viisakalt uks avada. Kui ust ei avata, tegeleb olukorra edasi kohale saabunud operatiivgrupp. Kui korteriuks avatakse ja kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustatava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

3. Politsei saab väljakutse, et ühise joomingu käigus tekkis avaldajal 25-aastaselt Jelenal konflikt oma kahe sõbrannaga, naised tulid avaldajale kallale ning löid teda käte ja jalgadega erinevatesse kehapiirkondadesse, tirisid juustest, millega tekitasid avaldajale füüsilist valu. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb kannatanu juurde ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatavate tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kui kahtlustatavad tabatakse, viiakse nad politseijaoskonda. Kahtlustatavate kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

4. Politsei saab väljakutse, et Paldiski mnt 89 Aleksandr kägistas oma ema Alinat, vedas esikusse ja lükkas pikali, tekitades emale füüsilist valu. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb kannatanu juurde ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatava tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kui kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustatava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

5. Politsei saab väljakutse, et avaldajale Katrinile tungis kallale abikaasa Kaspar, lüües avaldajat lahtise käega vastu vasakut põske ja tõugates avaldaja peaga vastu seinat, põhjustades avaldajale füüsilist valu ja tervisekahjustuse pea parema poole hematoomi ja marrastuse näol. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb kannatanu juurde ja fikseerib kan-

natanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatava tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kui kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama. Samuti tuleb täita perevägivalda leht.

6. Politsei saab väljakutse, et avaldaja oli Trammi tänaval "Kuu" bussipeatuses suunaga linna poole ja oli üksinda peatuses. Avaldaja keeras end ringi ning äkki oli vahetult avaldaja ees tundmatu noormees, kes lõi avaldajat rusikaga korduvalt näo piirkonda ja pähe. Noormees haaras avaldaja õlalt käekoti ja jooksis sellega üle Trammi tänava. Avaldaja jooksis järgi, kuid noormees kadus maja nurga taha. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb kannatanu juurde ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatava tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kannatanu käest küsitakse ründaja võimalikult täpsed tundemärgid. Kui kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

7. Politsei saab väljakutse, et avaldajale tungiti seljatagant kallale ning vägivalda kasutades võeti tundmatute isikute poolt ära rahakott koos ID-kaardi, Nordea panga deebetkaardi ja sularahaga. Lisaks võeti jõuga ära mobiiltelefon Nokia. Kuidas reageerib politsei? Millised on vajalikud toimingud?

NÄIDISLAHENDUS: Sündmuskohale sõitnud patrulltoimkond läheb kannatanu juurde ja fikseerib kannatanu seisukorra ning kutsub kiirabi ja operatiivgrupi. Kahtlustatava tabamiseks kontrollib patrulltoimkond kurjategija võimalikke lahkumisteid ja tema võimalikke asukohti. Sündmuskohal küsitleb patrulltoimkond inimesi, et leida võimalikke tunnistajaid. Kannatanu käest küsitakse ründaja võimalikult täpsed tundemärgid. Kui kahtlustatav tabatakse, viiakse ta politseijaoskonda. Kahtlustava kohta vormistatakse kahtlustatava kinnipidamise protokoll KrMS § 217, edasi läheb patrulltoimkond ettekannet kirjutama.

6. POLITSEITAKTIKA JA PATRULLTOIMKONDADE TEGEVUS SÜNDMUSKOHAL

Oliver Purik, Ants Kalev, Riho Tänäk, Tarmo Roossar

1. Hommikul teenistusse asudes edastati patrulltoimkonnale info võimalikust kurjategijast, kes oli paar päeva tagasi vanglast põgenenud ja jälitusinfo põhjal viibib samas väikelinnas. Mõned tunnid hiljem märkab patrulltoimkonna üks liige isikukirjeldusele vastavat isikut, kuid riietus ei vasta absoluutselt hommikul edastatule. Samas isiku käitumine suvekohviku juures on ebalev, ostetud asjad pani lauale ja hakkas kohviku taga oleva tualeti suunas liikuma. Üks patrulltoimkonna liige järgnes talle, kahtlustatav muutis suunda ja hakkas eest ära jooksmas. Politseinik hõikas teisele kolleegile ja asus jälitama.

2. Maikuu öösel kella poole kolme paiku märkas politseipatrull asulas suurel kiirusel vastuliikuvat taksootunnustega sõidukit, mille juht vähendas politseile lähenedes kiirust. Seejärel sooritas sõiduk enne politseisõidukini jõudmist järsult vasakpöörde ning suurendas kiirust. Politseiametnikud asusid sõidukit jälitama vahemaa u 100 meetrit. Jälitav sõiduk sooritas järgmisel ristmikul suurel kiirusel järsu pöörde paremale, mis põhjustas külglibisemise ja vähendas sõiduki liikumiskiirust. Politseipatrulli ja jälitatava sõiduki vahemaa vähenes u kümne meetrini.

Politseinik lülitas sisse vilkurid (kaks sinist ja üks punane), misjärel jälitav sõiduk peatus ristmikul. Politseinik peatas alarmsõiduki sellest u kolm meetrit tagapool. Tänav oli valgustatud, mis võimaldas näha eesseisvas sõidukis istumas kahte isikut. Juhi kohal olev politseiametnik jäi sõidukisse, teine politseiametnik läks kontrollima dokumente, jättes politseisõiduki parema esiukse avatuks.

Kontrollimiseks väljunud politseiametnik liikus politseisõiduki eest läbi ning jõudis peatatud sõiduki juhiuksega kohakuti, jäädes seisma näoga sõiduki poole ning kummardus veidi ette, et paremini näha selles olijaid. Politseisõidukis istunud politseiametnik nägi, et eesseisva sõiduki avatud juhiaknast pisteti välja revolvri taoline ese, millele järgnes laskmise kõla.

Küsimused:

1. Kas sõiduki peatamine oli põhjendatud?
2. Kas politseiniku otsus üksi sõidukit kontrollida oli põhjendatud?
3. Kuidas hindate turvataktika kasutamist antud olukorras?
4. Kuidas oleksite Teie tegutsenud antud olukorras?

Juhtumi lõpptulemus

Sõidukit kontrollinud politseinik sai surmava tabamuse. Kontrollitav taksoplafooniga sõiduauto lahkus ca kolme sekundi pärast sündmuskohalt. Politseisõidukisse juhi kohale jäänud politseiametnik hüppas sõidukist välja ning varjus selle ukse taha, tõmbas kabuurist välja teenistuspüstoli ja tulistas põgenevale sõidukile järele, tehes kokku viis lasku. Seejärel andis raadio teel edasi teabe sündmusest patrullidele ja korrapidajale ning jooksis maaslamava kaaslaste juurde, kellel oli kuulihav lõua alumises osas.

Politseiametnikud ei teadnud siis veel, et politseiametnikku tulistanud kurjategija oli vahetult enne ülalkirjeldatud sündmust röövinud takso ja tapnud selle juhi.

NÄIDISKOKKUVÕTE SÜNDMUSEST:

1. Politseiametnike märgatud sõiduauto liikumismaneeri (suur kiirus; järsk vasak, seejärel parempöörde; peatumine ristmikul) põhjal tehtud järeldus, et tegemist võis olla ebakaine juhiga, oli põhjendatud. Oht kolmandatele isikutele võis olla seda suurem, et taksotunnustega sõiduk, mille liikumismaneer oli ohtlik, võib osutada taksoteenust, millega paneb ohtu kolmandate isikute elu ja tervise.

2. Sõiduauto peatamine oli põhjendatud. Liiklusseaduse alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud liiklusjärelvalve korra § 15 lubab politseiametnikul peatada sõiduki sama määruse § 30 nimetatud juhtudel. See on kui rikutakse liiklusalaste õigusaktide nõudeid või kui sõiduki liikumise iseloom viitab sellele, et juht ei valitse sõidukit nõuetekohaselt (§ 30 p-d 1 ja 2). Analoogse õiguse annab politseiseaduse § 13 lg 1 p15.

3. Politseisõiduki ja peatunud sõiduauto vahemaa oli ca kolm meetrit. Turvataktika seisukohast soovitakse vahemaaks 1,5 - 2 autopikkust, et oleks aega kontrollitavale lähenemisel saada olukorrast ülevaadet.

4. Sõidukit kontrollima läinud politseiametniku poolt sõiduki parempoolse ukse lahtijätmine oli õige, kuna oletati, et auto võib põgeneda ning vajadusel oleks saanud politseinik kiiremini tagasi politseisõidukisse liikuda.

5. Teooria jagab sõidukijuhtide kontrollimise olukorrad kolmeks:

- 1) kontrollimine rahulikus olukorras;
- 2) kontrollimine ettevaatusele manitsevas olukorras;
- 3) kontrollimine ohtlikus olukorras.

Antud juhul oli tegemist kui mitte ohtliku, siis vähemalt ettevaatusele manitseva olukorraga (patrulltoimkond arvas, et tegemist on ebakaine juhiga, seega isikuga, kelle käitumine võib olla ohtlik). Sellele vaatamata ei tehtud ettevalmistusi niisuguses olukorras tegutsemiseks.

6. Täitmata jäi teise politseiametniku julgestamise ülesanne. Sõidukite kontrollimisel on reeglits, et politseinik ei alusta enne kontrollimist, kui teine politseinik on sisse võtnud koha julgestamiseks. Antud juhul jäi üks politseiametnikest patrullautosse juhi kohale istuma. Väide, et nii oleks olnud võimalik sõiduauto põgenemisel kiiresti jälitamist alustada, ei ole põhjendatud, kuna enne jälitama asumist oleks pidanud kontrollima asunud politseiametnik samuti patrullautosse jõudma.

7. Ohtu oleks saanud vähendada sellega, kui politseiametnikud jälitamise ajal oleksid kontrollinud sõiduki numbriga seonduvat, mis oleks võinud anda täiendavat teavet selle ärandamisest või selle omanikust tulenevast ohust.

8. Kontrollima asuv politseiametnik liikus kontrollitava sõiduki juhipoolest uksepiidast ettepoole, mis turvalisuse seisukohast oli ohtlik tegevus.

9. Sündmuste kulg näitas, et kumbki politseinik ei olnud moraalselt ega füüsiliselt valmis selliseks sündmuste arenguks. Patrullija valmisolekut ootamatusteks saab parandada ainult pideva praktilise koolituse teel.

10. Turvataktika eesmärk on viia risk miinimumini, kuid päris ära ei kao see kunagi. Iga politsei turvataktikat käsitlev õpik toob välja politseiniku põhivaenlase, milleks on rutiin.

3. Talveõhtul sai politsei juhtimiskeskus teate kodanikult selle kohta, et tema tallu võib olla sisse murtud, kuna alarm on käivitunud. Sama teate edastas helistaja ka kohalikule politseikonstaablile.

Esimesena jõudis talu juurde juhtimiskeskuselt teate saanud patrulltoimkond, kes parkis teenistussõiduki umbes poole kilomeetri kaugusele talust. Politseiametnikud võtsid tähelepanu vähendamiseks maha helkurvestid ja liikusid jalgsi maja juurde. Maja võeti ringvaatluse alla, mille käigus tuvastati, et talu üks akendest on avatud. Patrulltoimkond otsustas jääda ootama kohaliku konstaabli saabumist. Seejärel jõudis talu juurde ka selle omaniku naaber, kellele talu omanik oli eelnevalt helistanud ja palunud kohale sõita. Viimasena jõudis sündmuskohale konstaabel koos venna (edaspidi vend) ja sõbraga (edaspidi sõber). Konstaabel andis patrullpolitseinikele ja taluomaniku naabrimehele korralduse jääda oma kohtadele. Ise läks ta koos sõbraga maja taha avatud WC akna juurde ning hüüdis „Politsei. Tulge välja! Maja on ümber piiratud. Teil ei ole kuhugi minna.“ Kuna vastust ei tulnud, tegi konstaabel hoia- tuslasu ning kuna ka seepeale midagi ei järgnenud, eeldas ta, et maja on tühi ning otsustas siseneda akna kaudu. Majja jõudes üritas ta süüdata elektrivalgust, mis aga ei õnnestunud (elekter oli väljalülitatud). Akna kaudu sisenes ka konstaabli sõber. Konstaabel alustas taskulambi valgel ruumide ülevaata- tust, sõber liikus tema taga. Vaadati üle WC, koridor, veranda, köök. Elutoa uksest sisse jõudnud, sai konstaabel löögi vastu pead, kaotas tasakaalu ja kukkus. Ta pillas käest lambi ning see kustus. Järgnesid uued löögid. Konstaabel püüdis blokeerida lööke ja hüüdis abi järele. Saanud kabuurist kätte teenistus- püstoli, tegi ta pimedas kaks lasku ründaja suunas. Hüüete peale ruttas appi sõber ning väljas olnud patrullpolitseinik. Nad pidasid talus kinni kaks isikut. Majja voolu sisse lülitanud, selgus, et ühel sisse- tungijal oli relvaks kirves ja teisel meetrine kaigas. Kottidesse-kompsudesse olid valmis pakitud äravii- miseks mõeldud asjad.

Pärast isikute kinnipidamist kandis konstaabel juhtunust ette juhtimiskeskusele ja palus sündmusko- hale saata operatiivgrupp ja kiirabi.

Küsimused:

1. Kas politseinikud käitusid õigesti?
- 2.. Kuidas oleksite Teie tegutsenud antud olukorras?

Juhtumi lõpptulemus:

Majja sisenenud politseikonstaabel ja tema sõber said kergeid kehavigastusi pea piirkonda, kätele ja jalgadele. Politseinikku majas rünnanud mees sai läbiva kuulihaava õla piirkonda. Mõlemad sissetungijad peeti kinni. Politseiametnike premeeriti murdvaraste tabamise eest, samuti neid abistanud eraisikut üles näidatud kodanikujulguse eest.

4. Politsei patrulltoimkond peatas öösel vilkuritega märku andes kahtlase sõidumaneeriga sõiduki. See peatus vaid hetkeks, seejärel keeras ringi ja sõitis eest ära. Politseinikud hakkasid sõidukit taga ajama, kiirused olid suured ja talvine tee väga libe.

Põgenevale sõidukile lähenemisel fikseeriti selle number. Oli näha, et sõiduki parempoolne esiüks oli mõlksis. Tekkis kahtlus, et sõiduk võib olla ärandatud. Politseisõiduki kõrvalistmel olnud politseiametnik sooritas tagaajamise käigus kaheksa hoiatuslasku, millele eessõitev sõidukijuht aga ei reageerinud. Politseinik vahetas salve ja sooritas veel viis hoiatuslasku. Lõpuks sõitis põgenev auto ummikteele ja peatus. Sellest jooksid välja eri suundades viis noormeest.

Hoiatuslaske sooritanud politseinik tuli teenistuspüstolit käes hoides autost välja ja sooritas teenistuspüstolist veel kaks hoiatuslasku õhku, millele põgenejad ei reageerinud. Teine politseiametnik jooksis sõidukist välja eest ära jooksvatele isikutele järele ning haaras ühel käest kinni. Isik rabeles vastu, mille peale lasud sooritanud politseiametnik otsustas talle appi minna. Alustades tulirelva tagasi panekut kaabuuri ja samal ajal liikumist kolleegi suunas, sooritas politseinik juhulasu. Lask tabas u viie meetri kaugusel olnud politseiametnikku rindu.

Küsimused:

1. Kas politseinikud käitusid õigesti?
- 2.. Mida oleksid politseiametnikud Teie arvates pidanud teisiti tegema?
3. Mida õpetlikku leidsite enda jaoks sellest juhtumist?

Juhtumi lõpptulemus:

Põgenevas sõidukis oli viis alaealist kohalikku noormeest, kes soovisid minna küla baari pidutsema. Noormehed olid juba eelnevalt tarvitanud alkohoolseid jooke. Autot juhtinud noormehel puudus vastava kategooria juhiluba. Kuna noormees oli luba küsimata võtnud tädi auto kasutamiseks, otsustati politsei patrullautot nähes põgeneda.

Kinnipidamise käigus toimunud juhulask tekitas kuulihaava lasu sooritanud politseiametniku vasakusse käelabasse (kuul sisenes vasakusse kätte käelaba välimiselt küljelt). Seejärel tabas kuul teist politseiametnikku paremale rindu, purustades kombinesooni rinnataskus olnud mobiiltelefoni ja politseitöötõendi (politseinik kandis ka kuulivesti).

5. Lõunapausilt töökohta naasev konstaabel sai juhtimiskeskuselt teate joobes kaubikujuhi kohta. Kuna sarnane valge kaubik oli olnud mõni hetk tagasi tema vaateväljas, teatas ta raadio teel juhtimiskeskusele, et sõidab kaubikule järele. Märganud kirjeldatud sõidukit uuesti, asus ta seda jälitama. Kaubik liikus kiirusega ca 80-90 km/h, esimeses sõidureas ja kaldus tee ühest servast teise. Konstaabel lülitas sisse punase ja sinised vilkurid. Kaubik kiirust ei vähendanud. Konstaabel lülitas sisse ka erilise helisignaali ning sõitis kaubiku vasaku külje kõrvale. Konstaabel nägi kaubiku roolis umbes 35-40-aastast meest. Juht vähendas sõidukiirust ja keeras ootamatult paremale kõrvalteele. Konstaabel sõitis talle järele. Kõrvaltee lõpus oli tupik, kus kaubik peatus tee vasakul pool. Konstaabel peatas politseisõiduki kaubiku kõrval ja nägi sama meest kõrvalistuja kohal. Juhi iste oli tühi. Konstaabel lähenes kaubikule reisija poolt, tutvustas ennast ja palus autos istuval mehel esitada juhiluba ja sõiduki dokumendid. Mees väitis, et ei ole kaubikut juhtinud. Konstaabel märkas mehel joobe tunnuseid (silmad punetasid, sõiduki salongis oli tunda alkoholilõhna). Lisaks märkas konstaabel kaubiku tagaistmel lebamas naisterahvast. Konstaabel andis mehele korralduse istuda politseisõidukisse tagumisele parempoolsele istmele ja seejärel tegi kaubikust väljunud naisele ettepaneku kutsuda kaine juht, kes kaubiku ära viiks. Naine vastas, et

vajab selleks mehe telefoni. Selle üle andmiseks väljus mees politseisõidukist, kuid seejärel ei tahtnud politseisõidukisse tagasi minna. Konstaabel esitas korduva nõude, samal ajal lükkas meest vasaku käega istme poole. Mees osutas vastupanu, mille tõttu konstaabel rakendas füüsilist jõudu tugevamalt. Lükkamise hetkel pöördus mees ja lõi konstaablit käega pea piirkonda. Konstaabel võttis mehel kahe käega rinnust kinni, et tõmmata ta politseisõiduki kõrvale kõhuli. Kuna mehel oli jõudu rohkem, kukkusid mõlemad maha ja politseinik jäi ründaja alla. Olles vastase all, üritas politseiametnik esmalt ründaja käsi raudu panna, mis aga ei õnnestunud, sest vastane oli jõu poolest üle. Ründajat ei peatanud ka gaasi pihustamine. Edasise rüseluse käigus lubas mees politseinikult tulirelva ära võtta ja teda sellest tulistada ning alustas rünnakut püstoli äravõtmiseks. Politseinik sai siiski esimesena tulirelva kabuurist kätte ja tulistas enesekaitseks kaubiku juhti jalgade suunas, tabades ühe lasuga mehe vasakut jalga ja teise lasuga paremat tuharat. Kumbki lask mehe ründetegevust aga ei peatanud ning tal õnnestus jõuga politseiametniku käest teenistuspüstol enda valdusesse saada. Ta tulistas politseiametnikku u 1,5 m kauguselt. Lask tabas politseiametnikku paremasse jalga. Pärast lasu sooritamist viskas mees püstoli maha ja jooksis oma kaubiku suunas. Sündmuskohale jõudnud patrulltoimkonnad pidasid mehe sealsamas kinni.

Küsimused:

1. Kuidas hindate politseiametniku tegutsemist?
2. Kuidas käituksite Teie antud olukorras?

6. Kella 01.30 paiku märkas politsei patrulltoimkond maasturit, mis tundus kahtlase sõidustiliga. Sõiduk peatati ning juhil tuvastati politseisõidukis alkomeetriga joove. Sõidukis olnud kolm isikut kutsuti nende tuvastamiseks politseisõiduki juurde. Isikuandmete kontrollimisel näitas andmebaas ühe isiku kohta tagaotsimist ning sanktsioonina vahistamist. Tagaotsitaval isikul pandi käed raudu ning paigutati politseisõidukisse tagaistmel oleva juhi kõrvale. Kuna mõnel isikul polnud kaasas dokumente, siis politseiametnikud otsustasid viia kõik isikud tuvastamiseks konstaablipunkti. Üks politseiametnikest juhtis politseisõidukit, kaks kinnipeetavat tagaistmel ning teine politseiametnik istus maasturi rooli taha. Maasturisse jäid ka kaks selles enne olnud reisijat. Umbes kümme minutit pärast sõidu alustamist kuulis politseisõidukit juhtinud politseinik selja taga metallklõbina taolist heli ja siis ütles tagaotsitav vene keeles: "Jää seisma!". Samal ajal pani ta politseinikule oimu kohale torutaolise eseme. Politseinik lõi parema küünarnukiga tagaotsitava suunas, politseisõiduk kaotas juhitavuse ning sõitis lumevalli. Politseinik keeras end tagaotsitava poole ja nägi tema käes relvataolist eset. Politseinik hüppas autost välja. Ka tagaotsitav hüppas sõidukist välja ja pani jooksu, kuid libedaga kukkus umbes viis meetrit autost eemal pikali. Püstolitaoline ese oli tal ikka käes, millega ta sihtis politseiametnikku. Politseinik haaras kabuurist teenistuspüstoli, vinnastas selle ning suunas isiku poole, andes korralduse relv käest visata. Tagaotsitav viskas püstoli endast kaugemale maha. Seejärel helistas politseinik maasturi roolis olevale politseiametnikule, kes oli teise sõidukiga maha jäänud. Kohale jõudes aitas maasturi roolis olnud politseiametnik tal situatsiooni kontrolli alla võtta. Edasi teavitasiid politseiametnikud juhtunust välijuhti.

Küsimused:

1. Kas politseinikud tegutsesid õigesti?
2. Kui tegevuses oli eksimusi, siis milles?
3. Kuidas oleksite Teie antud olukorras tegutsenud?

7. Politseikomissar hakkas laupäeva öösel sisenema oma korterisse ja märkas samal ajal maja ees ühte meest urineerimas. Komissar ütles mehele, et on politseinik ning nõudis korra rikkumise lõpetamist. Meeste vahel tekkis sõnavahetus (mees solvas politseiametnikku ebatsensuursete sõnadega, mispeale politseiametnik tõi oma korterist relvakapist püstoli "Makarov" ja suunas selle õue jõudes mehe poole. Kuna mees jätkas ülbitemist ja käitus politseiametniku arvates agressiivselt, otsustas komissar teha hoiatuslasu. Mehest mööda suunatud lask tabas eemal tänaval autos meest oodanud noort naist pähe.

Küsimused

1. Kas politseiametniku poolt tulirelva kasutamine antud olukorras oli õigustatud?
2. Kuidas oleksite Teie käitunud antud olukorras?

Juhtumi lõpptulemus:

Politseiametnik tekitas tulistamisega noorele naisele üliraske kehavigastuse. Kohus mõistis politseiametniku süüdi üliraske kehavigastuse tekitamises. Pärast kohtuotsust pidi riik eraldama noore naise kasuks ligi pool miljonit krooni.

8. Umbes kella 21.30 paiku märkas jalgsipatrull Raudteelaste klubi kioski kõrval kahte meest, keda otustati kontrollida. Patrulli liikmed läksid meeste juurde ning konstaabel A palus esitada dokumendid. Käes oli konstaabel Al taskulamp, millega ta valgustas ühte meest. Valgustataval isikul olid mõlemad käed jope taskus. Konstaabel A tähelepanu köitsid mehe ebaloomulikult heledad juuksed. Samal ajal võttis teine isik maast koti ja liikus sellega mõned sammud tagasi. Konstaabel B andis talle korralduse seisma jääda ja mitte lahkuda. Selle peale vaatas A kotiga isiku suunas. Teine isik ütles konstaabel Ale midagi arusaamatus keeles ning taganes samuti, käed taskus. Samal hetkel kõlas lask ja oli näha valgussähvatust käed taskus seisnud isiku poolt. Konstaabel A tundis nagu oleks keegi teda tugevalt võõrihmast tirinud. Pärast lasku jooksid mõlemad isikud erinevas suunas minema.

9. Liikluspolitsei patrulltoimkond sai väljakutse Laagna teele, kus libeda tee tõttu oli sõiduauto sõitnud lumevalli ning paiskunud katusele. Kohalejõudnud patrulltoimkond nägi auto kõrval naisterahvast ja ilmsete alkoholijooobe tunnustega meest. Mehe seletuse kohaselt olevat sõidukit juhtinud naine. Peaaegu samal ajal liikluspolitsei patrulltoimkonnaga jõudis kohale ka teine politsei patrulltoimkond. Kuna liiklusõnnetuse teinud sõiduk võis süttida, siis lükati see katusele ratastele. Tagaaknast kukkus välja TT püstol. Politseinik võttis maast püstoli ja tahtis kontrollida, kas see on laetud. Et see paremini õnnestuks, võttis politseinik kinda käest. Kuna ta ei osanud salve püstolist välja võtta, otsustas ta teha nn tühilasu, et veenduda relva ohutuses. Politseinik läks sündmuskohalt eemale ja suunas püstoli üles ning vajutas päästikule. Kõlas lask. Pärast lasu sooritamist andis politseinik telereporteri palvel püstoli tema kätte, kes aga ei suutnud samuti püstolist salve eraldada. Mõne aja pärast kohale jõudnud kriminaalpolitsei-inspektorid võtsid püstoli telereporteri käest ära.

Küsimused:

1. Kas politseinikud tegutsesid õigesti? Kuidas hindate politseiametnike tegutsemist?
- 2.. Kuidas tegutseksite Teie antud olukorras?

10. Juhtimiskeskusele tuli teade, et Maasika teel Naha poe juures liigub musta nahkjope ja siniste tekisapükstega meeskodanik, kellel on ümber keha lõhkeainet meenutavad pulgad ja käes lüliti. Mees oli väga närviline ja liikus üle Maasika tee kaupluse poole.

11. Sõiduki A juht põhjustab liiklusõnnetuse keerates parempöördel ette peateel vasakult lähenenud sõidukile B. Sõiduki A juht põgeneb sündmuskohalt, kuid sõiduki B juht näeb sõiduki A registreerimismärki. Politsei tabab põgenenud juhi 40 minutit pärast liiklusõnnetust. Kontrollimisel selgus, et juht on alkoholijooobes. Juhi seletuste kohaselt tarbis ta alkoholi peale liiklusõnnetust närvide rahustamiseks. Milliseid liikluseeskirja nõudeid sõiduki A juht eiras, kuidas kvalifitseerite ning kas tegu on ühe, kahe või enama süüteo?

12.. Sõiduki A juht sõidab Järvevana teel kiirusega 92 km/h, lubatud suurim sõidukiirus antud teelõigul on 70 km/h. Politsei peatab sõiduki ning kontrollimisel selgub, et juht on alkoholijooobes, samuti puudub sõiduki registreerimistunnistus, kehtiv liikluskindlustus. Politsei, kontrollides sõiduki andmeid andmebaasist saab teada, et sõiduk ei kuulu ka antud juhile. Milline on politseiametniku tegevus?

13. Politseiametnik peatab sõiduki ning kontrollimisel selgub, et sõidukijuhil puudub juhiluba, sõidukil läbimata tehniline ülevaatus, sõidukijuhil kinnitamata turvavöö, turvavöö kinnitamata ka kaasreisijal juhi kõrvalistmel. Milliseid õigusakte on rikutud? Milline on politseiametniku tegevus?

14. Politseisõiduk sõidab alarmsõidul ristmikule foori keelava punase tule ajal. Samal ajal sõidab ristmikule foori roheline tulega sõiduk A, mis sooritas vasakpöört. Ristmiku keskel toimub antud sõidukite vahel kokkupõrge. Hilisemal kontrollimisel selgus, et sõiduki A juht oli alkoholijooobes. Kes põhjustas

antud liiklusõnnetuse, milliseid õigusakte ning kelle poolt rikuti?

15. Politsei peatab sõiduki A. Samal ajal, kui politseiametnik läheneb peatatud sõiduki juurde, vahetavad sõidukis istunud isikud esiistmetel kohad. Kontrollimisel selgus, et sõiduki roolis istunud isik on kaine, omas juhiluba, samuti on korras kõik sõiduki dokumendid. Milline on politseiametnike tegevus?

16. Sõiduk B liigub maanteel märgatavalt aeglasemalt, kui lubatud suurim sõidukiirus ning seda märkab tee ääres seisev politseipatrull. Politsei peatab sõiduki ning kontrollimisel selgub, et juht on kaine, kõik dokumendid korras. Kas on rikutud liicluseeskirja?

17. Sõiduk C liigub maanteel märgatavalt kiiremini kui lubatud suurim sõidukiirus ning seda märkab tee ääres seisev politseipatrull (patrullil puudub kiirusmõõteseade). Politsei peatab sõiduki ning sõiduki juurde minnes ei ava sõidukijuht ei uksi ega akent, vaid lukustab ennast sõidukisse ning ei reageeri mingil viisil politseiniku märguannetele. Mida peaks patrull tegema? Palun põhjendage!

18. Juht räägib sõidukis istudes mobiiltelefoniga. Kontrollides e-KAIRIst sõiduki andmeid, selgus omanik – Politsei- ja Piirivalveamet. Millised on politseiametniku tegevused, käitumisviis ja võimalikud lahendused?

7. POLITSEI TEGEVUS KRIISIOLOUKORRAS

Annika Lall

1. Pärnu maakonnas Tallinn-Ikla mnt. 148 km liiklusavariis põrkavad kokku Pärnust Ikla poole liikuv kütuseveok ja talle järgnev väikebuss ning neile vastu tulevad buss ja sõiduauto. Sõiduauto sooritab möödasõitu liinibussist ega märka vastutulevat kütuseveokit. Kütuseveoki juht tõmbab kokkupõrke vältimiseks kraavi, kuid buss ja sõiduauto saavad löögi tsisternilt, mis läheb külglisemisisse. Väikebuss sõidab kütuseveokile tagant sisse ja süttib põlema.

Ilm on selge, kuid jahe, sademeteta.

Kütuseveok on kraavis, tsisternist tilgub kütust, veokis on üks vigastatu, sõiduautos on kinni neli inimest. Buss on kraavis 18 reisijaga, on hukkunud ja vigastatuid. (14 vigastatut + 4 hukkunut) Väikebuss põleb, seal kannatanuid sees pole. Neli kannatanut on paiskunud avarii tagajärjel teepervest alla.

Vahetult sündmuskoha läheduses eksleb vanamemm, kes nägi õnnetust selle algushetkest alates.

2. Kell on 10.43 hommikul. Päike paistab, lumi on maas, väljas -15°C .

Valga-Uulu mnt 27 km asuvas kolmekorruselises kolme trepikojaga kivimajas on toimunud varing. Igas trepikojas on kolm korterit, mis on kõik asustatud.

Majja on jäänud inimesi (arv teadmata). Mõned inimesed on tööl, mõned koolis, mõned lapsed mängivad õues.

Kell 12.26 süttib veel püsti olev maja põlema. Info kadunutest on vasturääkiv. Majas varingu osas tekkib gaasileke. Varingu alt leitakse sõiduauto BMW, milles on laip (meesterahvas).

Kella 13.00 saadud info kohaselt võib majas olla 11 hukkunut.

3. Kaagjärve veskis toimub plahvatus, mille käigus hukkub kolm ja viga saab viis inimest. Veski on neljakorruselise kivihoone, plahvatus on toimunud teise ja kolmanda korruse vahel. Veski kõrval parklas on kaks sõidukit „Ford” reg nr 234 HHJ ja „Nissan Primera” reg nr 888 LKJ.

Kuna tegemist on töötava veskiga (jahuveskiga), siis on alust arvata, et veskis võisid olla selle omanik Juku Jahu, abiline Mart Kaalikas ja veskile tulnud inimesed. Õuel on laiali vilja- ja jahukotte.

Ilm on kevadiselt soe $+15^{\circ}\text{C}$, õhus on tunda äikest ja pilved kogunevad.

4. Veebruar, lumi, temperatuur on $+5^{\circ}\text{C}$ ja -2°C vahel. Tuul puhub läänest itta.

Maleva 6 on toimunud ammoniaagimürgitus. On hukkunud (vähemalt esialgsel andmetel neli inimest). Mürgituse on saanud kuus inimest. Tegemist on ammoniaagi käitlemise tsehhiga, kus toimus õnnetus. Ammoniaak valgus maha - on leke, tsehhis toimus plahvatus.

5. Varakevad, maa kahutanud, hommik, päike paistab, sooja $+5^{\circ}\text{C}$, tuulevaikne. Lõuna-Eestis mägede ja orgude keskel on alla kukkunud väikelennuk, pardal kuus inimest. Lennuki juurde ligipääs on raskestatud. Lennuk on kukkudes süttinud põlema, on oht ka metsa süttimiseks. Lähedal asuvad talud. Tegemist on eramaadega.

6. Tallinn-Tartu mnt 156 km on toimunud liiklusõnnetus. Kokku on põrganud turiste vedav T- reiseid reisibuss (reisijate arv teadmata) ja firma S liinibuss, mis liikus suunaga Tallinnast Tartusse. Teeolud on head, tee kuiv, madalalt paistev hommikune päike.

On andmeid, mis on saadud liiklejatelt samal maanteel, et on hulgaliselt hukkunud ja vigastatuid. Kohapeal viibib juhuslikult mööda sõitnud Viljandi haigla arst, kes osutab esmaabi.

8. PROBLEEMANALÜÜSI KOOSTAMINE SARA MÖTTEMALLI ABIL

Veiko Randlaine, Pille Vennikas

8.1. PROBLEEMANALÜÜSI KOOSTAMISE METOODIKA

Kogukonnakeskse korrakaitsetöö üks põhimõtteid on probleemipõhine tegevus. Probleemanalüüsi saab koostada järgmiste tegevuste abil:

1. Tuvastage ja sõnastage probleem.

2. Valige teie arvates sobivaim probleemanalüüsi meetod probleemi põhjuste ja tagajärgede selgitamiseks, näiteks (Clarke, Eck 2006; Perens 2001; Salla 2007):

► Ajurünnak: moodustatakse 6-12liikmeline meeskond. Pakutakse ideid probleemi olemuse ja põhjuste-tagajärgede kohta u 45 min jooksul. Ajurünnaku eesmärk on koguda kvantitatiivselt suur hulk ideid ning neid seostada, ilma neile hinnanguid andmata. See tähendab, et ühtegi ideed ei tohi kritiseerida, hoolimata sellest, kui utoopiline see esmapilgul tundub. Pärast loetelu koostamist ideed rühmitatakse. Probleemi põhjused ja tagajärjed ning nendevahelised seosed kujutatakse skemaatiliselt.

► Delphi meetod: määratud kontaktisik koostab küsimused ja saadab need kirjalikult (e-postiga) näiteks kuuele eksperdile probleemi olemuse ja põhjuste-tagajärgede kohta. Eksperdid saavad kontaktisikule varem kokkulepitud tähtjaks (nt ühe nädala jooksul) oma arvamuse. Esimesel korral eksperdid ei tea, mida teised eksperdid vastavad. Kontaktisik kogub vastused kokku, koostab koondi ja saadab ekspertidele (nüüd nad näevad ka teiste arvamusi). Iga ekspert edastab kontaktisikule uuesti oma ideed. Seda protsessi võib mitu korda korrata, kuid tuleb arvestada, et ajakulu ei kasvaks liiga suureks. Sama meetodit võib kasutada ka probleemile lahendusvariantide otsimiseks.

► CNB *collectiv notebook*: meeskonna liikmed panevad kokkulepitud ajavahemiku (nt kaks nädalat) jooksul kirja kõik ideed, mis neil probleemi põhjuste, tagajärgede, nendevaheliste seoste, võimalike lahendusviiside ja rakendatavate meetmete kohta n-ö pähe tulevad. Seejärel kutsutakse meeskonna liikmed ümarlauaarutelule, kus kõik tutvustavad oma ideid. Ideed rühmitatakse ning neid hakatakse edasi arendama.

► probleemi modelleerimine: probleeme mõjutavad tegurid ja nendevahelised seosed kujutatakse skeemil;

► probleemipuu: eristatakse probleemi põhjused ja tagajärjed. Leitakse nendevahelised seosed (kujutatakse skeemina);

► rutiinse tegevuse teooria: mõeldakse PAT kuriteokolmnurgale, mille kohaselt tõenäoline õigusrikkuja ja sobiv sihtmärk viivad tõhusa valvuri puudumisel õigusrikkumiseni. Seepärast analüüsitakse õigusrikkuja, õigusrikkumise koha, ohvri, objekti valvurite (isiku või omandi kaitsja), õigusrikkuja ohjeldaja (taltsutaja, nt alaealiste puhul lapsevanemad, kooli õpetajad vm), soodustegurite (sotsiaalsed, füüsilised jm) olemasolu;

► ratsionaalse valiku teooria: analüüsitakse, milline on õigusrikkuja vahelejäämise risk, võimalik hüve/tasu, seda, kas jõupingutus tasub õigusrikkuja arvates tegemist, õigusrikkuja võimalikku eelnevat kogemust jmt;

► kuriteomustri teooria: analüüsitakse ohvri/ õigusrikkuja teekonna valikut jm.

3. Koguge täiendavat informatsiooni probleemi olemuse ja põhjuste kohta ning selgitage põhjust-tagajärg seosed. Valige selleks sobiv kvantitatiivne või kvalitatiivne analüüsimeetod. Uurige piirkonda iseloomustavaid andmeid, sündmusi ja/või objekte iseloomustavaid andmeid, õigusrikkumiste andmeid (andmed toimepanemise viisi, õigusrikkuja ja/või kannatanu kohta). Vajadusel viige läbi turvaküsitlusi, valides kogukonnast vajalik sihtrühm (noored, eakad, ettevõtjad, omavalitsuse töötajad jt). Vajaduse korral kasutage ekspertide abi, kelleks võivad olla piirkonna turvalisuse eest vastutavad ametnikud - piirkonna konstaabel, väärteomenetleja jt. Näiteks: kvantitatiivset analüüsi kasutades selgitage välja kuriteoliigi latentsus, kvalitatiivsete ekspertintervjuude abil elanikkonna kuriteohirmu põhjused jne.

4. Analüüsige ja sünteesige kogutud andmeid probleemi iseloomu, struktuuri, eripära, riskigruppide tuvastamiseks. Uurige probleemi mõju teistele turvalisust mõjutavatele valdkondadele. Selgitage elanikkonna subjektiivne turvatunne, hirmud ja ootused.

5. Koguge ideid probleemile lahenduste otsimiseks, nt ajurünnaku abil, kaasates eksperte, kogukonna

esindajaid, vabatahtlikke (nt ideede genereerimisele ja lahenduste otsimisele suunatud ümarlauaarutelul). Eristage reaalselt teostatavad ja koheselt elluviidavad ideed ja edaspidist arendamist vajavad ideed. Reastage lahendused tähtsuse järjekorda (nt prognoositav mõju, maksumus jmt).

6. Uurige, kelle/millise institutsiooni tegevusest probleemi edukas lahendamine sõltub. Viige läbi plaanerimiskeskne ümarlauaarutelu, turvakomisjoni, ekspertrühma või projektimeeskonna nõupidamine, kus saate ideid esitleda. Valige reaalsed lahendusvariandid. Vajadusel otsustage probleemi lahendustegevuste kavandamine projekti rahaliste vahendite abil (nt kohaliku tasandi, ametkondlik, riiklik või rahvusvaheline fond). Koostage tegevuskava.

7. Tegevuskavas sõnastage konkreetsed eesmärgid, ülesanded, tähtaeg, vastutav isik ja täideviijad. Määratlege mõõdikud, mille abil saate kontrollida eesmärkide täitmist ja tulemuse saavutamist.

8. Viige tegevused ellu ja hinnake tegevuste täitmist, mõju ja vajadusel muutke tegevusi.

9. Hinnake rakendatud meetmete tõhusust.

NÄIDE. PROBLEEMANALÜÜSI KOOSTAMISE ÜKS VÕIMALIKEST MÕTTEMALLIDEST

Probleem: Kergliiklejate ja jalakäijatega juhtunud inimkannatanutega liiklusõnnetuste hulk on Põhja Prefektuuri tööpiirkonnas hüppeliselt suurenenud.

1. PROBLEEMI SELGITAMINE:

Tutvudes statistikaga selgub, et vaatamata üldisele liiklusturvlisuse suurenemisele on jätkuvalt hukkunute ja vigastatute osakaal kergliiklejate hulgas kõrge tasemel.

2. ANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS. Allikate tuvastamine probleemi põhjuste ja tagajärgede välja selgitamiseks.

2.1. Ametkondlikud statistikad ja uuringud (maanteeamet, politseiamet, liikluskindlustuse fond, Tallinna linn, AS Teede Tehnokeskuse, Tallinna linna, Tallinna Tehnikaülikooli, Tartu Ülikooli jne analüüsid):

► Nt. Maanteeameti andmetest (<http://www.mnt.ee/atp/?id=3870>) selgub, et 12 kuu pikkusel ajavahemikul maikuust 2008. a kuni aprillikuuni 2009. a on võrreldes eelmise perioodiga (maikuust 2007. a kuni aprillikuuni 2008. a) inimkannatanutega liiklusõnnetuste üldhulk märgatavalt vähenenud (Tallinnas vastavalt 21% - 440 inimkannatanutega liiklusõnnetust vaadeldaval perioodil/ 554 inimkannatanutega liiklusõnnetust eelmisel perioodil ja Harjumaal 34% vastavalt (181/ 274). Ligi veerandi võrra on vähenenud kannatanute üldarv Tallinnas (486/640) ja kolmandiku võrra Harjumaal (241/ 378). Hukkunute arv on Tallinnas vähenenud 35% (13/20) ja Harjumaal 60% (14/35). Samas on Tallinnas hüppeliselt suurenenud jalgratturitega toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetuste hulk - 1,2 korda (36/29). Sel perioodil hukkus kaks ratturit (eelmisel perioodil hukkunuid polnud). Harjumaal näitab jalgratturitega toimunud liiklusõnnetuste hulk langustendentsi (12/23). Ka hukkunud ratturite arv oli väiksem (2/3). Samas on Harjumaal kasvanud mopeediõnnetuste hulk 1,3 korda (12/9). Seega pööratakse probleemanalüüsi koostamisel põhitähelepanu jalgrattaõnnetustele Tallinnas ja mopeediõnnetustele Harjumaal.

Täpsustatud probleemi sõnastus:

Tallinnas on 12 kuu jooksul (ajavahemikul maikuust 2008. a kuni aprillikuuni 2009. a) võrreldes eelmise perioodiga 1,2 korda (36/29) suurenenud jalgratturitega toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetuste hulk. Sel perioodil hukkus kaks ratturit - eelmisel perioodil hukkunuid polnud. Harjumaal on samal perioodil suurenenud mopeediõnnetuste hulk 1,3 korda (12/9).

► Koguge politsei andmebaasidest (nt ALIS) andmeid jalgratturitega toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetuste kohta Tallinna piires väiksemate asumite, tänavate ja võimalusel valitud vahemikeni (sh vigastatud ja hukkunud eraldi) võrreldaval perioodil. Kasutage ALISes sisalduvaid kvalitatiivseid andmeid konkreetsete liiklusõnnetuste kohta. Samasugune analüüs koostage Harjumaal toimunud inimkannatanutega mopeediõnnetuste kohta.

2.2. Analüüsi rahvusvaheliste liiklusturvlisuse uuringute (Vt Kim jt 2008; Mohan 2008; A mixed... 2008 jm) tulemusi probleemi ulatuse, põhjuste ja tagajärgede ning võimalike lahenduste ja meetmete selgitamiseks.

2.3. Tehke Delphi meetodi abil ekspertintervjuud nt maanteeameti, kohalike omavalitsuste ja maa- ja liikluskorralduse spetsialistidega, kannatanutega, liiklusõnnetuste tekitajatega jne probleemi põh-

juste ja tagajärgede selgitamiseks;

2.4. Uurige liiklusõnnetuste sündmuskohtade materjale, analüüse jmt;

2.5. Vajadusel viige inimkannatanutega jalgratturitega toimunud liiklusõnnetuste sündmuskohtadel läbi liikluskeskkonna vaatlus, et selgitada liiklusõnnetusi soodustavaid võimalikke asjaolusid (vaadake võrdluseks nt AS Teede Tehnokeskuse 2008. a koostatud uuringu „Liiklusõnnetuste koondumiskohtade väljaselgitamine ja nende ohutustamise programmi koostamine“ materjale);

2.6. Leidke põhjus-tagajärg seoseid.

3. LEIDKEVÕIMALIKUD KOOSTÖÖPARTNERID, NÄITEKS:

3.1. Avaliku sektori institutsioonid ja organisatsioonid, näiteks:

Tallinna linna kommunaalamet, transpordiamet, munitsipaalpolitsei amet, haridusamet, spordi- ja noorsooamet;

majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi maanteeamet;

haridus- ja teadusministeerium;

3.2. Kolmanda sektori organisatsioonid ja vabatahtlikud: näiteks MTÜ Liiklus, MTÜ Virtuaalõpe, Naabrialve jm mittetulundusühingud, kes tahavad oma eesmärgi teostada projektipõhiselt või muu vabatahtliku tegevuse kaudu.

4. KOOSTÖÖPARTNERITE ÜLESANDED.

4.1. Politsei kutsus kokku ettevalmistava koosoleku, kus esitleb probleemanalüüsi, toob välja põhjus-tagajärg seosed ja näitab, millised valdkonnad vajavad mõjutamist probleemi lahendamiseks. Võimalusel teeb politsei ettepanekuid lahenduste, meetmete valiku ja rakendamise osas.

Tabel 1. Näiteks: Koostööpartnerite ülesanded

meede	koostööpartner	tegevus/ülesanne	maksumus/allikas	täitja	tähtaeg
liiklusohutusalane	kommunaalamet	konkreetsel ristmiku (nt Punase t-Smuuli t) ülekäiguradade valgustamine ja tähistamine	52000 kr Tallinna linna eelarvelised vahendid	Tallinna linna kommunaalamet	september 2009
	MTÜ Liiklus	Jalgratturitega toimunud reaalse liiklusõnnetuste baasil õpimaterjali ettevalmistus 10-15 aastastele õpilastele	65000 kr, struktuurfondide vahendid (tegevusprojekt)	MTÜ Virtuaalõpe	mai 2010
	jne				
korraaitsealane	abipolitsei	jalgrattateede l patrullimine	5000 kr kohalik omavalitsus	abipolitseinikud	august 2009
	jne				

4.2. Politsei info ja ettepanekud analüüsitakse. Ühiselt otsitakse ümarlauaarutelul täiendavaid lahendusi ja meetmeid probleemi lahendamiseks (võib kasutada eelkirjeldatud meetodeid: ajurünnakut, CNB,

probleemipuud jm).

4.3. Järgmises etapis kaaluvad koostööpartnerid oma võimalusi (eelarve raha jm, näiteks projektivahendid) meetmete rakendamiseks.

4.4. Kutsutakse kokku tegevuskava ettevalmistav koosolek, kus analüüsitakse koostööpartneritelt saadud infot meetmete rakendamise kohta.

4.5. Koostatakse konkreetne tegevuskava alameetmete lõikes eesmärgi, ülesande, vastutaja, eelarvehendi kasutamise, tähtaja jms äranäitamisega.

5. Tegevuskava rakendatakse ja jälgitakse perioodiliselt selle täitmist.

6. Kokkulepitud tähtajal analüüsitakse ja hinnatakse meetmete mõju ja eesmärkide täitmist.

8.2. Ülesanne: tuvastage probleem ja koostage probleemanalüüs

1. Pimedus tänavatel

Kas tänavavalgustuse puudumine pimedal ajal võib kaasa tuua õiguserikkumiste kasvu? Milline mõju võib sellel olla inimeste turvatundele?

NÄIDE:

- ▶ püstitage hüpotees(id);
- ▶ uurige ja analüüsige õiguserikkumiste statistikat ja tendentse;
- ▶ analüüsige avaliku arvamuse uuringuid;
- ▶ uurige ja analüüsige maailmapraktikat;
- ▶ selgitage mõju elanike turvatundele kasutades varasemaid sellekohaseid uuringuid ja analüüse või koguge piirkonnast andmeid kvalitatiiivseid või kvantitatiivseid meetodeid kasutades;
- ▶ leidke muid allikaid, mis võivad selgitada probleemi põhjuseid ja tagajärgi, nt vigastatud inimeste hulk traumapunktis, süüteoimikutes olev info;
- ▶ sõnastage probleem ja tehke järeldused (kokkuvõte).

2. Kas politsei liiklusjärelvalve tõhustamine mõjutab liikluskultuuri? Kas see mõjutab inimkannatanutega liiklusõnnetuste vähenemist?

3. Liiklusõnnetused

Mis põhjustab keskealiste inimeste sattumist vigastustega lõppenud liiklusõnnetustesse? Kitsendage uurimisvaldkonda soo, vanuserühma, liiklejate kategooria (sõidukijuht, jalakäija jm)

Tuvastage piirkond, kus viimase viie aasta jooksul on suurenenud inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv.

NÄIDE:

- ▶ analüüsige, mis võib olla inimkannatanutega liiklusõnnetuste sagenemise põhjusteks;
- ▶ sõnastage probleem;
- ▶ püstitage hüpoteesid;
- ▶ modelleerige tuvastatud probleem;
- ▶ selgitage, millised koostööpartnerid saavad probleemi mõjutada;
- ▶ kaasake nad koostöösse ja koostage tegevuskava;
- ▶ hinnake võimalike meetmete rakendamise mõju.

Mõelge ja analüüsige, miks on 2008. a võrreldes 2007. a oluliselt vähenenud hukkunutega inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv.

4. Selgitage probleemi põhjused ja pakkuge võimalikud lahendused:

- 4.1. grafiti. Tuvastage piirkond, kus on probleemid grafitiga;
- 4.2. koolivägivald;
- 4.3. tuvastage kool, kus ilmnevad koolivägivalla tunnused;
- 4.4. perevägivald.

5. Tuvastage piirkond, kus on viimasel ajal sagenenud:

- 5.1. elamutest vargused;
- 5.2. sõidukitest vargused;
- 5.3. avaliku korra rikkumised;
- 5.4. röövimised;
- 5.5. pisivargused.

Selgitage probleemi põhjused ja pakkuge võimalikud lahendused.

6. Tuvastage suvituspiirkond, kus esineb spetsiifiline õiguskorda mõjutav probleem. Näiteks: rannarajoonis suureneb sõidukitest varguste arv.

Puhkealal sõidetakse ATV-dega, rikutakse maastikukaitseala, lagastatakse, lõhutakse, raiutakse kasvavat noort metsa.

Puhkealal pannakse toime õiguserikkumisi, mis saastab ümbritsevat keskkonda.

7. Valige konkreetne paikkond. Tuvastage antud piirkonnale iseloomulik aktuaalne kompleksprobleem. Analüüsige, mis on seda mõjutavad põhjused tegurid. Leidke koostööpartnerid ja võimalik lahendus.

8. Valige iseseisvalt mõni suurüritus (laulupidu, rock-kontsert, I kat rahvusvahelise tasemega jalgpallivõistlus vm). Hinnake, millised võimalikud turvalisuse riskid võivad üritusega kaasneda. Kes on võimalikud koostööpartnerid, keda kaasata ning millised oleks võimalikud tegevused riskide maandamiseks?

9. Analüüsige Põhja-Tallinna narkosüütegusid perioodil 2007- 2008. Tooge välja probleemid, põhjused, isikud, tegevused, politseitegevused. Hinnake politseitegevuse mõju probleemi lahendamisele. Milliseid politseilisi ja politseiväliseid meetmeid kasutati probleemi lahendamiseks, milliseid oleks võinud veel kasutada? Põhjendage oma arvamust.

10. Analüüsige 2007. a lõpus 2008. a alguses Tallinnas toimunud kasiinoröövide toimumist soodustavaid asjaolusid. Tutvuge sündmuskohtadega, selgitage olustikulised ja soodustegurid, mis võisid soodustada röövimisi antud kohas. Mõtestage, kes võisid olla teo toimepanijad. Kavandage ennetavad meetmed, et vähendada olustikulist riski tulevikus selliste röövide toimepanemiseks. Kes oleks koostööpartnerid ja milliseid tegevusi saaksid nemad rakendada riskide vähendamiseks.

11. Uurige 2006. a Tallinna vanalinna (kesklinna) piirkonnas välisturistidelt toimunud avalikke vargusi (nt taskuvargusi ja n-ö kotijookse). Selgitage avalike varguste kuumad kohad. Tutvuge kohapeal olustikuga. Selgitage nende kohtade võimalikud soodustegurid kuritegude sooritamiseks. Uurige, milliseid politseilisi ja muid meetmeid rakendati kuritegude ärahoidmiseks, milline oli selle mõju. Milliseid täiendavaid meetmeid oleksite pidanud vajalikuks rakendada ja keda kaasata probleemi lahendamisele?

12. Uurige suvel linna kui ka linna lähipiirkonna rannaaladel sagenevaid erinevaid varavastaseid kuritegusid. Tutvuge kohapeal olustikuga. Millised on kuritegusid soodustavad olustikulised tegurid ja põhjused. Milliseid meetmeid on rakendatud politsei ja koostööpartnerite poolt, mida tuleks veel teha, et vähendada kuritegevuse toimepanemise riski?

13. Alates 2007. aastast on sagenenud internetis töökuulutuste vahendamine, mille abil inimestelt peetakse välja rahasummasid. Analüüsige, kes on võimalikud ohvrid, kes on süüteo toimepanijad? Millised on võimalikud ennetustegevused (politseilised ja mittepolitseilised tegevused), vähendamaks riski sattuda selliste pettuste ohvriks?

14. Viimase paari aasta jooksul on ilmsiks tulnud erinevaid pedofiiliajuhtumeid, kus ohvrite leidmiseks on kasutatud interneti suhtlemisportaale. Kes on võimalikud teo sooritajad ja ohvrid? Millised on kuriteo toimepanemist soodustavad asjaolud? Millised on politseilised ja mittepolitseilised tegevused, et vähendada selliste kuritegude toimepanemise riski?

8.3. PROBLEEMANALÜÜSI KOOSTAMISEKS KAASUSED

ÜLESANNE: koostage probleemanalüüs, leidke lahendus, valige koostööpartnerid, koostage tegevuskava, hinnake meetmete võimalikku mõju:

15. Suvisel ajal, ilusate ilmadega on RMK puhkeplatsid ülerahvastatud, telgitakse ja tehakse lõkkeid keelatud kohtades, tarvitatakse alkoholi, viibitakse joobes avalikus kohas, metsas pargitakse sõidukitega selleks mitte ette nähtud kohas jms.

16. A valla noortel, kes oma vanuse tõttu noortekeskuses enam ei käi, kuid baaris viibimine on keelatud, ei ole tegevust. Seetõttu "jõlguvad" nad niisama ringi ja vandaalitsevad. Puudub sotsiaalne kontroll alaealiste üle. Vanemad ei tea, mida lapsed väljaspool kodu teevad. Alaealisele on kättesaadav alkohol ja tubakatooted - noortele ostavad neid tooteid asotsiaalsed isikud.

17. K väikelinnas on teolud väga halvad (palju auke ning tänavad on kitsad). Teid kasutab liiklemiseks palju jalgrattureid, kes jäävad autodele ette. Paljudes kohtades ei ole võimalust liiklemiseks jalakäijate rajal, kuna talvisel ajal on need hooldamata. Suvel ei ole võimalik ratastooliga liiklejatel kõnniteed pidi ületada tänavat, kuna kõnnitee servad on kõrged. Samuti on tänavavalgustus halb (pirnid põlevad väga ähmaselt ja tihti ei tööta üldse).

18. Suvisel ajal vargused turismiobjektide juures turistide ja teiste külastajate sõidukitest.

19. Suvisel ajal suvituskohtades on mere ääres palju parkimise nõuete rikkumisi.

20. Noored kogunevad üldkäidavates kohtades (kaupuste esised, koolimaja trepid jms), kus rikutakse avalikku korda. Vahel tarvitatakse ka alkohoolseid jooke, siis käitatakse kuraasikalt. See tekitab konflikte.

21. Suvilapiirkonnas toimuvad vargused, eriti aastaegadel, mil suvilaid ei kasutata intensiivselt.

22. Suvel on R valla L tammik muutunud inimeste piknikukohaks, kus tehakse lõket, manustatakse alkoholi, lärmatakse ja segatakse pargis jalutavate isikute rahu. Lisaks täiskasvanud pidutsejatele on tammik kogunemiskohaks ka kohalikele noortele, kes samuti manustavad seal alkoholi, suitsetavad. Harvad ei ole ka omavahelised kaklused ja möödujate tülitamised.

23. K mäel korraldatakse vabaõhupidusid, kus esineb alaealiste alkoholitarbimist ja alaealiste omavahelisi kaklusi. Tihti muutuvad need peod kontrollimatuks, eripäraks on see, et peokoht on asustatud kohtadest kaugel. Sellepärast tuleb rahvas sinna enamasti autodega, peale peo lõppu on lahkuvad autod ülerahvastatud, alati on tabatud ka joobes sõidukijuhte.

24. K alevikus on jõeäärne kiriku parkla. Sinna kogunevad hilistel õhtutundidel kohalikud noored, kes lasevad autodest valju muusikat, lärmavad ning tarbivad alkoholi, millega häirivad kohalike elanike rahu.

25. N veehoidla ümbrus on suviti ülerahvastatud, tehakse lõket ja manustatakse ohtralt alkoholi. Pärast seda minnakse joobes olekus ujuma, on olnud uppumisi. Järve kaldal korraldatavatel pidudel on kohalike noorte ja kaugemate peokülastajate vahel alalõpmata kaklused.

26. Kirsipuu kaupluse, aadressil Õunapuu pst 47 lähedal asub bussipeatus. Sealne probleem seisneb selles, et poodi ja poe juurde bussipeatusesse kogunevad noored, kes tülitavad kohalikke elanikke, poe töötajaid ja kliente. Noored kogunevad umbes kümneliikmeliseks kambaks, karjuvad, sõidavad seal piirkonnas rolleritega, mille mürin häirib kohalikke elanikke ning vähendab nende turvatunnet. Politsei on

saanud ka teateid selle kohta, et kogunenud noored tarvitavad alkoholi, suitsetavad, sodivad bussipeatuse seinu ning rikuvad muul moel avalikku korda.

27. L kaupluse kohta on politseile laekunud kaebus, et noored joovad poe kõrval alkoholi, suitsetavad, lagastavad ja loobivad prahti maha, tülitavad kaasinimesi. Probleem kestnud on juba mitmeid kuid.

28. R kool on teinud kaebuse, et kooli ümbrus on tööpäeviti ebaseaduslikult parkivatest sõidukitest ummistunud (sõidukid kasutavad parkimiseks ka parkimise keelu ala). Õpetajatel ja kooli töötajatel on pääs parklasse raskendatud. Ka operatiivsõidukite ligipääs puudub.

29. Vanalinna S tänava elanikud kaebavad, et viimasel ajal on sagenenud tänaval lärmamine, kaklemine jm avaliku korra rikkumine. Elanikud ise seostavad seda baarides jm toitlustusasutustes siseruumides suitsetamise keelustamisega.

30. Vanalinna U kohviku külastajad kaebavad, et suveperioodil käib välikohvikus väga palju turiste, kes alkoholijoobes olles võtavad ilusate ilmadega end pesuväele, et päevitada. Avanev vaatepilt pole kuigi esteetiline.

31. B tunnelis on sagenenud juhtumid, kus inimestelt varastatakse salaja või avalikult isiklikke esemeid, seda just õhtusel ja öisel ajal.

32. P külla M planeeringule on hakatud rajama uut elamurajooni. Ehitustegevuse hoogustumisega on sagenenud ehitusobjektidelt vargused (tööriistad, ehitusmaterjalid jm).

33. N linnaosas P elurajooni tänavatel 30 km/h piirkiirusega alas toimub massiline kihutamine. Märatud on, et tavaliselt on roolis nooremapoolsed juhid.

34. J kauplusest on viimasel ajal toimunud vargused. Lähedalasuva gümnaasiumi õpilased uhkustavad üksteise ees varastatud esemetega. Samuti on kooli õpetajad tabanud alkoholijoobes algklasside õpilasi, kes väitsid, et on J poest viina jm alkohoolseid jooke varastanud.

35. A piirkonna elanikud ja metskond kaebavad, et juba pikema aja vältel on nende piirkonnas toimunud looduskaitsealadel ja metsateedel maastikusõidukitega (ATV-ga) kihutamised ja erinevad *off-road* üritused, mille käigus rikutakse maastikku ja häiritakse maanteel liiklust.

36. Noortekambad kogunevad V keskusesse. Paljud noored lärmavad, sülitavad maha ja häirivad oma lärmamise ja väljakutsuva käitumisega keskuse külastajaid, pole välistatud erinevate joovet tekitavate ainete kasutamine.

37. P linnaosa piirkonnas, kus on väga palju mahajäetud hooneid, kogunevad asotsiaalsed. Juuakse, lärmatakse, hoonet köetakse lahtise tulega.

KASUTATUD ALLIKAD

A mixed generalized ordered response model for examining pedestrian and bicyclist injury severity level in traffic crashes. (2008) *Accident Analysis and Prevention* 40. pp. 1033–1054

Brikkel, L. (2009) Süüteoennetuse projektide planeerimine, vormistamine, juhtimine ja hindamine. Sisekaitseakadeemia. Tallinn

Clarke, R.V., Eck, J. (2006) Probleemikeskseks kriminaalanalüütikuks 55 lihtsa sammuga. Sisekaitseakadeemia. Tallinn

Hilborn, J. (2007) Ülevaade kuriteoennetuse planeerimisest. Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakond. Tallinn

Kaasik, J. (2008) Kogukonnakeskne politseitöö. Sisekaitseakadeemia

Kim, J.-K. jt. (2008) *Age and pedestrian injury severity in motor-vehicle crashes: A heteroskedastic logit analysis*. *Accident Analysis & Prevention* pp. 1695-1702

Lähipolitsei kui lähenemisviis (2000). Politseiõpik, Sisekaitseakadeemia. toim. Kiehelä, H., Virta, S., Tallinn: Sisekaitseakadeemia kirjastus

Mohan, D. (2008) *Road traffic injuries: a stocktaking. in Best Practice & Research Clinical Rheumatology* Vol. 22, No 4, pp. 725-739. Elsevier

Perens, A. (2001) Projektijuhtimine. Teine, parandatud trükk. Tallinn: Külim.

Salla, S. (2007) Projektijuhtimine. Praktiline käsiraamat koos näidisprojektiga. Tallinn: TLÜ Kirjastus

Stevens, D.J. (2001) *Case studies in Community Policing*. Prentice Hall New Jersey

Internetiallikad

Liiklusõnnetuste koondumiskohtade väljaselgitamine ja nende ohutustamise programmi koostamine (2008) AS Teede Tehnokeskus <http://www.mnt.ee/atp/?id=3804>

Maanteeameti koduleht <http://www.mnt.ee/>

Politseiameti koduleht <http://www.politsei.ee/>

9. POLITSEI TEGEVUS ALAEALISTEGA

Ülle Vanaisak

1. ÜLESANNE

I OSA: Lugege kahtlaseid väiteid. Märkige oma seisukoht. Mõelge, millisel põhjusel olete just seda meelt.

II OSA: Arutlege grupis nende seisukohtade üle. Teie ülesandeks pole jõuda ühisele arvamusele, vaid tuua esile erinevaid argumente oma arvamuste tõestuseks ja kuulata teiste omi.

VÄIDE	Nõus	Ei ole nõus
1. Alaealise mõjutusvahendite seadus sätestab ainult alaealisele kohaldatavad mõjutusvahendid		
2. Alaealiste maakondlikud komisjonid moodustab politseiprefekt oma korraldusega, konstaablite ettepanekul		
3. Kui lapsevanem ei saa oma võsukesest enam jagu, siis on tal õigus pöörduda kohaliku konstaabli poole ja laps saadetakse kuni kaheks aastaks erikooli		
6. Alaealiste komisjoni võib väärteo või kuriteo toimepanemise eest suunata nii alla kui ka üle 14-aastase isiku		
4. Erandkorras võib ka 10-aastase lapse suunata kasvatuseritingimusi vajavate laste kooli, seda tingimusel, et ta on toime pannud väärteo või kuriteo tunnustega teo		
5. Alaealise mõjutusvahendite seadus mõjutab ka alaealise õigusrikkuja vanemaid ja alaealiste komisjonil on pädevus vanemate karistamiseks		
6. Kui mittesubjekt paneb toime õigusrikkumise, siis uurib tema õigusrikkumist alaealiste komisjon		
7. Mõjutusvahendina saab kohaldada ka hoiatamismenetlust		

KAASUSED

1. 14-aastane E on aasta jooksul järjest toime pannud hulgaliselt tõsiseid kuritegusid. Ta ei ööbi sageli kodus, vaid hulgub ringi ning ta ei ole korduvalt ilmunud alaealiste komisjoni istungile. Poisi ema, kes poega üksinda kasvatab, väidab, et poiss oli eelmisel öhtul kodus, kuid hommikul kuuldes, et peab minema alaealiste komisjoni, jooksis jälle minema

Mida saab ette võtta, et E osaleks alaealiste komisjoni istungil?
Milline mõjutusvahend oleks kohane?

2. 12-aastane C ja 13-aastane D elavad koos vanematega. Pereisa kuritarvitab tihti alkoholi ning muutub oma pereliikmete suhtes sageli vägivaldseks. Lapsed koos emaga öövivad sageli kodust väljas naabrite juures või lageda taeva all. Lastel on koolis õpiraskusi ning nad on toime pannud erinevaid õigusrikkumisi. Lapsed ja ema hoiavad istungil isa poole. Komisjoni istungile on tulnud koos lastega ka mõlemad vanemad. Isa on kaine, kuid rõhutab pidevalt ja üsnagi agressiivselt, et kellelgi ei ole õigust sekkuda tema pereellu.

Mida saab ette võtta, et komisjoni istungil valitseks kord ja komisjon saaks rahulikult oma tööd teha?
Millist mõjutusvahendit kohaldada?

3. Kaks alaealist A ja B panevad toime avaliku korra raske rikkumise. Kuna alaealised ei ole varem süütegusid toime pannud, lõpetab prokurör kriminaalasja ja edastab materjalid alaealiste komisjonile noormeestele mõjutusvahendi kohaldamiseks.

Alaealiste komisjoni istungile ilmub kutsututest kohale ainult alaealine A koos oma vanemaga. Komisjoni liikmete otsus on kohaldada A-le hoiatus. B oma mitteilmumisest komisjoni liikmeid ei teavita.

B on komisjoni istungil kuu aega hiljem, väites, et tema vanaema oli haige. Komisjoni liikmed on saanud aga mitteametlikku informatsiooni, et noormees hoidis eelmise istungi toimumisest tahtlikult kõrvale. Komisjonid otsustavad kohaldada temale mõjutusvaheniks ühiskasulikku tööd. B ei nõustu sellega, selgitades, et nemad panid A-ga koos kuriteo toime, miks peaks tema saama karmima otsuse.

Mida saavad komisjoniliikmed teha?

2. ÜLESANNE

I OSA: Lugege kahtlaseid väiteid. Märkige oma seisukoht. Mõelge, millisel põhjusel olete just seda meelt.

II OSA: Arutlege grupis nende seisukohtade üle. Teie ülesandeks pole jõuda ühisele arvamusele, vaid tuua esile erinevaid argumente oma arvamuste tõestuseks ja kuulata teiste omi.

VÄIDE	Nõus	Ei ole nõus
1. Seletuskirja on õigus käsitleda igal võimalikul juhul tõendina		
2. Kui politseinik kutsub alaealise politseijaoskonda seletuskirja kirjutama, tuleb see kindlasti vormistada kinnipidamisena		
3. Kui alaealine kutsutakse politseisse ülekuulamisele, peab sellest teavitama tema vanemat või hooldajat		
4. Alaealise suhtes on otstarbekas rakendada kiirmenetlust, sest nii saab tema õigusrikkumine võimalikult kiire lahenduse, mis on alaealiste puhul ääretult oluline		
5. Alaealisest menetlusaluse isiku ülekuulamise juurde peab alati kaasama psühholoogi või sotsiaaltöötaja		
6. Alaealisele ei pea tema õigusi ja kohustusi tutvustama, sest ta on menetluses nõrgem pool ja ta peab kuulama politseiametniku sõna ning piisab kui ta õigesse kohta alla kirjutab		

Kaasus

4. 16. 11. 2007. a kell 10. 00 said Põhja Prefektuuri Kesklinna politseijaoskonna töötajad väljakutse politsei juhtimiskeskuselt aadressile Paldiski mnt 109 asuvasse Rocca Al Mare keskusesse, kus AS G4S Eesti turvatöötaja poolt oli kinni peetud narkojoobe kahtlusega isik.

Kohale jõudes selgus, et kaubanduskeskuse kaupluse Prisma vastas meeste tualettruumis valamuterea lõpus istus maas pruuni värvi poolmantli, pruuni värvi velvetpükste ja musta värvi kootud mütsiga mees-terahvas. Isiku kõrval maas lebas üks tühi minigrip kott.

Meesterahval olid narkojoobe tunnused – suurenenud pupillid, kohati seosetu ja ebaselge kõne. Mees oli kontaktne, tal puudusid isikut tõendavad dokumendid ning ta nimetas end Jaak Jaaniks.

Mehel oli taskus sigaretipakk L&M, kus sees 4 sigaretti ja 2 läbipaistvast plastikust minigrip kotikest tundmatu valget värvi pulbrilise ainega. Mees selgitas, et see on amfetamiin, mida ta kasutab enda tarbeks.

Isik toimetati Wismari haiglasse ekspertiisi ja seejärel Kesklinna politseijaoskonda.

Millised on politsei tegevused?

3. ÜLESANNE

Osalege vaatlejana ööklubis ning vastake järgmistele küsimustele, tingimusel, et selles klubis peab õigusrikkumiste ennetamise eesmärgil läbi viima politseioperatsiooni.

1. Kas politseinikele peaks eelnevalt olema teada kõrvalruumide paiknemised (näit personal, VIP osa), varuväljapääsud jms. Kui jah, siis kuidas seda eelnevalt kindlaks teha saab?
2. Millised teenistused kaasata ja milliseid abivahendeid, erivahendeid kindlasti kasutama peab?
4. Milliseid ametkondi, organisatsioone veel kaasata?
5. Mis osutub sellise operatsiooni läbiviimisel kõige raskemaks ja kas seda on võimalik ületada/ennetada?

Kaasused

5. Eesti ühel väikesaarel, kus pole meditsiinasutust ja tormise ilma tõttu puudub transpordivõimalus mandriga, avastab politseinik liiklusjärelvalve käigus narkojoobes isiku.

Kuidas toimida?

6. Aktsiaseltsile Eesti Raudtee kuulub krunt asukohaga Hallivanamehe 28a Tallinnas. Tallinna Munitsipaalpolitsei Ametil on pädevus teostada järelvalvet linna heakorraeeskirjade täitmise üle. Munitsipaalpolitsei on 11.09.2007. a koostanud AS Eesti Raudteele ettekirjutuse, kus kohustatakse tagama nimetatud krundiümbruse heakord.

11.11.2008. a on olukord hoone ümbruses muutumatu: kõikjale on ladustatud prügi, tühi taara ja vanad ajalehed vedelevad hoone ümbruses. Hoonesse on omavoliliselt elama asunud Kaido Kraaps ja Kalle Vaap. AS Eesti Raudtee juhatusse kuuluvad Tõnu Kase ja Vello Pajupuu.

Nimetage, milliseid järelvalve raames kogutud tõendeid on õiguspärane kasutada väärteomenetluses?

7. Vello ja Malle elavad vabaabielu ning neil on ühise kooselu jooksul sündinud kaks last – Mari ja Jüri. Perekond elab juba 15 aastat Malle isale kuuluvas majas. Vello on majale teinud juurdeehitusi ja muutnud selle elamisväärseks.

Vello ja Malle suhted on läinud halvaks, tihti tülitsetakse omavahel ning selle tulemusel kannatavad ka lapsed. Ühe tööpäeva lõppedes on Malle kutsunud oma sõbratari Ille endale külla ning koos hakanud Vello kallal aasima. Vello käsib Illel oma kodust lahkuda, kuid Malle takistab seda.

Millised on politsei võimalused olukorda lahendada?

10. VÄLITÖÖ OPERATIIV-TAKTIKALINE KORRALDAMINE

Peeter Moora, Marko Ild, Andres Kutser, Pille Vennikas

MAIKELLUKESE TEE JUHTUM

Patrulltoimkonna liige Juhan Joaveski kannab ette:

„Sain hilisõhtul, kella 23 paiku juhtimiskeskuselt väljakutse Maikellukese tee 13 asuvasse pubisse Rose, kus pidi toimuma kaklus.

Kui me veerand tunni pärast kohale jõudsim, osutas publi töötaja sinist värvi jopega noormehele, kes oli peksnud teist publi klienti. Niipea, kui noormehe poole vaatasime, hakkas too ära jooksuma. Ta hüppas üle puust piirdeaia ja jooksis majade vahele. Mina jooksin autosse. Mu paarimees Raivo Mets jooksis põgenejale järele. Noormees jooksis Piibehele tänava suunas. Sõitsin autoga paarimehele ja põgenevale isikule järele. Kaotasin paarimehe korraks silmist. Peatasin auto Piibehele t 8 maja ees. Kohe kuulsin, kuidas mu paarimees palus raadiosaatja teel abi. Sain aru, et Raivo Mets on Maikellukese tee kino juures. Võtsin suuna sinna ja kui nägin, et seal kedagi ei ole, sõitsin publi ette. Arvasin, et ta on sinna tagasi liikunud. Siis võttis mu paarimees uuesti raadiosaatja teel ühendust ja teatas, et teda rünnati. Ta hüüdis, et ründaja jookseb kino ümbritseva aia tagant Teo teel asuva kooli suunas. Sõitsin kohe Teo t kooli juurde ja määrgates põgenevat isikut, jätsin auto seisma. Raivo Mets hõikas mulle, et põgenev mees tuli talle kallale. Seejärel jooksin mehele järele. Kuid tundsin, et ei suuda mehele järele joosta, kuna ta jooksis väga kiiresti, karjusin mehele: „Seis! Politsei! Tulistan!“ Arvestades, et rünnati politseiametnikku ja kurjategija võib põgeneda, otsustasin teha hoiatuslasu. Haarasin relva ja tulistasin ühe korra õhku. Põgeneja tegi jänesehaagi ja jätkas jooksmist endises suunas. Karjusin korra veel: „Seis! Politsei! Tulistan!“. Mees kukkus või viskas ennast ise kõhuli maha. Jooksimine paarimehega mehe juurde, andsime talle korralduse käed selja taha panna ja panime ta käed raudu. Seejärel toimetasime mehe politseisõidukisse. Auto juurde olid saabunud kiirabi ja politsei patrulltoimkond. Kiirabiarst kutsus mu paarimehe kiirabiautosse ja vaatas ta üle. Selgus, et Raivo Mets tuleb viia haiglasse läbivaatusele. Kinnipeetu oli agressiivne ja osutas mulle ikka veel vastupanu. Kutsusin kohale politseibussiga patrulltoimkonna AP111, et kinnipeetav jaoskonda toimetada. Teavitasin hoiatuslasu tegemisest välijuhti.”

Teine patrulltoimkonna liige, Raivo Mets selgitab juhtunut:

„Sain hilisõhtul, kella 23 paiku juhtimiskeskuselt väljakutse Maikellukese tee 13 asuvasse pubisse Rose, kus pidi toimuma kaklus.

Kui ma koos Juhan Joaveskiga veerand tunni pärast kohale jõudsin, osutas publi turvamees sinist värvi jopega noorele mehele, kes oli peksnud teist publi klienti - umbes 20-aastast noormeest. Kohe, kui ma noormehe poole vaatasin, hakkas ta ära jooksuma. Ta hüppas üle puust piirdeaia ja jooksis majade vahele. Järgnesin talle kohe. Mu paarimees Juhan Joaveski hüppas autosse ning järgnes samuti põgenejale. Noormees jooksis Piibehele t poole. Jooksin talle järele, andes korduvalt korralduse: „Seis! Politsei!“. Piibehele tänaval, maja nr 14 piirava aia juures sain sinist värvi jopega noormehe kätte, tõmbasin ta pikali maha ning üritasin käeraud peale panna. Samal ajal märkas ka oma paarimeest Juhan Joaveskit autoga läheduses sõitmas. Ütlesin raadiosaatjasse, et olen Piibehele kino juures, kuid mu paarimees sai aru, nagu oleks ma tagasi publi juurde läinud ja ta sõitis kinost mööda Rose publi poole.

Kinnipeetav noor mees vabanes mu haardest ja ma üritasin talle uuesti käeraudu peale panna. See ei õnnestunud ka seekord, kuna noormees vehkis kõhuli maas olles käte ja jalgadega, kasutasin kõigepealt gaasi ja siis teleskoopnuia. Nuiaga lõin kaks korda sääre piirkonda. Noormees hüppas püsti ja olles väga lähedal, üritas mind rusikatega lüüa. Mul õnnestus rünnakud blokeerida. Olin ettepoole kaldu ja kaitseisin nägu kätega. Seejärel, seistes minu ees, haaras mees minu seljas olevast politseijopest ja tõmbas jopet nii palju üle pea, et jope kapuuts vajus pähe ja varjas vaatevälja. Ma ei näinud enam midagi ja seejärel lõi isik mind korduvalt rusikaga pea piirkonda. Politseijope oli mulle natuke suur ja eest poolenisti lahti. Erivahendite vöö oli politseipükste peal. Pärast lööke tundsin tugevat valu ja kukkusin küljega vastu kino piirdeaeda. Ründaja jooksis Maikellukese tee suunas. Võtsin raadiojaama maast üles ja kutsusin appi oma paarilist Juhan Joaveskit. Ütlesin paarimehele, et mulle tuldi kallale. Paarimees Juhan Joaveski jõudis kiiresti, mõne minuti jooksul Piibehele t kino juurde. Märkasin paarimeest ja jooksin suunas, kuhu oli jooksnud mind rünnanud mees. Hõikasin paarimehele, et mulle tuldi kallale. Paarimees märkas sinises jopes noormeest ja andis põgenevale isikule korralduse „Seis! Politsei! Tulistan!“. Tund-

matu isik jooksis edasi. Seejärel lasi Juhan Joaveski teenistusrelvast ühe hoiatuslasu õhku. Isik tegi veel mõned sammud ja siis ta kas kukkus või viskas end meelega pikali maha. Me jooksime mehe juurde ja andsime talle korralduse käed selja taha panna ning panime ta käed raudu. Enne käte raudu panemist pakkus teine patrullitoimkond AP113 meile abi, kuid me loobusime abist. Viisime kinnipeetu autosse. Seejärel saabus kohale kiirabiauto. Kiirabiarst vaatas mind üle ja mind viidi haiglasse läbivaatusele, kus mul avastati peapõrutus. Sel ajal, kui mina kiirabiautos läbivaatusel olin, oli kinnipeetu mu paarimehele veel vastupanu osutanud. Minu paariline Juhan Joaveski oli kohale kutsunud politseibussi, et kinnipeetu jaoskonda toimetada.“

JUHTUMI NÄIDISANALÜÜS

1. Analüüsige relva kasutamise õiguspärast.

Hoiatuslask tuleb teha eesmärgipäraselt. Hoiatuslasu eesmärk on anda asjaosalistele teada, et politsei-ametnik võib kasutada olukorra lahendamiseks tulirelva. Olukorra lahendamiseks saab tulirelva kasutada aga siis, kui see on seadusega kooskõlas – politsei- ja piirivalveseaduse § 31 lg 1 (Politseiseaduse § 15 lg 1) kohaselt - äärmise abinõuna ning ainult juhul, kui teisiti ei ole elu ja tervist ohtu panemata võimalik täita temale pandud teenistuskohustust. Antud juhul ei olnud Juhan Joaveski tehtud hoiatuslask eesmärgipärane. Teha hoiatuslasku selleks, et sundida peatuma põgenevat õigusrikkujat, ei ole õigustatud. Pärast hoiatuslasu tegemist ei oleks Juhan Joaveski saanud õiguserikkuja tabamiseks tulirelva kasutada – puudus oht tema elule ja tervisele.

2. ANALÜÜSIGE POLITSEIAMETNIKE KÄITUMIST TURVATAKTIKALISEST SEISUKOHAST.

Politseiametnike tegevuses esines mitmeid turvataktikalisi puudujäike:

Õigusrikkuja kinni pidamiseks läksid politseiametnikud lahku. Politseiametnikud võivad nõnda üksteist silmist kaotada ning võivad sattuda olukorda, kus kinnipidamist tuleb teostada üksinda. Juhul, kui kinnipeetav avaldab füüsilist vastupanu, ei ole politseiametnikul võimalik kutsuda abijõudusid – ei ole võimalik kasutada üheaegselt füüsilist jõudu, erivahendeid ning abi kutsumiseks raadiojaama. Lisaks sellele võib tekkida olukord, kus abi vajav politseiametnik ei oska oma täpset asukohta määratleda või abijõud ei suuda politseiametnikku leida.

Raivo Mets jäi õiguserikkujat kinni pidades üksinda. Seetõttu sai võimalikuks olukord, kus õigusrikkuja tungis Raivo Metsale kallale, lõi teda korduvalt pea piirkonda, tekitades sellega talle füüsilist valu ning kehavigastusi. Raivo Metsal ei olnud vastupanu osutamise käigus võimalik abi kutsuda. Pärast löömist kutsus ta küll raadiosaatja teel abi, kuid esmalt ei suutnud Juhan Joaveski teda leida. Raivo Metsa seletusest nähtub, et rüseluse käigus kukkus maha tema raadiosaatja. See võib tekitada olukorra, kus raadiosaatja puruneb või kaob ära. Sellisel juhul ei ole politseiametnikul üldse võimalik abi kutsuda.

Raivo Metsa seletusest nähtub, et löömise tagajärjel kukkus ta vastu seina. Pärast seda jooksis õigusrikkuja ära. Õigusrikkujal oleks pärast Raivo Metsa kukkumist olnud hea võimalus löömist jätkata ning ta oleks saanud haarata Raivo Metsa vöölt erivahendi või tulirelva ning kasutada seda tema vastu. Tekitatud kahjud oleksid sellisel juhul olnud ettearvamatud. Raivo Mets selgitab, et tema seljas olnud jope oli tema jaoks liiga suur ning eest poolenisti lahti. Lisaks sellele, et kasutatav varustus peab politseiametnikel olema hästi paigutatud, peavad ka riietusesemed olema paraja suurusega ning nõuetekohaselt kinnitatud. Juhul, kui Raivo Metsal oleks olnud jope eest kinni, oleks õigusrikkujal olnud seda raskem üle pea tõmmata ning politseinik oleks saanud ennast paremini kaitsta.

Juhan Joaveski jõudis paarimehele appi pärast seda, kui tundmatu isik oli paarimeest rünnanud. Ta tegi hoiatuslasu õhku ning õiguserikkuja kinnipidamine sujus tõrgeteta ja turvataktikaliselt õigesti. Õigusrikkuja kinni pidamisel andis Raivo Mets korralduse: „Seis! Politsei!“. Õigusrikkuja korraldusele ei allunud. Lisaks sellele osutas õigusrikkuja kinnipidamisel Raivo Metsale vastupanu. Seetõttu oli Raivo Metsal õiguslik alus kasutada füüsilist jõudu ning erivahenditena politseigaasi ja politseinuia. Kuna õigusrikkuja üritas kinni pidamist takistada ning põgeneda, siis oli politseinikel õiguslik alus kasutada kinnipidamisel tema suhtes käeraudu.

KULLA TÄNAVA JUHTUM

Sündmusel osalenud konstaabel Jorma Niine kirjeldab sündmust järgnevalt:

“Olin tööl koos konstaabel Tõnu Tammekesega. Saime kella 22.15 ajal juhtimiskeskuselt väljakutse Kulla tänav 7 juurde, kus pidi ootama taksojuht, kelle juures oli meesterahvas granaadiga.

Jõudsime sündmuskohale kolme minutiga. Taksojuht Vassili Belõi ütles, et granaadiga mees läks Kulla t 7 viimasesse trepikotta. Vassili Belõi tahtis kohe lahkuda, kuna ta väitis, et ta oli öelnud meile, kuhu granaadiga inimene läks ja et rohkem ei ütle ta midagi. Selle peale ütlesin taksojuhile, et pean temalt võtma asjaolude väljaselgitamiseks seletuse, kuid selle peale läks taksojuht autosse, pani süüte sisse ja

hakkas ära sõitma. Mina hüppasin enda ohutuse tagamiseks autost eemale. Taksojuht sõitis umbes 15 meetrit, kui teda pidas kinni politseipatrull kutsungiga 141, koosseisus Andres Kask ja Larissa Alaska. Taksojuht Vassili Belõi blokeeris algselt auto ukсед ja keeldus autost välja tulemast, aga kui patrull 141 andis uue korralduse, siis taksojuht tuli välja ja oli väga agressiivselt meelestatud. Taksojuhi agressiivsuse tõttu olid Andres Kask ja Larissa Alaska sunnitud kasutama käeraudu ning pärast seda pandi taksojuht meie autosse istuma.

Ohutuse tagamiseks piirasime politseilindiga sündmuskoha. Kohale tuli ka välijuht Tiina Tuul. Ta läks koos Tõnu Tammekelega Kulla t 7 trepikotta granaadiga meesterahvast otsima. Seni kuni politseinikud viibisid trepikojas ning sündmuskoht oli piiratud politseilindiga, püüdsin mina selgitada inimestele, miks sündmuskoht on piiratud lindiga ja seal liikuda ei saa. Trepikojast väljudes jäi Tiina Tuul trepikoja juurde. Tõnu Tammeke tuli politseiautosse taksojuhiga rääkima. Pärast pikka veenmist oli taksojuht nõus andma seletuse. Taksojuhilt võttis seletuse üks kriminaalbüroo talituse töötaja. Kui taksojuht Vassili Belõi ütles, et granaadiga mehe nimeks oli Oleg, siis läksid Tiina Tuul ja Tõnu Tammeke uuesti trepikoda kontrollima. Mina suhtlesin sel ajal inimestega ja hoiatasin neid, et nad piiratud alale ega trepikotta ei läheks. Pidevalt olin mobiiltelefoni teel ühenduses juhtimiskeskusega. Umbes 45 minuti möödudes väljusid Tiina Tuul ja Tõnu Tammeke koos kolme kinnipeetavaga, kelle hulgas oli ka väidetav granaadiomanik Oleg. Pärast taksojuhi ülekuulamist vabastas kriminaalpolitseinik taksojuhi ning meie autosse pandi Olegi kaaslased. Nendega vesteldes püüdsin välja selgitada, kas viimased nägid Olegi käes mingit kahtlast asja ja nemad eitasid seda. Lõpuks Oleg tunnistas, et tal on granaat ja Tiina Tuul ning Tõnu Tammeke läksid koos Olegiga korterisse tagasi. Pärast korterist väljumist toimetas Tiina Tuul kinni peetud inimesed jaoskonda, kuna viimastel puudusid dokumendid. Pärast seda, kui demineerijad olid granaadi üle vaadanud, läksime koos kriminaalpolitseinikega korterisse läbiotsimist tegema. Oleg koos granaadi ja padrunitega toimetati politseijaoskonda.“

Konstaabel Tõnu Tammeke eettekanne:

„Kinnitan Jorma Niine ütlusi ja lisan juurde, et samal ajal kui Jorma Niine jäi taksojuhiga suhtlema, läksin mina Kulla t 7 trepikoja juurde. Sinna tuli ka välijuht Tiina Tuul. Läksin koos välijuhiga trepikotta granaadiga meest otsima. Kuna mees pidi olema joores, siis lootsime, et suudame lärmi järgi tuvastada, kus mees võib viibida. Kuid trepikojas oli kõik vaikne. Vahepeal läks välijuht Tiina Tuul trepikojast välja ja mina jäin trepikotta ootama. Tagasi tulles teatas välijuht, et otsitava mehe nimi peaks olema Oleg. Pärast seda hakkasime koputama ustele ja küsisime inimeste dokumente. Vahepeal saime taksojuhilt taksofirma abiga teada Olegiga korteris oleva tütarlapse Nataša telefoninumbri. Jorma Niine püüdis helistada ja välja selgitada, kus korteris Oleg koos kaaslastega on, kuid see ei õnnestunud. Ka mina helistasin Nataša numbril, esitlemata ennast politseinikuna ning küsisin, kus ta on. Nataša vastas, et on kodus Kulla tänaval. Vastasin talle, et miks ta valetab, et ta pole ju trepikojast väljunud. Selle peale pani Nataša telefoni ära. Jõudes korteri nr 9 ukse taha, avas meesterahvas ukse. Välijuhi Tiina Tuule küsimuse peale, kas ta on Oleg, vastas mees jaatavalt. Tiina Tuul küsis ka passi näha ning selgus, et tegemist oligi Olegiga. Kuna mina kontrollisin koridori vasakpoolseid ukseid, siis välijuht hüüdis mulle, et see on Oleg. Ma läksin korter nr 11 ukse juurde ja tõmbasin Olegi koridori. Tegin talle koheselt turvakontrolli ning küsisin, et kas keegi veel peale tema on korteris. Oleg vastas, et korteris on veel kaks tuttavat. Koridoris olles helistasin veel korra Nataša telefonile ja see hakkas korteris helisema. Küsisime Olegi käest luba sisenemiseks ja seda ta ka lubas. Korteri oli keskealine naine, kes nimetas ennast Natašaks ja noor mees, kes nimetas ennast Volodjaks. Palusin kõigil korterist väljuda, et õues selgitada, mis toimub. Trepikojast väljumisel ei rääkinud Oleg mitte midagi granaadi kohta - ta tegi näo, nagu ei teaks ta sellest mitte midagi. Väljas olles panime kõik kolm kinni peetud politseiautosse. Natukese aja pärast võtsime Olegi politseiautost välja ja välijuht Tiina Tuul rääkis temaga. Lõpuks Deniss tunnistas, et ta on nõus ette näitama, kus granaat asub. Läksime kolmekesi korterisse. Korteri jões küsisin, kus granaat asub. Oleg vastas, et rõdul. Läksime koos rõduni. Ukse juures palusin Olegil seisma jääda ja öelda, kus granaat on. Oleg vastas, et padja all. Oleg jäi koos välijuhi Tiina Tuulega ukse juurde seisma ja mina tõstsin padja üles. Märkasin selle all granaati. Välijuht Tiina Tuul võttis ühendust juhtimiskeskusega ning teatas, et granaat on üles leitud. Palusime Olegil vabatahtlikult ette näidata, kas tal veel on relvi või laskemoona ning Oleg vastas, et on jah. Ta tegi baarikapi lahti ja tahtis seal midagi välja võtta, kuid me keelasime teda ja palusime selgitada, kus midagi on, et need ise välja võtta. Ma panin kindad kätte ja võtsin baarikapi tagumisest paremast nurgast välja valge kilekoti, milles oli erinevat laskemoona. Kontrollinud ära kilekoti sisu, panin kilekoti kinni tagasi ja asetasin kilekoti baarikappi. Olegi olime selleks

ajaks pannud eemale istuma. Oleg käitus rahulikult. Samal ajal, kui meie olime Olegiga korteris, olid kriminaaltöötajad maja ees oma autos. Väljuht jäi korterisse koos Olegiga ning mina võtsin Olegi võtmed ja läksin välja. Oodates ära demineerijate tuleku läksin koos demineerijate ja kriminaalpolitseinikega trepikotta tagasi. Kriminaalpolitseinikud jäid koridori ja mina läksin koos demineerijatega korterisse. Seni, kui demineerijad asju üle vaatasid, selgitas Oleg, et ta oli kunagi ostnud vanema mehe käest korteri, milles oli olnud granaat. Padrunid oli Oleg oma sõnul saanud sõjaväest. Kriminaalpolitseinikud ja demineerijad arutasid omavahel, kes granaadi kaasa võtab. Siis lepiti kokku, et selle võtavad kriminaalpolitseinikud kaasa asitõendina. Demineerijad selgitasid, kuidas tuleb granaadiga ohutult ringi käia ning lahkusid. Kriminaalpolitseinikud teostasid Olegi korteris läbiotsimise ning võtsid nii granaadi, padrunid kui ka Olegi endaga kaasa.“

Kriminaalbüroo organiseeritud ja raskete kuritegude talituse komissar Jaak Ploom kirjeldab sündmust:

„Olles operatiivvalves, sain juhtimiskeskuselt väljakutse, et Kulla tänaval ähvardas keegi noormees taksojuhti granaadiga.

Sündmuskohale sõitsin koos politseijaoskonna eksperdi Meeli Mustikaga. Sündmuskohale jõudsimel umbes kella 23 paiku. Algselt pidi sündmuskohale minema teise talituse operatiivgrupp, kuid kuna nemad olid hõivatud, siis otsustasin ise sündmuskohale minna. Jõudes Kulla t 7 juurde, istus kannatanu/taksojuht politseibussis. Palusin taksojuhil tulla meie autosse, kus kuulasin ta kannatanuna üle. Et kindel olla, et tegemist on ikka granaadiga, küsisin kannatanult üle, kas ikka oli tegemist granaadiga. Kannatanu vastas, et ta on pikka aega teeninud ohvitserina ja on kindel, et tegemist on lahinggranaadiga T2. Kui kannatanu oli üle kuulatud ja oli selge, et tegemist oli T2 granaadiga, siis teavitasin juhtimiskeskust, et sündmuskohale on vaja demineerijaid. Samal ajal tuvastas patrull isikud, kellel oli granaat olnud ja toimetanud nad majast välja. Kahtlustatavale tehti ettepanek, et viimane annaks granaadi välja ja seda ta ka tegi. Koos demineerijatega läksime korterisse ja kahtlustatav näitas rõdul olevat granaati. Mina läksin korterisse koos demineerijatega, varem oli korteris tõenäoliselt käinud patrull. Kahtlustatav andis välja nii granaadi, kus sütik ja detonaator olid eraldatud kui ka padruneid. Tegime koos Meeli Mustikaga patrulli ja kahtlustatava juuresolekul korteris läbiotsimise. Rohkem keelatud esemeid, kui need, mis kahtlustatav meile välja andis, me korterist ei leidnud. Demineerijad granaati kaasa ei võtnud, granaadi pakendas Oleg ja hiljem andsime granaadi ja padrunid üle politseijaoskonna korrapidajale, kes pani need relvaruumi. Kahtlustatava Olegi toimetasime politseijaoskonda, kus ma vormistasin talle kahtlustatavana kinnipidamise protokollid. Alustasin kriminaalmenetlust.“

Organiseeritud ja raskete kuritegude talituse juhtivinspektor Meeli Mustikas kirjutab ettekandes:

„Olles tööl koos Jaak Ploomiga, sain juhtimiskeskuselt väljakutse, et on vaja kiiresti minna Kulla t 7, kus taksojuhti oli ähvardatud granaadiga.

Sündmuskohale jõudes andis patrull meile üle taksojuhi, kes oli teinud väljakutse. Jaak Ploom kuulas taksojuhi üle. Enne demineerijate sündmuskohale jõudmist oli patrull tuvastanud isiku, kes taksojuhti oli ähvardanud. Taksojuht, kes oli 30 aastat töötanud ohvitserina, teadis, et tegemist oli tõelise granaadiga. Demineerijate sündmuskohale jõudes läksime koos (deminereerijad, meie, patrull ja kahtlustatav) korterisse. Meiega kaasas olnud kahtlustatav Oleg näitas ette, kus granaat asus. Granaat asus klaasitud rõdul tooli peal. Fotografeerisin sündmuskoha ning seejärel vaatasid demineerijad granaadi üle. Nad arvasid, et tegemist on töökorras granaadiga, millelt oli eraldatud sütik. Kahtlustataval oli baarikapis umbes 60 sportpüssi padrunid. Fotografeerisin ka padrunid. Pärast demineerijate lahkumist teostasime korteris läbiotsimise. Selle käigus pakendasin nii granaadi kui padrunid eraldi pakenditesse ja toimetasin need politseijaoskonna relvaruumi.“

ÜLESANNE

ANDKE HINNANG POLITSEIAMETNIKE KÄITUMISELE KRIITILISES OLUKORRAS.

Analüüsi koostamisel lähtuge juhendist, mille kohaselt peab politseiametnik lõhkeainega tegutsemise korral:

- ▶ enne sündmuskohale saabumist täpsustama infot;
- ▶ parkima sõiduki nii, et oleks võimalik vajadusel kiiresti lahkuda;

- ▶ selgitama välja ohtliku eseme täpse asukoha;
- ▶ koguma informatsiooni kahtlase eseme kohta;
- ▶ arvesta sekundaarse plahvatusohuga ning hoidma kahtlase esemega võimalikult suurt vahemaad;
- ▶ selgitama täiendavad riskid;
- ▶ evakueerima inimesed ja piirama sündmuskoha;
- ▶ kasutama võimalikke kaitseid ja barjääre ning individuaalseid kaitsevahendeid (nt killuvesti).

ANALÜÜSI KOOSTADES VASTAKE KÜSIMUSETELE:

1. Millised on politsei kohustused ja õigused?
2. Millal võib politsei teha turvakontrolli?
3. Millal ja millistel tingimustel võib politseinik siseneda kodanike eluruumidesse?
4. Millal võib politseiametnik teostada kahtlustatava isiku ja tema asjade läbivaatust?
5. Kas politseiametnikud käitusid koos Olegiga rõdule minnes õigesti? Palun põhjendage!
6. Kuidas oleksite käitunud Teie, kui oleksite tööl olnud väljuhi Tiina Tuule asemel? Miks?

MURAKA TÄNAVA JUHTUM

Politseiametnik Liisa Laev koostas sündmuse kohta ettekande:

„Kella ühe ajal öösel sain koos paarilise Margus Moosiga juhtimiskeskuselt väljakutse Muraka tänav 6, kus joobes meesterahvas pidi õhku tulistama.

Sõitsime kohale. Nägime u 180 cm pikkust tumeda peaga meest Muraka t 8 juures relva vinnastamas. Andsin talle käsu: „Seis, politsei, viska relv maha!“, kuid mees ei kuuletunud. Ta peitis käed selja taha. Andsin uuesti sama korralduse ja tegin hoiatuslasku õhku. Selle peale viskas mees relva maha. Pidasime mehe kinni, panime käed raudu ja toimetasime ta politseijaoskonda. Kinnipeetuks oli Tiit Tuulemaa, ik 36602031111. Tal oli kaasas stardirelv Ekol Dic/e, cal. 9 mm PA number K 111111 salve ja kuue padruniga. Täiendavalt soovin lisada:

1. Muraka t 8 juures kõrvalisi isikuid ei olnud;
2. Tegin hoiatuslasku õhku suunaga üles;
3. Sündmuskohale jõudes nägime, et mees vinnastab relva ja paigaldab salve, kuid ei olnud võimalik aru saada, kas see on tulirelv või mitte.“

ÜLESANNE:

1. Analüüsige, kas politseiametnikud käitusid turvatekniliselt õigesti.
2. Kas Liisa Laeva korraldus relv maha visata oli õige?
3. Kas Liisa Laeva tehtud hoiatuslask õhku oli õige? Kas kõrvaliste isikute ohutus oli tagatud?
4. Mida oleksid pidanud politseiametnikud tegema siis, kui mees poleks relva maha visanud?
5. Kuidas oleksite käitunud teie, kui oleksite tööl olnud Liisa Laeva asemel?

VURRI BAARI JUHTUM

Kella 04.00 ajal saab politsei juhtimiskeskus teate, et K vallas peksid kolm noormeest kurikatega Vurri baari küllastajaid. Ühel küllastajatest olevat pea lõhki, teisel õlg ja jalad paistes, kolmas kaebab, et pea on uimane ja et ta süda on paha ja oksendab. Kuna kannatanud polnud kained, soovitas juhtimiskeskuse töötaja Hillar Ivanov neil minna esmalt traumapunkti ja siis saata avaldus politseisse postiga.

Kella 04.15 paiku helistatakse K vallast uuesti, et üks noormeestest tulistas vintpüssist auto velje läbi. Pärast seda sõitsid peksjad Viru talu suunas. Kuna patrullid on hõivatud teiste väljakutsetega, informeerib juhtimiskeskuse töötaja Hillar Ivanov juhtunust väljuhti, kriminaalbüroo juhti ja operatiivjuhti.

Kella 05.30 ajal teatatakse Vurri baarist, et noormehed on baaris tagasi ja käituvad väljakutsuvalt. Juhtimiskeskuse töötaja Hillar Ivanov saatis sündmuskohale olukorda kontrollima lähima patrulli, kellel lõppes töövahetus kell 05.00. Patrulltoimikond kannab sündmuskohalt ette, et nad vajavad lisajõude.

ÜLESANNE:

1. Analüüsige Hillar Ivanovi tegevuse õiguspärasust.
2. Kuidas käituksite Teie, kui oleksite juhtimiskeskuses töötades Vurri baari telefonikõne vastu võtnud?
3. Mida peaks sündmuskohal tegema patrulltoimikond, mida väljuht?
4. Milliseid ülesandeid peaks sündmuskohal täitma kriminaalpolitseinikud: uurija ja jälitaja?

5. Mis ülesanded, õigused ja vastutus on kriminaalbüroo juhil ja operatiivjuhil?
6. Koostage riskianalüüs, info liikumise skeem ja juhtimisskeem.

LÄÄNE TÄNAVA JUHTUM

Sissejuhatus

26. juulil kella 13.00 ajal laekus prefektuuri juhtimiskeskusele palve Okka linna noorsootöötajalt Triin Puult, kes vajas politsei abi lapse, 1,5-aastase Kaarli, eraldamisel perest.

Lapse eraldamisel tekkis olukord, kus lapse väidetav isa Eduard Alpi keeldus last üle andmisest noorsootöötajale. Samal seisukohal oli ka lapse ema Viive Vill. Väidetav isa haaras noa, millega ähvardas ära tappa oma elukaaslase ja lapse. Eduard Alpi tegi oma sõnade kinnituseks noaga lööke nende suunas, võttis lapse sülle ning pani noa tema kõri juurde. Samas tegi Eduard Alpi noalööke ka kohale saabunud politseinike Dmitri Doonau ja Piret Pausi suunas, ähvardades ka neid tapmisega, kui nad peaksid tegema sammu edasi. Eduard Alpi ütles, et olukorda saab laheneda ainult kellegi surmaga. Politseiametnikud külmutasid olukorra, taganesid ja palusid lisajõudusid.

Sündmusele eelnenud asjaolud ning teave.

15. aprillil teatas Okka linna haigla pediaatriakliiniku juhataja politseiuurijale, et eelmise päeva hommikul toimetas kiirabi erakorralise haigena haigla intensiivravi osakonda 1,3- aastase Kaarli. Haiglas võeti lapselt uriinianalüüs, millest nagu hiljem selgus, leiti opiaate. Haigla informeeris kohe ka Okka linna lastekaitset. Uuriija suhtles telefonitsi lastekaitse spetsialisti Katrin Koonuga, kes teatas talle, et nad kaaluvad lapse (kes siis oli 1 a 3 k vana) turvakodusse paigutamist.

Kolm aastat enne seda teatasid Viive Villi naabrid Okka linna sotsiaalosakonnale, et tema kolm last (s 2000. a, s 1997. a ja s 1996. a) on järelvalveta ja käivad naabritelt süüa palumas. Kolm aastat pärast seda võeti Viive Villilt kohtuotsusega kolme vanema lapse suhtes vanemlikud õigused ära. 2002. a sündis poeg Toomas ja 2007. a poeg Kaarli, mõlema isa nimeks on rahvastikuregistri andmetel Daniel Alpi, kes pidavat elama hoopis Venemaal. Väidetavalt pidi kaks nooremat last olema siiski Eduard Alpi omad. Isadus Daniel Alpi suhtes ei ole tuvastatud ning juriidiliselt ei ole tal ka mingisuguseid õigusi laste osas. Kuna Viive Villil ei olnud kusagil elada, anti talle sotsiaalmajas tuba.

Viive Villi peale esitati sotsiaalosakonnale pidevalt kaebusi varastamise ja narkootikumide tarvitamise kohta. Kui kolm vanemat last paigutati turvakodusse, olevat Viive Vill kaevanud, et tema elukaaslane Eduard Alpi (tal on 1986. a diagnoositud vaimse arengu peetus psühhosotsiaalsetest teguritest) peksis teda ja seetõttu ei suutnud ta kodus oma laste juures elada ja sellepärast viidud lapsed turvakodusse. 2006. a veebruaris või märtsis käisid Viive Vill ja Eduard Alpi Okka linna lastekaitse vanemspetsialisti Triin Puu jutul ja soovisid, et Eduard Alpile antaks luba elada sotsiaalmajas Viive Villi juures. Selleks talle luba ei antud, kuid sinna ta elama siiski asus. Lastekaitse vanemspetsialisti Triin Puu arvamuse kohaselt oleks loa võinud anda turvakodu juhtkond.

Lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu väidab, et ta on alates 2006. a veebruarist teinud Viive Villiga pidevat tööd, vestelnud korduvalt tema probleemidest ja üürivõlast, kuna Viive Villi ainus sissetulek ongi emapalk ja lapsetoetus. Lastekaitse vanemspetsialist Triin Puule on jäänud mulje, et Viive Vill on kiindunud oma lapsesse, aga tal puuduvat vajalikud oskused lapse eest hoolitsemiseks. Pärast Kaarli väike-lastekodusse paigutamist (haiglast) olevat Viive Vill käinud lastekaitse spetsialisti Katrin Koonu juures, kes asendas puhkusel olevat kolleegi Triin Puud. Viive Vill oli avaldanud protesti, et laps neilt ära võeti, ta lärmas ja kasutas ebatsensuurseid väljendeid ning talle kutsuti turvamees, kes Viive Villi majast välja saatis. Lastekaitse spetsialist Katrin Koon olevat lastekaitse vanemspetsialist Triin Puule helistanud ja arutanud, et ehk peaks lapse perest eraldama. Lapse eraldamist olevat juttu olnud ka siis, kui lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu pärast puhkust tööle läks. Kuid nagu lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu ülekuulamisprotokollis väidab, olevat sotsiaaltöötaja Mari Kauss arvanud, et Viive Vill on oma lapse eest varasemaga võrreldes paremini hoolitsema hakanud, millest tingituna tuleb emale veel üks võimalus anda. Sotsiaaltöötaja Mari Kauss oli Triin Puule lubanud, et võtavad Viive Villi n-ö tugevdatud valve alla.

Lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu väidab, et tal oli lapse Kaarli mürgistusjuhtumi kohta vastuoluline ja ebapiisav info, et võtta vastu otsus Kaarli eraldamise kohta perest.

Politseiuurija saatis kahel korral kirjalikud teated Okka linna sotsiaalosakonnale, informeerides neid käimasolevast menetlusest ning läbiotsimisel leitud narkootikumide jääkidest. Teises kirjas paluti tagada Kaarli turvalisus.

Vastavalt isiku kohtuarstliku ekspertiisi aktile tuvastati Kaarlit äge mürgistus opiaatidega. Lapse seisund oli eluohtlik, kuna kujunes välja tugev teadvusetus ehk kooma koos hingamisfunktsiooni olulise langusega. Akti andmetel võis laps saada opiaate 48 tundi enne uriiniproovi võtmist. Kriminaalmenetluse käigus ei ole seni üheselt tuvastatud, kumb vanematest on süüdi narkootilise aine üledoosis, kuna mõlemad annavad vastuolulisi ütlusi.

15. juulil teavitas Lääne tee X-sotsiaalmaja töötaja lastekaitse vanemspetsialisti Triin Puud, et kahe päeva eest olevat Viive Vill narkootikume tarvitanud. Triin Puu helistas uurijale ja nad leppisid omavahel kokku, et uurija viib naise ekspertiisi ning nad võtavad lapse ära. Lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu jäi hiljaks ja palus lapse sotsiaalmajja jätta. Sellega ei olnud Viive Vill nõus ja laps tuli politseinikega kaasa. Viive Villile tehti narkoekspertiis, väidetav isa Eduard Alpi keeldus ja oli äärmiselt agressiivne. Arvestades olukorda, ei peetud vajalikuks Eduard Alpi suhtes sundi kasutada. Kõigil kordadel, kui Eduard Alpi käis ülekuulamistel, oli ta olnud äärmiselt agressiivne ja lärmakas. Kuna last ei saanud sotsiaalmajja jätta ja sellega ei olnud nõus ka ema, võeti laps kaasa. Uurija helistas lastekaitse vanemspetsialist Triin Puule ja palus jaoskonda lapsele järele tulla. Lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu oli öelnud, et neil ei ole autot ja et ta soovib ära oodata ema narkootiliste ainete ekspertiisi tulemusel. Rääkides hiljem lastekaitse vanemspetsialist Triin Puuga väitis ta, et sellist juttu ta ei rääkinud. Uurija teatas narkoekspertiisi tulemuse, mis oli positiivne (amfetamiin). 26. juulil läks lastekaitse vanemspetsialist Triin Puu last ära võtma, teavitamata sellest uurijat. Ta oli vormistanud kirjaliku korralduse lapse eraldamiseks. Sellele olid alla kirjutanud lastekaitsetalituse juht, sotsiaalosakonna juhataja ja Okka linna linnapea.

NÄIDISANALÜÜS

Kas last oleks saanud eemaldada perest ka ilma sotsiaaltöötaja osavõtuta?

Juhindudes Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse § 32 lg 1 p1 hädaohus olev laps vajab viivitamatud abi, kui ta on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist. Sama § lg 2 toob ära, et hädaohus olev laps paigutatakse sotsiaaltalituse vastava töötaja otsuse alusel viivitamatult ohutustesse tingimustesse ohu möödumiseni või hooldusküsimuse otsustamiseni, selleks vanemate nõusolekut küsimata, kuid politseil on samasugused õigused (Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse § 59 lg 1 kohustab iga inimest abivajavast lapsest teatama viivitamatult sotsiaaltalitusele, politseile vm abiandvale organile).

Kui sotsiaaltöötajat ei ole kätte võimalik saada, siis sellele vaatamata on politseil kohustus Politseiseaduse § 12 lg 1 p 2 alusel kaitsta kodanike, sh laste elu ja tervist õigusvastaste rünnete ja muu ohu eest. Politseiameti "Õigusvastase teo toime pannud ja abi vajavate laste kohtlemise juhendi" kohaselt toimetatakse hooletusse jäetud laps, kes vajab viivitamatut abi ja/või on sattunud hädaohtu, tema elu edasiseks korraldamiseks sotsiaalhoolekandetasutusse või meditsiinasutusse politseiasutuse saatekirja alusel.

Politsei kohustus on sellisest juhtumist (lapse eraldamise põhjus perest ja koht, kuhu laps paigutati) viivitamatult teavitada esildisega sotsiaaltöötajat, kelle ülesandeks on lähtudes seadusest otsustada lapse hooldusküsimus.

Juhtimiskeskuse tegevused

Juhtimiskeskuse töö algas kell 13:06 telefoniliinile nr 110 laekunud kõnest, milles Okka linna lastekaitse spetsialist Triin Puu palus politsei abi (juuresolekut) lapse perest eraldamisel. Kell 13.08 registreeris juhtimiskeskuse spetsialist Eda Eeben väljakutse infosüsteemis POLIS ning edastas kell 13.09 väljakutse autopatrullile (1144 koosseisus komissar Dmitri Doonau ja konstaabel Piret Paus). Väljakutse prioriteet A (alfa). Patrull jõudis kohale kell 13.21. Juhtimiskeskuse kronoloogiat ei ole võimalik taastada täies ulatuses, kuna salvestis ei ole säilinud tehnilistel põhjustel.

Juhtimiskeskuse korrapidaja abi Rein Tool ütleb, et Kuuse politseijaoskonna välijuht Dmitri Doonau oli palunud saata omale appi veel üks patrullauto, rääkimata asjaoludest lähemalt. Rein Tool suunas väljakutsele täiendavalt Kuuse autopatrulli 1143. Mõne aja pärast (ilmselt pärast appi kutsutud autopatrulli 1143 saabumist) soovis Dmitri Doonau juhtimiskeskuse töötaja Rein Tooli abil ühendust valves oleva

läbirääkijaga. Rein Tool ühendas neid konverentsi näol, ise jäi kuulajaks. Siis sai ka Rein Tool teada, mis realselt toimub. Juhtimiskeskuse korrapidaja abi edastas informatsiooni juhtimiskeskuse korrapidajale Eda Ebenile. Edaspidi pidi toimida juhtkonna teavitamine SMS teel, mis jäi tegemata, sest tekkis segadus SMS edastamise juhendi tõlgendamisel: SMS edastatakse 15 minuti jooksul esmase teate laekumisest... Esmane teade (väljakutse) oli kell 13:06. Tegelikult peaks arvestama seda kellaaega, millal korrapidaja sai teada kriitilisest situatsioonist. SMS edastamata jätmise puhul peab korrapidaja teavitama telefoni teel operatiivjuhti, kriminaalbüroo juhti, korrakaitsebüroo juhti, siseministeeriumi korrapidajat. Kas seda tehti, info puudub.

Kell 13.45 helistas operatiivjuht juhtimiskeskusesse numbrile 110 – sisu ei ole teada;

13.50 korrapidaja helistas operatiivjuhile, toimus informatsiooni vahetus. Operatiivjuht läks sündmuskohale;

14.06 helistas operatiivjuht juhtimiskeskuse korrapidajale korraldus suunata tema käsutusse täiendavalt kolm autopatrulli;

14.17 operatiivjuhi käsutusse jõudsid autopatrullid 1122; 1125 ja 1135;

14.23 autopatrull 1135 tegelikult ei ole veel kohale jõudnud, kuna küsis informatsiooni maja asukoha kohta;

14.26 helistas operatiivjuht korrapidajale - sisu ei ole teada;

14.55 operatiivjuht helistas juhtimiskeskuse korrapidajale edastada kiirabile korraldus sõita Pikk tee 11 maja eest 13. maja juurde, edastatud läbi 112 operaatori;

15.12; 15.18; 15.32 operatiivjuht helistas juhtimiskeskuse korrapidajale, kõne sisu ei ole teada kindlalt oli esitatud nõue selgitada, kas päästeametil on olemas nn hüppepadi, selle kasutamise omapära, selle panemise kiirus, sai selgitatud, et on olemas õhuga pumbatav hüppepadi, seade ei ole kiirelt teiseldatav;

16.32 operatiivjuht helistab liinile 110, palub ühendada juhtimiskeskuse korrapidajaga;

16.48 helistas operatiivjuht uuesti korrapidajale, kõne sisu ei ole teada;

16.58 juhtimiskeskuse korrapidaja helistab väljuhile, kõne sisu ei ole teada.

Väljuhi Dmitri Doonau ettekanne:

„26. juulil kella 13.08 paiku, olles patrullis koos konstaabel Piret Pausiga kutsungiga 1144, saime väljakutse aadressile Okka linn Lääne tee 11, kus noorsootöötaja vajab abi lapse eraldamiseks perest.

Kohale jõudsime kell 13.20. Meid ootasid sotsiaalhoolekande töötajad vanemspetsialist Triin Puu ja Katrin Koon, kes Okka linna linnaotsuse alusel soovisid last ära võtta, kuna tema vanemad seavad lapse elu ohtu. Läksime tuppa, ukse avas meile meesterahvas. Palusime luba siseneda, mees lubas. Nais-terahvas oli koos lapsega voodis. Vanemspetsialist Triin Puu selgitas neile, et on vastu võetud otsus viia laps turvakodusse. Meesterahvas muutus närviliseks, hakkas karjuma. Selgitasin talle korduvalt, et otsus on vastu võetud ning vajadusel saab ta selle hiljem vaidlustada. Isik ei tahtnud kuulata mind, karjus, et teda meie jutt ei huvita. Ootamatult haaras mees laualt noa ning ütles, et veel samm ja ta tapab kõik ära. Meesterahvas oli agressiivne, karjus, vehkis noaga. Laps emaga olid tema selja taga.

Eduard Alpi oli käes nuga, millega ta ähvardas tappa oma elukaaslase ja lapse, tehes oma sõnade kinnituseks noaga lööke nende suunas, võttes lapse sülle pannes noa tema kõri juurde ning tehes lööke meie suunas ja ähvardas samuti meid ära tappa, kui me peaksime tegema sammu edasi. Eduard Alpi ütles korduvalt, et olukorda saab laheneda ainult kellegi surmaga. Üritasin temaga läbirääkimisi pidada, kuid see ei õnnestunud, kuna pidin üheaegselt pidama läbirääkimisi, suunama korterist välja sotsiaaltöötajad ja samas ka abi kutsuma. Olukorda raskendas ka see, et mehe elukaaslane, suurt kasvu naisterahvas (umbes 130-kilone) toetas oma meest tema tegevustes.

Ma tundsin, et lapse, ema ja meie elu on ohus. Vahepeal olin sunnitud ülakeha tahapoole tõmbama selleks, et mitte saada noaga vigastatud.

Helistasin koheselt juhtimiskeskusesse, kella 13.26 paiku, palusin saata läbirääkija ning lisajõude. Ise seisin ukse juures, et ta ei sulgeks ust. Üritasin mehega vestelda, kuid ta jätkas karjumist, vehkis noaga ning lubas tappa oma naise, lapse ja iseenda ning võttis lapse sülle. Kella 13.33 paiku saabus appi autopatrull 1122. Maja ette saabus kiirabi, mis ärritas Eduard Alpi.”

Tegevus operatiivjuhi informeerimisest kuni tema saabumiseni sündmuskohale

Operatiivjuhti informeeriti, et abijõud ei tohi kindlasti sattuda Eduard Alpi vaatevälja, kuna see võib teda liigselt ärritada, mistõttu paika pandud, et lähenetakse Laia tänava suunast ning kogunemispunkt peab olema sündmusest eemal. Kogunemispunktiks määrati Laia tänava aadress.

Kella 14.17 paiku saabusid appi läbirääkija, autopatrullid 1122; 1125 ja 1135, isikuvastaste kuritegude grupp. Saabus ka operatiivjuht, kes võttis juhtimise üle. Kohale saabus K-komando eriüksus. Operatiivjuht suundus nende juurde, et edastada olemaolevat infot. Sotsiaalmaja valvuri sõnul viibivad korteris Eduard Alpi ik*****, Viive Vill ik ***** ja Kaarel Vill ik *****. Võtsin ühendust kons-taabel Piret Pausiga, et ta üritaks Viive Villi hoida sündmuskohast eemal, mis tal ka õnnestus, kuid kahjuks ainult mõneks ajaks. Naisterahvas väljus toast, politseinik palus naisterahval kaasa tulla vestlema, mingi aeg nad vestlesid, kuid siis naisterahvas soovis minna tualetti, mis asus koridoris, sealt väljudes suundus ta tagasi oma tuppa, mis asus WC vahetus läheduses, mistõttu ei saanud tema suhtes jõudu rakendada.

Tegevus trepikojas

Kohale jõudes alustas läbirääkija vestlust. Kella 15.00 paiku helistas Viive Villile keegi ning ütles, et kohal on eriüksus ning tahavad ta mehe maha lasta. Mees keeldus vestlemast ning sulges ukse. Läbirääkija üritas läbi kinnise ukse vestelda Eduard Alpiga, kuid isik keeldus rääkimast.

Kella 16.30 ajal avas Viive Vill korteriukse koputamise peale ning eriüksus sisenes korterisse. Naine peeti kinni ning paigutati trepikotta, noaga mees peeti kinni, laps välja toimetatud. 16.40 autopatrullile 1122 antud korraldus Viive Vill toimetada haiglasse narkoekspertiisi, seejärel Kuuse politseijaoskonda. Eduard Alpi viidi politseijaoskonda ning hiljem viis patrull 1135 ta ekspertiisi narkojoobe tuvastamiseks. Sündmuskohale jäid isikuvastaste kuritegude töötajad, et läbi viia menetlustoiminguid. Vanemspetsialist Triin Puu viis lapse turvakodusse.

Operatiivjuhi tegevused

Operatiivjuht sai info kella 13.50 paiku, info tuli graafikujärgselt läbirääkijalt Siim Susilt (läbirääkijal oli kokkulepe juhtimiskeskusega, et teavitab ise operatiivjuhti). Operatiivjuht reageeris sündmuskohal, osakonnast lahkudes kaasatud ka läbirääkijate juht Raul Roheline, kes oli samuti sündmusega kursis ning teel sündmuskohale. Sündmuskohale liikudes suheldud juhtimiskeskusega korduvalt - teave nii operatiivjuhi reageerimisest kui ka sellest, et tellitud abijõududeks kohale kolm lisapatrulli. Samuti kontakt väljuhiga, kellelt info, et maja juurde ei ole mõistlik sõita, kuna see võib häirida Eduard Alpit. Lepitud väljuhiga kokku nii staabi kui lisajõudude kogunemispunkt (Lääne teel ja Laial tänaval). Info kogunemispunktist edastatud ka juhtimiskeskusele patrullidele edastamiseks. Lisaks palve tulla kindlasti mööda Kollast tänavat ja keerata sealt Laiale tänavale, mitte kasutada erisignaali ega vilkureid. Läbirääkimismeeskonna juht Raul Roheline teavitas olukorrast ka K-komando juhti Urmas Orgu, kes samuti kokkulepitud kohale tuli. Staap moodustus Lääne ja Laia tänavate nurgal (visuaalne kontakt hoonega, distantis ca 150 m, korterist meid näha polnud). Staabi koosseisus olid operatiivjuht/staabijuht, läbirääkimismeeskonna juht, juhi abi, kriminaalpolitsei töölinn, K-komando juht, läbirääkimismeeskonna juhi abi, meedik, hiljem päästeameti operatiivkorrupidaja. Läbirääkija abi Siim Susi lahkus, kuna läbirääkimise võttis üle läbirääkimismeeskonna juht Raul Roheline. Põhjus - vene keele oskus ning abitegevusi antud juhul vaja ei läinud. Algstaadiumis staabis viibinud väljuht viis kurssi olustikuga sündmuskohal, samuti koostati esialgsed skeemid korterist ning trepikojast. Väljuhi selgituste kohaselt oli korteriuks avatud asendis, Viive Vill, lapse ema, viibis koridoris ning Eduard Alpi, väidetav isa, koos 1,5aastase lapsega korteris. Kohale saabunud patrulle informeeriti ning neile määrati vanem. Patrullidele anti konkreetne ülesanne reageerida vastavalt operatiivjuhilt saadud korraldusele piirata hoone perimeeter pärast võimalikku K-komando rünnakut. Sidepidamine lepiti kokku Kuuse politseijaoskonna sidekanalile. Staabis lepiti kokku ja anti korraldused:

1. läbirääkija üritab saada kontakti ning lahendada olukord verbaalsel teel;
2. läbirääkijat julgustab K-komando;
3. lapse ema tuleb koridorist ära saada (võimalus sulgeda suvalisse korterisse - see ka algselt õnnestus);
4. K-komandole antud luba võimalikuks hädarünnakuks (signaal läbirääkijalt);
5. K-komandole antud luba nn soodusrünnakuks - Eduard Alpi n-ö jookseb ise sülle, näiteks väljub ise ohutult korterist;

6. lepidi kokku, et planeeritud rünnakuks tuleb korraldus/luba eraldi staabijuhilt.

Peale antud kokkuleppeid/korraldusi liikusid välijuht koos läbirääkijaga ning K-komando liikmetega sündmuskohale. K-komando snaiapid läksid samuti positsioonidele. Side toimus sündmuskohaga K-komando sidevahendite abil, läbirääkijaga mobiiltelefoni kaudu. Läbirääkija saavutas kontakti koheselt - visuaalne ning verbaalne kontakt toimus avatud korteriukse kaudu. Sündmuskohale saabusid ka avalike suhete büroo ametnikud, kes said ülesande vajadusel jagada ajakirjanikele infot.

Probleemid planeeritud tegevustes:

1. Eduard Alpi sulges ukse ja tõmbas ette kardinad, kuna naaber helistas talle mobiilile ja ütles, et eriuksus on kohal ja planeerib rünnakut;
2. läbirääkijal kaob kontakt Eduard Alpiga, kuna too ainult sõimab. Korterrisse jäävad Eduard Alpi, Viive Vill ja 1,5 aastane laps.

Kuna efektiivset kontakti läbirääkijal enam saavutada ei õnnestunud, siis hakati staabis planeerima K-komando rünnakut põhjusel, et:

1. puudus adekvaatne info korteris toimuvast;
2. puudus visuaalne kontakt;
3. nii Eduard Alpi kui Viive Vill on narkosõltlased (käitumine ettearvamatu, oht lapsele);
4. eelnev reaalne Eduard Alpi ähvardus vigastada last.

Rünnaku planeerimises osalesid kõik staabi liikmed, k.a läbirääkija sündmuskohalt, planeerimisfaasis kaasatud staapi ka päästeameti operatiivkorrapidaja, samuti oli kohale kutsutud päästjad. Päästjate ülesandeks turvata korteri aknaalust nn presendiga, kuna arvestatud ohuga, et rünnaku käigus võidakse laps aknast välja visata. Staabis lepidud kokku, et K-komando signaali peale turvavad päästjad aknaalust.

Pärast ohtude hindamist ning võimalike ohtlike tagajärgede ennetamist andis staabijuht loa läbi viia planeeritud rünnak. Situatsioon oli selleks ajaks kestnud u 3 tundi ning läbirääkimised olid katkestatud.

K-komando rünnak oli efektiivne, nii Eduard Alpi kui ka Viive Vill olid kahjutuks tehtud, laps eraldatud ning ta anti üle kohaliku omavalitsuse esindajatele.

Rünnaku lõppemisel vaatas kiirabi üle kinnipeetud isikud ning lapse. Politsei piiras perimeetri ning toimetas kinnipeetavad politseijaoskonda. Kuna sellega lõppesid ka operatiivjuhi tegevused sündmuse lahendamisel, siis antud juhtimine üle Dmitri Doonaule, kes asus organiseerima menetlustoimingute läbiviimist.

ÜLESANNE:

1. Hinnake sündmuse lahendamisel osalenud politseiametnike tegevuse õiguspärasust.
2. Koostage sündmuse riskianalüüs.
3. Kas politseiametnikud tegutsesid turvataktikaliselt õigesti? Põhjendage oma arvamust.
4. Kas politseiametnikud Dmitri Doonau ja Piret Paus oleksid pidanud olukorra lahendamiseks kasutama füüsilist jõudu, enesekaitsevõtteid või politsei erivahendeid?
5. Milliseid probleeme sündmuse lahendamisel tuvastasite? Kuidas neid lahendati?
6. Andke hinnang staabi asukoha valikule.
7. Kas operatiivjuhi otsus K-komando kaasamiseks ja korteri ründamiseks oli õige? Miks?
8. Kuidas sündmuskohal olnud politseinikud peaksid pärast sündmuse lahendamist käituma? Kas nad peaksid osalema debriifingul? Miks?
9. Kuidas Te oleksite käitunud, kui oleksite olnud lastekaitse spetsialist; esimesena kohale saabunud politsei patrulltoimkonna vanem; operatiivjuht; läbirääkimismeeskonna juht, K-komando juht?

11. VALIK POLITSEISSE SAABUNUD AVALDUSTEST

Tiina Maripuu

ÜLESANNE:

1. Milline on avalduse registreerimise protsess avalduse saamisel?
2. Millised on politsei edasised tegevused?
3. Kelle pädevusse kuulub avalduse lahendamine? Miks?
4. Milliseid koostööpartnereid saab politsei konkreetsel juhtumil kaasata? Palun põhjendage!
5. Milline on võimalik lahend avalduses nähtuval probleemile, kui on tegemist politsei pädevusse kuuluva küsimusega?

1. Tiiu Tihase avaldus

Pöördun teie poole abipalvega aadressil Kotka 27 asuva kiirtoitlustusasutuse "Nämm-nämm" osas. Koht on populaarne ning rahvast käib seal palju. Käiakse nii jala kui autodega. Sellega, et tihti pargitakse naabermajade hoovivärvade ette, on ümberkaudsed elanikud vaikides leppinud. Küll aga on väljakannatamatuks muutunud muusika, mis "Nämm-nämmist" tuleb. Vahel on see väga vali ka õhtusel ajal, justkui korraldataks parklas pidu. Elan oma perega (mees ja 1,5-aastane laps) "Nämm-nämmist" 50 m kaugusel ning muusika häirib meid vahel nii, et laps ei jää magama. Palun teie abi probleemi lahendamisel. Ma ei soovi, et trahviksite omanikke, sest toit on seal tõesti maitsev. Palun omanikele ja töötajatele selgitada, et vali muusika häirib naabreid.

2. Kaspar Kullerkupu avaldus

Tahaksin suunata teie tähelepanu kohutavale korralagedusele. Nimelt on Mulla bussipeatuse tellistest paviljoni tagumine külg kujunenud lausa välikäimlaks. Sinna kergendatakse end igas osas ja seetõttu on pidevalt tunda kohutavat lehka. Bussipeatust kasutavad ju ka lapsed!! Millist eeskujut me sellega neile näitame? Palun teil asjaga midagi ette võtta, ei oska kellegi poole pöörduda.

3. Kelly Saaremetsa avaldus

Olen häiritud Triinu kaupluse turvameetmetest. Nimelt olen paljudelt kuulnud, et selle poe turvakaamerad on suunatud proovikabiinidele nii, et turvameestel on võimalik jälgida riietuvaid kliente. Ise ma konkreetset kaamerat näinud ei ole, aga kui asjad nii on nagu räägitakse, siis on see ju seadusevastane. Mina ei ole nõus kauplust vahetama ning leian, et sellise teoga on piiratud inimeste privaatsust.

4. Tiiu Põllu avaldus

Elan juba kümme aastat Kure tänava ühiselamus. Mul on kahetoaline korter, kuid köök on naaberkorteriga kahe peale kasutamiseks. Siiamaani on elu olnud rahulik ning naabrid on kah normaalsed, aga paar kuud tagasi hakkas minu rahu häirima naabrite koer, kellega me oleme sunnitud kööki üheskoos kasutama. Tegelikult võtsid nad koerakutsika juba pool aastat tagasi, kuid nüüd on koer juba suuremaks kasvanud ja tema käitumine on väljakannatamatuks muutunud. Naabritel on väike laps ja kui tal on uneaeg, siis aetakse koer just nimelt kööki, et ta lapse magamist ei segaks. Ta tassib laiali kõik minu asjad, mis asuvad minu köögipoolel. Ükskord sõi ära minu kapis olnud vorsti. Tegelikult ütlesin juba siis, kui nad kutsika võtsid, et mulle ei meeldi see mõte eriti, ning et koeraga on väga palju vaja tegeleda, kuid noored inimesed ei mõelnud selle peale. Minu sooviks on taastada endine rahu, et ma ei peaks looma pärast kogu aeg oma asju peitma ning muretsema koju tülles, teadmata milline korralagedus mind jälle köögis ootab.

5. Valdek Kivi avaldus

Elan Sooääre killustikukarjääri lähedal. Juba viimased aasta aega oleme piirkonna elanikega mures. Nimelt on karjäärist välja sõitvate autode koormad katmata ning kuna nende sõidutee on tugevalt auklik, pudeneb koormast kruusa majade hoovidesse ning vastu majade seinugi. Käesoleval hetkel puuduvad küll andmed tekitatud kahjust, kuid ega seegi kaugel ole, kui nii jätkub. Palume võtta kasutusele meetmed probleemi lahendamiseks.

6. Jaan Jaanuari avaldus

Mul on selline probleem, et meie maja Sipelga tänav 8 prügikastide juures kogunevad kodutud kassid ning meie maja mammid käivad neid seal toitmas. Leian, et need kassid ei tohiks seal olla ja mammid ei tohiks kasse seal toita, sest siis jäävadki nad sinna kogunema. Kassid käivad laste liivakastis oma hädasid toimetamas. Mul endal on väike poeg ja ta tahaks meeleldi liivakastis mängida, aga me ei saa teda sinna lubada, sest see on väga ebahügieeniline. Samuti käivad kassid autode peal, jättes sinna poriseid jälgi. Kui väljas on halb ilm, siis kogunevad kassid keldritesse, kus nad samuti reostavad ning pidevalt on seal halb hais. See probleem on juba pikemajaline ja ma soovin, et see saaks lahendatud.

7. Vambo Veergi avaldus

Elan rahva lemmiku terviseraja ääres. Suvel on siin väga kaunis ning armastan isegi õhtuti jalutamas käia. Varakevadest on aga terviseraja rahu rikkunud meie kandis elavad noormehed, kes keelust hoolimata terviserajal ATV-ga sõitmas käivad. Ühe noormehe nimi on minu teada Sven ja ta elab Kastani 17 koos oma vanematega. Aias on suur koer. Kuna tegemist on noorte poistega, siis nad nähtavasti ei adu, millised on keelud. Seepärast palun kutsuge jõmpsikad korrale ja selgitage neile, mida tohib ja mida mitte. Jooksurajad on täiesti rikutud.

8. Kaarel Roobi avaldus

Mure on järgmine. Minu lähedal Koore 2, elab raske liikumispuudega vanem meesterahvas, Juhan Tammik. Kuna ta väljas ei käi, toovad sõbrad talle poest asju. Kuid lisaks nad joovad seal, muu hulgas odekolonni. Paaril korral on trepikojas tunda suitsulõhna, ilmselt on korteris olnud väike tulekahju. Tegelikult on Juhan tore vana, kuid arvan, et elustiil on tal muutunud, kuna ei perekond ega sotsiaaltöötaja teda eriti vaatamas käi. Invaliidil peaks ju ometi olema sotsiaaltöötaja, kes tema eest hoolitseb ja seltsi pakub. Palun teil uurida, miks mees üksi jätetud on.

9. Siim Saarepuu avaldus

Elan linnast väljas ning minu kodutee kulgeb mööda Pihlaka maanteed. Mulle teevad muret hääletajad, kelle n-ö stardipunkt on Mammu külas. Probleem on kõige enam õhus reede õhtuti alates kella 16.00st, kui üliõpilased alustavad oma koduteed. Asi nimelt selles, et hääletajad on oma tegevuses liiga julged ja hooletud - nad astuvad hääletamiseks liiga tee peale, nii et kui teises reas sõidab auto, siis esimeses sõitval juhul ei ole kuskile hääletajale otsasõidu vältimiseks liikuda. Kuidas saaks antud olukorda lahendada? Võib-olla saaks patrull hääletajatega vestelda?

10. Johanna Albersteini avaldus

Ma väga vabandan, et tülitän Teid oma murega, aga juba pikemat aega on minu naabripoiss oma garaažis korraldanud teiste eakaaslastega ansambliproove. Ma ei tea, kuidas seda muusikat nimetatakse, aga see on selline hästi kõva ja mürtsuv. Need proovid on ikka väga tihti, peaaegu iga päev, pärastlõunasel ajal. Ja sellepärast on see väga häirivaks muutunud. Naabripoiss on muidu korralik, aga see muusika, mida ta harrastab, on väljakannatamatu. Aias viibida on sel ajal, kui ta proove teeb, täiesti võimatu. Mürtsutamine kostub mulle isegi tuppä. Ma loodan, et kuidagi annab seda muret lahendada, ehk näiteks pakkuda muud proovitegemise kohta. Kelle poole veel pöörduda, ma ei tea. Teie abile lootma jäädes.

11. Kalle Kampsuni avaldus

Lugupeetud korraldajad. Üha enam käsitletakse meedias ülekäiguradade ohtlikkuse teemat. Mina tunnen muret Triibu ja Täpi tänavate ristumiskoha pärast. Kuna selle vahetus läheduses on nii bussipeatas kui kauplus, astuvad bussilt maha tulnud jalakäijad väga tihti sõiduteele veendumata, kas sõiduk tuleb või mitte. Eriti hooletud on koolilapsed. Mina võtan küll alati hoo maha enne nimetatud ristmikku, kuid võõrad juhid ei pruugi probleemist teadlikud olla. Mida ette võtta? Ehk on võimalik nimetatud ristmikule teha ülekäigurada või paigaldada foor?

12. Valve Vahiposti avaldus

Mina tahan kaevata meie korteriühistu Öökull esimehe peale. Esimehe nimi on Juku Lähter. Meie maja esimesel korrusel on ühistu jaoks mõeldud tuba, kus peetakse koosolekuid jms. Aga esimees on selle võtnud oma isiklikuks kabinetiks ja mul on selline tunne, et ta käib seal napsitamas. Paaril korral koosolekule minnes olen avastanud toa nurgast tühjasid õlupudeleid ja korra ka konjakipudeli. Konjakipu-

delis oli veel natukene jooki sees. Ja esimeest olen tabanud mitmel korral ühistu toast välja tulemas ning tuikumas. Minu meelest väga ebasünnis käitumine ja ühistut kahjustav. Palun konstaablil temaga sel teemal vestelda.

13. Valdur Seedri avaldus

Pöördun murega. Nimelt on viimase paari nädal jooksul kohalikud elanikud täheldanud Risti kaupluse juures üht poisikest ja tema tegevust, mis on tekitanud küsimusi. Poiss on umbes 8- aastane ja mu naabrinaine oskas öelda, et elab kauplusest päris kaugel, aadressil Kalju 11. Kaupluse juures käib ta möödumatelt raha küsimas. Ei tea küll täpselt miks, aga võib arvata, et kogub raha maiuste jaoks, kuna tema isa kulutab söögist üle jääva raha alkoholile. Samal ajal peaks poiss olema koolis. Kohalikke elanikke poiss ei sega ega häiri. Temast on lihtsalt kahju.

14. Merike Mesi avaldus

Soovin teid informeerida tühjana seisvast majast aadressil Kuke 26. Majaomanik suri u pool aastat tagasi ning kuna tal sugulasi ei olnud, tegeles edasi majaga kohalik omavalitsus. Üsna kohe löödi laudadega kinni maja aknad, et takistada võõraste isikute sissepääsu. Paari viimase kuu jooksul on maja hoovis asuvas kuuris end sisse seadnud kolm kodutu välimusega inimest. Neil on kaasas must koer. Eile hommikul tööle minnes märkasin aga, et ka tühjana seisva maja ühelt aknalt on eest kangutatud lauad ning aken oli veidi avatud. Kas kodututel on õigus selles majas viibida? Varsti saab meie piirkonnast kodutute paradiis!

15. Saima Vesi avaldus

Ohaka piirkonnas jalakäijate teel sõidab mitmel korral päeva jooksul turvafirmade Mees ja Mees Ruudus sõidukid. Lisaks liiklusmärkide eiramisele ohustavad nad sel teel liikuvaid inimesi ja ka loomi. Kuna piirkond on niigi turvaline ja rahulik, sõidavad nad seal asjatult. Palun piirkonna elanike nimel midagi ette võtta.

16. Harri Ulvause avaldus

Austatud politseinikud. Mõnda aega olen vaadanud, et Tibu tänava ja Kana tee vahel oleval mäel sõidavad lapsed ruladel mööda asfalteeritud jalutusrada mäest alla ohtlikult teede poole ning harjutavad rullaga hüppamist sõiduteelt kõnniteele. Trikke harjutavad nad ka metallist teepiiretel ning pinkidel. Kas teile ei tundu see eluohtlik? Arvan, et politsei peaks midagi ette võtma.

17. Siim Sildniku avaldus

Juba kolm nädalat seisab Põdra tänaval metsatuka juures romusõiduk. Olen uurinud piirkonna elanikelt selle päritolu kohta, kuid keegi ei tunnista autot omaks. Tegemist on sõiduautoga Ford Sierra, kirsipunast värvi, ees on numbrimärk 053AA_. Viimane täht on ära kulunud. Sõiduk ei sega küll eriti liiklust, kuid riivab silma oma avariilise ja roostetanud välimuse ning lõhutatud akendega. Palun politseil välja selgitada sõiduki omanik või teiselaldada sõiduk.

18. Riho Paku avaldus

Soovin teile informatsiooniks edastada järgmise teabe. Minu maja kõrval, aadressil Rõõmu 12, endise garaažikooperatiivi platsil asub mitteametlik rekkate parkimisplats. Plats on eraldatud võrkaiaga, kuid mitte suletud. Olen märganud, et paari öö jooksul, luusivad platsile pargitud rekkate vahel kahtlased tüübid. Hommikul rekkajuhtidega rääkides on selgunud, autodest on üritatud ka kütust varastada. Seni pole keegi kahju kannatanud.

19. Vallo Veesilla avaldus

Te olete kindlasti asjaga kursis, sest väidetavalt on sellest politseiga juttu olnud varemgi. Meie piirkonna murelapseks on Rannametsa raudtee ülesõidukoht, kus terava päikese puhul on võimatu eristada, milline tuli selles vilgub. Tõkkepuud nimetatud ülesõidul ei ole. Paar päeva tagasi nägin taas, kuidas üks Scania veok napilt rongi eest pääses. See oli verdarretav olukord. Kindlasti oleks vaja antud ülesõit korrastada - näiteks varustada automaatse tõkkepuu ja helisignaali. Kas politsei ei saaks Raudtee haldajale teha vastavasisulist ettekirjutust või juhtida tähelepanu muid kanaleid kasutades?

20. Viktor Viidika avaldus

Mina olen Aia 9 korteriühistu esimees ja paljud meie maja elanikud on mulle kaevanud, et maja teenindav postiljon on väga lohakas. Alatas on lehed topitud postkastidesse nii, et need on täiesti kortsunud. Samuti on osad kirjad otsapidi postkastist väljas, nii et igaüks, kes tahab, võib need sealt ära võtta. Kõik reklaamlehed viskab ta aga niisama postkastide peale, kust nad tuuletõmbusega laiali lendavad. Kuna postiljon käib väga vara ja mina ise päevasel ajal olen tööl, siis ei ole õnnestunud temaga vestelda. Paluks teie abi selle probleemi lahendamisel.

21. Kert Kallavere avaldus

Soovin teie tähelepanu pöörata aadressil Liiva 6-12 elava isiku käitumisele. Tema korter asub minu elukoha peal. Tegemist on vanema naisterahvaga, kelle puhul on säilinud iidseid kombed. Nimelt riputab memm oma pesu väljapoole rõdu serva kuivama. Lisaks sellele, et pesust tilkuv vesi muutub minu rõdul libedaks jääks, on pesu kuivatamine ka visuaalselt väga inetu. Me ei ela ju Itaalias, kus aluspesu avalik kuivatamine kombeks! Korteriühistu seda olukorda problemaatiliseks ei pea, kuid minul on piinlik nii enda külaliste kui teiste maja lähedal liiklevate inimeste ees.

22. Liisi Sirelpuu avaldus

Kolisin Vähi piirkonda elama 2008. aasta sügisel. Tahan teiega jagada seda, mida tähele olen pannud. Kolimise ajast olen piirkonnas tihti märganud kodutuid inimesi, kes näiteks taarpunkti juures istuvad. Olen kuulnud paljudelt elanikelt, et neid põlastatakse ning lastega nende lähedale minna ei taheta. Nad on küll mustad ja haisvad, kuid nad on inimesed.

Teine probleem on ringi hulkuvad lapsed. Ma ei tea kõikide laste perekondlikku tausta, kuid see, et nende laste peamiseks mänguasjaks on prügikonteineri juurest leitud vanad esemed, viitab halvale kodusele olukorrale. Kuidas meie omavalitus ja politsei nende inimeste abistamiseks koostööd teevad? Olen nõus sellesse tegevusse ka oma energiat panustama.

23. Mikk Mihkelsoni avaldus

Leidsin pundi võtmeid, mille küljes ka sõidukivõtmed ja Toyota märgiga võtmehoidja. Mida teha?

24. Malle Keeva avaldus

Alates jõulueelsest ajast on meie kooli õpilaskodu vahetus läheduses liikunud liputaja. Lisaks noorte üliõpilaste hirmutamisele õpilaskodu akende taga hirmutab liputaja möödujaid ka lähedalasuvas pargis. Tegemist on sama isikuga, kes on varemgi (nt 2007 kevad) samalaadselt käitunud - psüühiliselt haige u 40-aastane mees, kes kannab tumerohelist pikka palitut ning musta nokamütsi. Viimase info kohaselt kannab habet ning vuntse. Nähtavasti on mees psühhiaatria haiglast välja lastud ning nüüd tegutseb taas. Me ei soovigi antud isiku karistamist, soovime vaid, et inimesed saaksid rahu pargis ja õpilaskodu juures jalutada ning tegeleda segamatult õppetöga.

25. Kalev Kalamehe avaldus

Minu maja taga asub Best Gümnaasium. Kooli territoorium on eraldatud võrkaiaga. Probleem seisneb selles, et aeg-ajalt käivad noored minu aia juures, mis asub kooli territooriumi tagaküljel, suitsetamas. Nähtavasti on need vanemate klasside noored, kes seal suitsu teevad. Üldjuhul on poisid, aga olen näinud ka vahel mõnda tüdrukut suitsetamas. Lisaks sellele, et nad seal aia taga oma tervist rikuvad, viskavad nad ka konid sinna maha, tihti aga ka minu territooriumile ning mina pean neid koristama. Palun võtke midagi ette, et see asi saaks lahendatud.

26. Elviira Viira avaldus

Minul selline mure, et olen korterelamus ning maja ees on palliplats. Igal õhtul kui väljas natukenegi soojem on ja vihma ei saja, käivad seal palliplatsil noored palli mängimas. Tavaliselt mängivad nad korvpalli. Vahel mängivad nad seal väga hilja ning palli põrgatamine häirib minu rahu. Enamus noortest elab ümberkaudsetes majades. Palun aidake see probleem ära lahendada.

27. Lille Looduse avaldus

Kose tee 9 maja taga on tiik, mis on nii suvisel ajal kui talvel kasutusel. Nagu tiigid ikka, võib see tore veekogu aga ohtlik olla lastele. Tean, et kohalikud omavalitused on varem aidanud tiike aiaga ääristada.

Olen korduvalt sel teemal vestelnud KÜ Kose 9 juhatusega, kuid seni tulutult. Midagi ohutuse tõstmiseks ette pole võetud. Lapsed tikuvad õhukesele jääle ja keegi neil silma peal ei hoi. Palun pöörake KÜ tähelepanu laste ohutuse tagamisel.

28. Maie Muhulase avaldus

Soovin teatada olukorrast, mis valitseb meie tänaval talviste ilmadega. Nimelt elan vaikes linnaosas, kus on palju eramajasid. Lumiste ilmadega on jalakäijatel liikumine võimatu, kuna paljud inimesed praktiliselt ei roogi lund. Ja kui minnagi autoteele jalutama, siis võib see kah omakorda elu ohtu seada. Viimane selline juhtum oli 07. jaanuaril, kui olin poodi minnes sunnitud sõiduteel jalutama. Kõnniteel oli küll lume sees kitsas jalgrada tallatud, kuid minusugune eakam naisterahvas võib oma jalad ära nikastada teiste jälgedes kõndides. Palun politsei abi korra majja löömiseks. Rääkige piirkonna majaomanikega!

29. Eva Lobjaku avaldus

Elan aadressil Lõo 11. Siin on mitmeid eramaju. On ka tore parkmets, kus käin jalutamas ning on erinevaid võimalusi meelelahutuseks. Meie pargis mängivad lapsed mänguväljakul ja korvpalli- ning võrkpalliplatsil, mõned suusatavad, kui lund on. Viimastel päevadel on sinna lähedusse tekkinud peremeheta suur kurbade silmadega koer. Väljanägemiselt on ta heatahtlik. Ei saa aga kindel olla, et see koer ei põe mingit haigust. Palun Teilt abi välja selgitamiseks, kas meie linnas on olemas asutus hulkuvatele ja/või peremeheta koertele. Ning abi, et see koer sinna turvapaika saaks organiseeritud.

30. Liivi Siili avaldus

Lugupeetud konstaabel. Minu südametunnistusel on juba paar päeva info, mida pean vajalikuks teile edastada. Läbi kolmanda isiku kuulsin, et kaks suuremat noorteseltskonda planeerivad 13. veebruaril 2008 koguneda Killa kõrtsu varemete juurde, et seal kakelda. Kuuldavasti on varutud juba ka kurikad ja muu sellesarnane. Ma ei usu, et jutt on nali või ülepaisutatud. Kas oleks võimalik kuidagi kaklus ära hoida?

31. Illimar Ilvese avaldus

Lugesin kohalikust linnaosaalehest, et meie linnaosa asus eelmise kuu algusest teenindama uus konstaabel. Kuna mul on väike lootus, et olete tragim ja asjalikum, kui endine konstaabel, siis pöördun kohe probleemiga, mis ei puuduta kindlasti mitte ainult mind, vaid ka teisi Tammeoja elurajooni elanikke. Mina olen siin põline elanik ning mind häirib korratus, mis igal pool ümberringi valitseb. Seega palun nädala jooksul lahendada heakorra küsimus Tammeoja suusamäe ümbruses, kuhu on talve jooksul tekkinud tuhandeid puruks sõidetud kelgutükke ning olmeprahti, mida inimesed on maha loopinud. Käin seal lapselastega jalutamas paar korda nädalas, ning ma ei soovi seda enam teha keset "prügimäge".

32. Ilmar Saare kauplus „Ilmar ja Pojad“

Eelmisel nädalal avastasid meie kaupluse töötajad, et tundmatud isikud on sodinud mingite värvidega kaupluse tagumise ukse. Kasutatud on ilmselt mingeid "Spray" tüüpi värve. Uksele on lisaks muudele roppustele suurelt joonistatud mingi imelik tähis (võibolla mingi "kängi" logo või midagi taolist). Üks meie töötaja on näinud varemgi sellist märki teistes kohtades. Arvame, et sodijate näol on tegemist meie poe läheduses asuvas noortekeskuses käivate lastega. Palun politseil selgitada välja süüdlased. Me soovime, et edaspidi jääksid meie poe seinad joonistustest puutumata. Kahju poele tekitatud ei ole, kuna üks vajaski värvimist.

33. Katariina Kaalikase avaldus

Pöördun Teie poole murega. Viimaste kuude jooksul on mulle tekkinud salajane austaja, kes jätab mulle ukse taha kingitusi ning saadab kulleriga lilli. Vahel käin ära komandeeringutes ning tagasi tulles olen avastanud üks tagant halvaks läinud puuviljad ja muud sellist. Kes kingitusi jätab, sellest pole mul aimugi. Mõnes mõttes on see meeliv, kuid kuna selle taga olevast inimesest pole mul aimugi, siis tõstatab see mõningaid kahtlusi. Äkki on inimesel vale aadress? Lisainfoks veel niipalju, et olen lahutatud Jaan Kaalikast, kuid tema kingituste taga kindlasti ei ole. Võib-olla oskate aidata?

34. Kaspar Neeru avaldus

Mais 2007 suri minu vanaonu. Oma maja aadressil Puhma 11 pärandas ta mulle. Hiljuti maja koristades

leidsin pööningult kaheraudse jahipüssi. Tean, et vanaonu oli kunagi küll jahirmastaja, kuid viimastel aastatel haiguse tõttu loomi laskmas ei käinud. Kas tal relvaluba oli, seda ma ei tea. Kuidas peaksin relvaga edasi toimima? Praegu peitsin selle laste eest lukustavasse kappi ning kannan võtit endaga kaasas.

35. Malle Kaselaane avaldus

Pöördun taas teie poole murega. Mulle valmistab endiselt meelehärmi Viru 2 korteris 105 elavat noorte lapsevanemate käitumine. Kui suvel jätsid nad pidevalt oma väikelast päikese kätte autosse magama, siis nüüd, talvel, külma kätte. Kuid väljas on ju väga jahe ning laps võib tõsiselt haigeks jääda. Üldiselt ei jäta nad last väga pikaks autosse, tavaliselt umbes 10- 15 minutiks, kuid lapsed on ju nii vastuvõtlikud haigustele. Kas tänapäeval nii laste kasvatamine käibki? Mina omal ajal mässisin lapsed kenasti villas-tesse sokkidesse ja panin vammuse selga, süüa andsin rukkileiba ja searasva. Lapsed olid terved kui purikad! Kutsuge need noored korrale lapse tervise nimel!

36. Galina Keerdi avaldus

Palun tehke oma võimaluste piires kõik selle nimel, et Nõela kalmistu saaks valgustatud! Praegusel pimedal ajal on võimatu seal liikuda, kui küünlad ei põle. Kui aus olla, tekib hirm ka, sest meedias on palju juttu olnud hauaplatse rüüstavatest noortekampadest. Olen seni võtnud taskulambi kaasa, kuid arvan, et kalmistusesised põhiteed võiks olla siiski valgustatud.

37. Aivar Teenuse avaldus

Töökohustuste tõttu sõidan väga tihti Tallinn-Tartu maantee Veeru ja Tiiru vahelisel teelõigul. Lõigul on hea kate, kiirusepiirang 100 km/h. Kuid samas varitseb pidevalt antud teelõigul oht. Olen korduvalt näinud sel lõigul liikumas metskitsi ja põtru, kes kord seisavad tee ääres justkui oodates võimalust teed ületada, kord astuvad ootamatult teele. Mitmel korral olen sattunud väga ohtlikusse olukorda, kus tagant tulev sõidu ei märka looma ning on vaevu suutnud vältida kokkupõrget. Seoses eelnimetatuga on mul ettepanek määrata sellel teelõigul kiirusepiiranguks 70 km/h.

38. Maie Mandeli (OÜ Tarakan) avaldus

Palume politsei abi prügiveo takistuse likvideerimisel. Viimase kolme nädala jooksul on probleemiks aadressil Pihkva tee 23 ja Pihkva tee 25 korterelamu prügikonteinerite kõrvale pargitud sõidukid vastavalt punane BMW 227AEN ning must Volvo S4 100VOL. Sõidukid on pargitud konteinerile liiga lähedale või takistanud ligipääsu. Pihkva tee 23 korteriühistuga ühendust saada pole õnnestunud, Pihkva tee 25 maja puhul kontaktisik puudub, kuna arveldamine toimub iga korteriga eraldi.

39. Villu Väle avaldus

Mina käin tööl ühistranspordiga ning pean suhteliselt varakult bussi peale minema, et õigeks ajaks tööle jõuda. Aga juba mitmendat korda on nii, et buss nr 12 sõidab peatumata peatusest mööda. Peale minu on peatuses veel päris mitu inimest ning juht ei saa neid kõiki märkamata jätta. Olen selle tõttu juba mitu kord tööle hilinenud ja ülemus ei taha enam uskuda minu vabandusi, et jälle buss ei peatunud. Seda ma ei oska öelda, kas bussijuht, kes reisijaid peale ei võta, on kogu aeg üks ja sama inimene, aga ma soovin, et see asi saaks lahendatud.

40. Meelis Reelingu avaldus (e-kirjana)

Alates ajast, kui Kiltsi tänav muudeti ühesuunaliseks, toimub seal pidev ja väga ohtlik liiklusrikkumiste jada. Esiteks sõidavad autojuhid endiselt (võib-olla teadmatusest, kuna liikluskorralduse muudatusest ei kuulutatud kuskil) Roosalt tänavalt Punase tänav suunas eirates sõidukeelu märki ning ohustades sellega teisi liiklejaid, teiseks ei lasta ülekäijaid uuest ülekäigurajast üle. Kas politsei saaks antud tänavalõigul oma nägu rohkem näidata ja panna üles liikluskorralduse muudatust tutvustav silt?

41. Liisa Leeteri avaldus

Kirjutan Teile seoses koolivaheajal tekkinud probleemiga meie piirkonnas. Nimelt on lapsed leidnud uue hobi - nad viskavad lumepalliga vastu akent ning jooksevad peitu. Enam ma eriti ei reageeri, kuid tihti on see üsna ärritav. Arvan, et ka teised majaelanikud peavad seda kannatama. Sügisel vallatlesid needsamad lapsed korterite uksekelli helistades ning siis põgenedes. Palun patrullil leida aega meie piirkonnas veidi enam liikuda. Eriti just pärastlõunasel ajal. Võib-olla õnnestub ka noortega rääkida.

42. August Kuusiku avaldus

Käesoleva avaldusega palun politseil pöörata tähelepanu Täpi tee majade nr 3 ja 5 ja 7 elanike lohaku-sele. Nimelt pole nad selle talve jooksul kordagi veel teinud libedusetõrjet. Majad on uued ja uhked ning nende omanikud ilmselt jõukad inimesed. Ise nad sammugi jala ei käi ja sõidavad kogu aeg autoga. Nad vist ei teagi, kui raske on jalgsi mööda jäärada kõndida. Kõige tipuks kukkusin 05. jaanuaril maja nr 5 ees jää tõttu külje peale nii õnnetult, et käsi üsna sinine on. Palun teid, ehk leiate aega nende inimestega vestelda ning selgitada olukorra tõsidust. Karistamist ma kindlasti ei soovi!

43. Kalle Metsa avaldus

Elan aadressil Mäe 8 I korrusel. Maja ees on autoparkla, kuid pargitakse ka akna alla haljasala äärde. Mind häirib ja ärritab autoomanike suhtumine kaaskodanikesse. Nimelt pean igal hommikul kuulama autode käivitamisel ja soojendamisel kõrgetel pööretel avalduvat heli, kusjuures autosid soojendatakse vähemalt veerand tundi. Lisaks tuleb minu aknasse heitegaase. Olen juba oma lapsed teise tuppa kolinud, kuid olukord on väljakannatamatu. Palun teie mõistlikku suhtumist minu rahusse ja laste tervis-esse.

44. Sirle Paakspuu avaldus

Soovin avaldada seda, et alates juulist 2007 on tekkinud minu ema elukoha hoonesse aadressil Püü 2 keldrisse mitu kodutut kassi. Majas on kuus korterit ning keegi kasse omaks ei tunnista. Samas on osade majaelanike sõnul keegi kasse tootmas käinud. Probleem seisneb nimelt selles, et kassid jooksevad vabalt ringi ka trepikojas ning sirtsutavad, kuhu tahavad. Kogu trepikoda haiseb. Ka külmal ajal. Palume teie abi.

45. Harri Ulvausi avaldus

Austatud politseinikud. Mõnda aega olen vaadanud, et Luisu tänava ja Tuisu tee vahel oleval mäel kel-gutavad lapsed ohtlikult mäest alla sõiduteedele. On esinenud olukordi, kus peaaegu on pikali sõidetud kõnniteel liikuvad jalakäijad. Seni pole ühtegi õnnetust juhtunud, kuid kas peab seda ootama. Arvan, et politsei peaks midagi ette võtma.

46. Imre Vetiku avaldus

Elan üürikorteris aadressil Kallaku 1 krt 5. Meie maja keldrikorrusel tegutseb väike kohvik- baar. Lah-tiolekuajad on inimlikud ja mingeid joodikuid maja läheduses ei liigu. Küll aga on majja kolimisest saadik (september 2007) mind tihti häirinud kohvikust rasva ja pannkoogi leviv vänge hais. Minu teada peab toitlustusasutustel olema üsna tugev ventilatsioon, kuid kõnealusel kohvikus näib see üldse puu-duvat. Palun teie abi elukeskkonna parendamisel.

47. Juta Kallemetsa avaldus (e-kirjana)

Leidsin rahakoti dokumentide ja suurema summa rahaga. Kuna tegemist on tõesti suure summaga, siis ei ole ma nõus seda konstaablijaoskonda tooma, kuna väljas võidakse mind rünnata. Ka olen kuul-nud, et jaoskonna vastuvõtt ei istu politseinik, seepärast ei usalda ma seda sinna ka jätta. Kui te tulete rahakotile järele, siis soovin oma silmaga näha asjade dokumenteerimist!

48. Toomas Tasase avaldus

Soovin teada anda oma koera kadumisest aadressilt Muraka 3. Koer on isane Alpi Berni tõugu, 2-aas-tane. Seda tõugu koeri Eestis väga vähe, koeral on ka kiip. Koer võis kaduma minna ööl vastu 06.01.2009 kella 23.30 ja 05.30 vahel. Tundemärgid: kaal 50 kg, karvane musta-valge-pruuni kirju, ninal valge laik. Koer on alates aastavahetusest ilmselt ilutulestiku tõttu olnud väga närviline ning kartlik. Ta on umb-usklik kõikide võõraste inimeste suhtes, kuid võib liikuda koos teiste koertega. Koer reageerib nimele Alfonso. Loodan Teie abile koera leidmisel!

49. Heete Arukase avaldus

Lugupeetud politsei. Annan teada, et leidsin 03.05.2009. a Aia turult Eesti Vabariigi passi Alo Uukkivi nimele. Olen nõus passi üle andma omanikule politsei juuresolekul.

50. Lasse Silla avaldus

Palun politsei abi liiklusohutuse tagamiseks. Mulle teeb muret Oru raudteeülesõidu koht ning selle foor. Näib, et fooritulede eest ei kanna keegi hoolt. Vanasti käis ikka Hooldaja igapäevaselt kohal- puhastas tulesid tolmust ja porist ning kui ülesõidu nähtavust piirasid puud- põõsad, kärbiti nende oksid pidevalt. Kes peaks praegu seda tegema? Eriti murelikuks teeb just tulede mustus. Vahel ei saa kohe üldse aru, mis tuli põleb. Olukord võib kellelegi veel saatuslikuks osutada!

51. Mare Metsvindi avaldus

Palun piirkonna elanike nimel teil võtta midagi ette. Viimasel ajal on vist saanud trendiks ühistranspordi aegade näppamine bussipeatustest. Mõistan, et mitte kõigil ei ole kodus internetti, et aegu sealt endale välja kirjutada, aga bussipeatuses peaks ikka sõiduajad olemas olema! Olen ise kahel korral alates aasta algusest pannud bussipeatusesse uued ajad, kuid nüüd on mu mõõt täis! Ma ei soovi kellegi rahalist karistamist. Ei, mitte mingil juhul! Aga ma palun teil asja taga olevatele inimestele selgitada tagajärgi ja korda. Loodan teie tegutsemisele!

52. Sirje Sinilinnu (KÜ Kuldne) avaldus

Pöördun teie poole esindades korteriühistut Kuldne. Meie viimasel KÜ koosolekul jõuti otsusele, et alljärgnevas probleemis pöördume teie poole. Nimelt on meie elamurajoon ehitatud selliselt, et meie maja elanikud peavad rajoonist väljasõiduks kasutama Roosi tänavat. Tänavasõidutee on aga kohutaval auklik ning lõhkunud paari majaaniku sõiduki kummi. Palume teie abi olukorra lahendamiseks.

53. Raul Mõtsmehe (KÜ Vesi) avaldus

Meie majas Puulehe 23 tegutseb kauplus, kus müüakse alkoholi. Antud poes on alkohol majaanike sõnul kättesaadav ka alaealistele, sest kaupluse müüjad ei kontrolli ostjate vanust ning ei austa Eesti Vabariigis kehtivaid seadusi. Maja hoovis on alkoholarbijate lemmikkoht. Kaupluse juhatajale on maja ühistu esimehe poolt tehtud korduvalt märkusi, kuid need on tagajärjetud. Palume politsei abi poepidajale seaduste selgitamiseks. Samuti palume kontrollida kauplust ja sisehoovi eriti tähelepanelikult reede ja laupäeva õhtuti vahemikus 20.00 kuni 23.00.

54. Voldemar Vahi (OÜ Elekter ja Pirn) avaldus

Olen OÜ Elekter ja Pirn juhatuses esimees. Seoses firma tegevuse laiendamisega ostsime eelmise aasta alguses Mäe tee 89 asuva hoone. Enne sisse kolimist tehti hoones põhjalik remont, sealhulgas soojustati ning värviti heleroheliseks välisseinad. Eile hommikul tööle tulles nägin, et peasissekäigu kõrvale seinale on musta värviga kritseldatud mitmesuguseid sõnu nagu "Eminem", 50 cent ning Cool-D. Sellega on oluliselt rikutud hoone välisilmet. Paneb imestama inimeste jultumus, sest seinte rikkumine on toime pandud otse paneelilamude akende all. Palun teil süüdlased kindlaks teha ning tekitatud kahju hüvitada.

55. Konstantin Ljubljagini avaldus

Minu seksioonis Vineeri 71 teisel korrusel, korteris 4 käib pikemat aega remont. Lootsin, et see uue aasta saabumisega lõpeb, kuid midagi ei muutunud. Alustatakse haamerdamisega varahommikul ja lõpetatakse hilja õhtul. See müra ületab igasuguse lubatavuse piiri. Olen käinud neile ütlemas, et tehku vaikselt ja ka seda, et võib-olla nad teevad selliseid töid, mis on tegelikult meil majas keelatud. Kas on olemas lärmi piir, millest kõvemat lärmi lihtsalt teha ei või. Kui see on nii, siis tulge ja mõõtke seda lärmi ja kutsuge mu naabrid korrale, sest minu jutt ei mõju neile.

56. Kert Kallavere avaldus (e-kirjana)

Juba teist nädalat järjest pargib minu parkimiskohale nr 13 aadressil Hundi põik 24 maja ees sõiduauto KIA Sorento numbriga 900AAK. Parkimiskoht on KÜ üldkogu otsusega määratud minu korterile. Ma ei ole suutnud tuvastada auto omanikku ning pole saanud probleemi lahendada ilma teie abita. KIA vale parkimise tõttu olen sunnitud liikluseeskirju rikkuma ning parkima haljasalale. Palun teie abi minu koha vabastamisel.

57. Andres Minski avaldus

Olen KÜ Tuvi 26 esimees. Edastan teile korteriühistu üldkoosolekul tõstatanud probleemi ja ettepaneku. Nimelt on kevade tulekuga tekkinud ohuolukord meie maja laste jaoks. Kuivad ilmade korral

meeldib lastel käia rull-uisutamas Tuvi tänava kõnniteel. Sile ja uus asfalt on selleks parim koht meie kandis. Probleemiks on asjaolu, et lapsed ei ole kuigi oskuslikud ning võivad tasakaalu kaotades sõita sõiduteele. Palume võimaldada kõnniteepiirded lõigule Tuvi 12 kuni Tuvi t 40. Piirded oleksid kasulikud ka vanuritele, kes nendele väsimuse korral toetuda saaksid.

58. Naabrivalve piirkonna vanema Kaspar Jänese avaldus

Tere lugupeetud ülemkomissar. Soovin politseid informeerida inetust juhtumist Tedre ja Kotka tänavate vahel asuvas metsas. Teen selles piirkonnas sageli tervisejooksu. 25. aprillil kella 07.15 paiku avastasin Tedre tänava kandis, et metsa alla on veetud kolm suurt prügikotti. Kotisuud olid lahti ning sealt paistis telliskivitükke - ilmselt kellegi ehitusjätmed. Kuna järgmisel päeval viisin oma ehitusjätmeid prügi-
lasse, korjasin ka need kotid metsa alt ära.

Soovin, et edaspidi hoitaks metsaalust puhtana. Siinkohal palungi teie abi.

59. Theo Valleri (OÜ Meie Raudtee) avaldus

Alates 06.04.2009 on vedurijuhid märganud Koore peatuse lähedal raudteel erinevaid esemeid, mille on sinna paigutanud noored. Kaldume arvama, et tegemist on lähedalasuva Priima kooli õpilatega. Jaamakorraldaja Meelis Mehine väidab, et on korjanud raudteelt nii kive, sente kui pudeleid. Lisaks rongi rataste kahjustamisele võivad raudteele paigutatud esemed rataste alt paiskuvad esemed põhjustada vigastusi ka lähedalasuvatele hoonetele, sõidukitele ja isikutele. Palume välja selgitada, kes on nimetatud tegudega seotud ning selgitada selle käitumise ohtlikkust. Oleme meeeldi nõus vestluses ka ise osalema.

60. Terje Tubakase avaldus

Pöördun teie poole probleemiga, mis on meile peavalu valmistanud juba mõned aastad. Kevade saabudes hakkab meie maja ees Rookase tänaval uputama kanalisatsioon. Pinnas selles piirkonnas on aga meie maja poole kaldu ning kogu uputav kanalisatsioonivesi koguneb meie maja sissekäigu ette ning keldritesse. Oleme võtnud ühendust linna veevärgiga (juhatuse esimees Kaspar Karu), kuid probleem likvideeritakse alati ajutiselt. Palume teie abi situatsiooni lahendamisel, et me saaksime mõne kevade ka ilma kalamehehummikuteta vastu võtta. Rookase tänav 17 majaelanike nimel.

61. Andrus Arulaane (Edu Gümnaasiumi direktor) avaldus

Edu Gümnaasium koos selle õpilastega on juba mõningat aega mures turvalisuse pärast. Nimelt hoiab meid hirmu all Kella tänav 3 elav suur ja kuri hundikoer. Lisaks sellele, et lapsed kooli tülles selle koera tõttu pikemat teed kasutama peavad, ei saa staadionil kehalise kasvatuse tunde pidada, kuna koer hüppab üle aia ning hirmutab lapsi. Täna seni keegi otseselt viga ei ole saanud ning seetõttu soovime, et te ei karistaks koeraomanikku, kuid palume kiiret lahendust.

62. Marje Madaliku avaldus

Soovin avaldada pikemat aega meie piirkonnas esinenud probleemist. Nimelt ei ole järjepidevalt töökorras Tõnu pargi valgustus. Ise käin pargis oma lapselastega jalutamas, paljud inimesed käivad seal ka tervisesporti harrastamas. Tihti on juhtunud, et sealne valgustus ei tööta ning park on peaaegu kottpime. Olen kuulnud, et pimedal ajal on pargis ka röövlid, kes vanainimesi ründavad. Olen nimetatud probleemist teavitanud Niidi valla valitsust, kuid eile oli taas park pime.